

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XL, Nr. 90

Redakcija: GLenmore 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY)

GRUODIS - DECEMBER 20 D. 1955 M.

Administracija GLenmore 5-7068

10 CENTŲ

Rinkimų kovoje

● Prezidentas Eisenhoweris tiek sustiprėjęs, kad nuo sausio 9 dienos jis grįšias į pareigas.

● Prez. Eisenhoweris sutiko, kad kariniam reikalui biudžetas būtų padidintas kitiem metams 1 milijardu daugiau nei lig šiol. Tai skiriama naujaisiam raketiniam ginklam.

● Harold Stassenas, prezidento patarėjas nusiginklavimo reikalui, paskutiniu laiku labiausiai gina Eisenhowerio vyriausybę nuo visokios kritikos.

● Gubernatorius Harrimanas ir prezidentas Eisenhoweris vienas antrą labai nemėgsta. Harrimano noras būti prezidentu galės pastumdėti Eisenhowerį liktisi prezidentu.

● Sen. Knowlandas nepatenkintas, — kad Eisenhoweris atidėlioja savo sutikimą-atsisakymą iki vasario vidurio ar net iki kovo. Senatorius mano, kad tada bus per vėlu kitus kandidatus statyti ir už juos kovoti. Bet šitas atidėlojimas gėjųčiausia ir reikiama norą, kad niekas tuo tarpu prieš Eisenhowerį nekovotų ir kad jis konkurentų neturėtų, o paskui jis sutiks. Jei Eisenhoweris nesutiktų, tai Knowlandas taip pat eitų į rinkimus.

Rinkimų kovoje demokratai paskelbė tokius priekaištus respublikonų vyriausybei: žemės ūkio pajamos krinta; turtingieji labiau remiami; remiamas taip pat labiau stambusis biznis, o apeinamas smulkusis; pragyvenimo išlaidos kyla; vykdoma antidarbininkiška politika; mokyklos pergyvena krizę; monopolizavimas auga.

Nutylėta užsienio politika.

● Senat. Knowlandas, resp. lyderis, pareiškė, kad kiekvienas kandidatas, demokratas ar respublikonas, turi pasisakyti, ar išrinktas į prezidentus jis isakys atstovui Jungt. Tautose išleisti kom. Kinija, ar jai pasipriešinti.

LOHSE NORĖJO PENSIJOS

Baltijos kraštų ir Gudijos, arba vadinto "Ostlando" buvęs komisaras Lohse norėjo gauti iš dabartinės Vokietijos pensiją. Teismas jo reikalavimą atmetė. Paašikėjo, kad po karo vokiečių teismas jį buvo nuteisęs 10 metų. Bet dėl nesveikatos 1951 buvo paleistas iš kalėjimo.

● Anglijos ministerio pirm Edeno sveikata susilpusi. Numatoma, kad pareigas konservatorių partijoje jis perduos R. A. Butleriui.

● Alžire prancūzai vykdo atsikeršijimo planą už sukilėlių nužudytus prancūzus.

PRANEŠKITE ADRESUS

Per sausio mėn. visi užsieniečiai turi pranešti savo adresus. Išimtis daroma tik diplomatam ir JT tar-nautojam.

Formuliarai (I-53) gaunami paštuose. Ten jie turi būti tiesiogiai atiduoti — ne paštu pasiūsti.

Už nesiregistravimą grešia 200 dol. pabauda, 30 dienų kalėjimo ir galima deportacija.

Užsieniečių esą Amerikoje apie 3 milijonai.

Politikų akys nukrypo į Kristaus žemę

SOVIETAI NORI NAFTOS IR NERAMUMŲ ● AMERIKA SU ANGLIJA NORI 70 MILIJONŲ A TSIPIRKTI

Anglijos ir laisvojo pasaulio interesam, kalbėjo Macmillanas, — kaip dabar Sovietus esą žen labiausiai traukia nafta.

Iš ten gaunama 20% visos pasaulio naftos. Atsargos ten esą visa 50%. Jei Sovietai paimitų ją į savo kontrolę, laisvojo pasaulio ūkinis gyvenimas labai pasunkėtų.

Kita priežastis Sovietam veržtis į vidurinius rytus — drumsti santykius tarp Izraelio ir Egipto.

Sovietai nėra suinteresuoti neramumų pašalinti.

Ką siūlė Macmillanas? Te-

kalbėjo apie tam tikrą "auką iš abiejų pusių". Neaišku, ar tai reikiama kompromisų ieškojimą.

KAD IŠSTUMTŲ SOVIETŲ KAPITALĄ IR ĮTAKĄ IŠ EGIPTO,

Anglija ir Amerika pasiskelbė siūlančios Egiptui 70 mil. dol. paskolą — 56 mil. Amerika ir 16 mil. Anglija. Ji skiriama užtvankai prie Nilo upės statyti. Sovietai čia siūlėsi su kapitalu ir žmonėmis į pagalbą. Egiptas neatsakė dar, kat-rą jis pasirinkt.

Kita priemonė, Anglija nori

gauti sau iš Izraelio uostą, kuris atstotų jai prarastas pozicijas Suez kanalo srityje.

Bet priemonių nesutarimam baigti tarp, Izraelio ir Egipto, Syrijos nesuranda. O Egiptas jau pagrasino, kad nauja provokacija iš Izraelio pusės jau reikš keršto karą.

Savo ruožtu Izraelis pakartotinai kreipėsi į Ameriką, prašydamas ginklų.

DIDŽIAUSIOS UŽTVANKOS

Egiptas rengiasi statyti užtvankas prie Nilo upės, kurios pakilęs vanduo sudrėkintų ir padarytų derlingus 2 mil. akrų žemės; gamintų 9 milijardus kilovatvalandų energijos. Visa statyba kaštus 1,3 milijardų dol. ir truks 15—18 metų. Dėl paskolos jai varžosi Sovietai su Amerika—Anglija.

IR VĖL LAIMĖJO SOVIETAI

Jungtinėse Tautose jau 35 kartus buvo balsuotas naujas nenuolatinis Saugumo Tarybos narys. Bet su naujais Jungt. Tautų nariais balsavimas liko be vaisių — nesurinko dviejų trečdalių nei Amerikos remiami Filipinai nei Sovietų pasiūlyta Jugoslavija. Pagaliau pirmininkas prikalbino Filipinus sutikti su kompromisu — bus išrinktas dvejiem mėtam Jugoslavijos atstovas, bet po metu jis išeis ir perleis vietą Filipinam. JT tai balsuojama ši andradienį.

● Kalėdų parvyko į Ameriką iš Vokietijos 670 Amerikos karių.

● Kardinolas Spellmanas per Kalėdas lanko Amerikos karius Europoje.

KALĖDŲ SENIS ATNEŠĖ DOVANŲ "PACKAGE"

Kalėdų Senis atnešė Jungtinėm Tautom dovaną — ne tik davė naujas šešiolika valstybių, bet iš dalies, anot NYT, pakeitė ir jų veidą.

Kuria prasme pakeitė, paaiškina NYHT bendr. D. Lawrence, sakydamas, kad

JT pasirodė "mažiau atsižvelgiantis į principus bei morale nei į politinį tikslingumą".

Esą "moralinė jėga nebeegzistuoja organizacijai, kuri sulaužiusi savo pačios teisinius principus". Paašikina: JT sulaužė sprendimą tarptautinio teismo, kurio nuomonės buvo atsiiklausiusios pačios JT ir kuris 1948 buvo išaiškines, kad "package deal" yra neteisėtas.

Naujas JT šūkis esą — "skaičius už skaičių", ne be už kiekvienos valstybės tinkamumą ir atitikimą JT chartai... Jei dabar skaičiai svarbu, tai Sovietai dabar turi 9 balsus, Tik Amerika teturi viena bal-sa. "Tokiom sąlygom visai logiška, kad dabar

JAV galėtų pareikalauti priimti į JT visas savo 48 valstybes".

nes jos nemažiau suverenios kaip Sovietiniai satelitai ar provincijos...

Vadinasi, Jungtinės Tautos savo veidą Kalėdom pasimur-zino...

Iš to Kalėdų senio dovanų "package" atskirom valstybėm ne vienodai teko tų dovanų Daugiausia džiaugsmo teko Sovietam.

ATLIKIME SAVO PAREIGĄ, IR PAKELKIME LIETUVIO VARDĄ!

Brangūs lietuviai! Euro-poje dar yra likęs kad ir nedidelis skaičius lietuvių. Apie jų vargą ir savijautą nėra reikalo jums kalbėti. Jau beliko tik keli mėnesiai, kad jūs pagalba jie galėtų atvykti į JAV. O sutarties būdu jiems padėti gali kiekvienas, kas jau turi JAV pilietybę.

Jeigu dėl lietuvių neajurtumo ten pasiliktu nors vienas lietuvis iš tokių, kuriem JAV įstatymai leidžia čia atvykti, mums būtų ne-

drašų vadintis patriotais. Gi jeigu norinčius čia atvykti visus atkviesime, tas faktas neliks nepastebėtas JAV valdžios ir didžiųjų labdaros organizacijų. Tai labai daug patarnaus lietuvių vardui.

Brangūs tautiečiai! Ir ši kartą gerai atlikime krikščionies ir įletuvio artimo meilės pareigą, gerai išlaikyme solidarumo egzaminą.

Jūsų,
Vysk. V. Brizgys.

Chruščiovo plėšiniai bankrotuoja

Sovietų kompartijos boso Chruščiovo planas suorganizuoti Sibire naujas dirvas 1955 nedavė lauktų vaisių. Pagrindinė tų naujų Sibiro dirvų sritis Altajus šiais metais javų davė mažiau nei 1954. Išskyrus Ukrainą, iš visų kitų Sovietų Sąjungos sričių šiemet žemės ūkis davė 4 mil. tonų mažiau nei pernai. Padėtį šiemet išgelbėjo tik Ukraina, kurioje buvo labai geras derlius. Ji pristatė 6 mil. tonų daugiau kaip pernai. Tokiu būdu bendras kiekis Sovietuose išėjo 2 mil. tonų daugiau kaip 1954.

Anksčiau buvo paskelbta, kad pavasarį apsėta 50 mil. akrų plėšinių ir kad iš akro bus pakeltas derlius puse tonos. Tarp to, kas buvo planuota ir kas iš tikrųjų gauta, išėjo ne mažiau kaip 15 mil. tonų skirtumas.

Tai laikoma dideliu Chruščiovo plano nepasisekimu. Ypačiai, kad buvo skaičiuojama,

DAR VIENAS AZIJOJE

Bulganinas ir Chruščiovas savo kelionę Afganistane baigė, pasirašydami su juo sutartį. Pagal ją Sovietai duos 100 mil. dolerių paskolą, o Afganistanas 10 metų bus "neutralus".

KĄ DAVĖ NATO POSĖDIS

Valst. sekr. J. F. Dulles gruodžio 18 grįžo iš Paryžiaus iš Nato tarybos pasitarimų. Juose buvo nutarta sustiprinti radaro tinklą nuo Norvegijos iki Turkijos ir Pakistano, kad laiku išpėtų apie Sovietų invaziją. Pripažino taip pat, kad vakarų Vokietijos vyriausybė atstovauja visai Vokietijai.

● Argentinoje nuslopinatas peronistų rengtas sukilimas. Apie 500 suimtų.

TYLIAMA NAKTI... (Tirolietėjų liaudies menas).

Blūkai Jungtinėse Tautose dabar

Jungtinėse Tautose dabar yra 76 nariai. Tarp jų yra vienas blokas — mažiausias, bet vieningiausias ir kovingiausias — komunistinis, vadovaujamas Maskvos. Jame yra 10, įskaitant Jugoslaviją.

Antras blokas vadina save "neutralistais" — tokių kaip Indija. Iš tikrųjų jie daugiau paremia komunistų siūlymus. Tokių yra 11. Jis gali išaugti į Azijos — Afrikos valstybių bloką. Jo įtaką gali stiprėti.

MASKVA KALTINA

Maskvos "Pravda" kaltina valst. sekr. Dulles, kad jis labiausiai atsakingas už tęsiamą apsiginklavimą ir karinių blokų sudarymą. Amerikos diplomatija esanti kalta, kad Amerika vis labiau izoliuojama nuo pasaulio.

● Mendes-France išmetė iš radikalų partijos dar vieną — buv. užsienių reikalų min. Georges Bonnet.

● Kipro saloje anelai nūdraudė komunistų partija. Bet teroras dar labiau sustiprėjo. Už anglų karių galvas teroristai paskyrė premijas.

Vakarų blokas yra didžiausias. Jame dabar 55. Bet jis yra nepatikimas, nes nevieningiausias. Pvz. balsuojant naujo nario kandidatų į Saugumo Tarybą nepasisekė surinkti nė vienam kandidatui 40 balsų, dviejų trečdalių. Net Anglija balsavo prieš Amerikos kandidatą Filipinus. Ir kompromise 10 narių energinga komunistinė mažuma laimėjo prieš nekomunistinę daugumą.

Vakarų bloke dvi srovės — Anglija vadovauja kompromisui ir prisitaikymo politikai, Amerika principų politikai. Anglijos linija stiprėja, ir Amerika vis daugiau prie jos prisitaiko.

Saaras eina su Vokietija

Saaro krašte gruodžio 18, sekmadienį, buvo renkamas seimelis. Trys vokiškos partijos gavo 63,9% visų balsų. Stipriausia partija CDU (krikščionių demokratų). Balsavo apie 90%.

STUTTHOFO VIEŠPACIAI

Stutthofo koncentracijos lagerio vedėjas Werner Hoppe, 45 metų, vokiečių teismo nubaustas 5 metais už žudymus, daugiausia žydų. Jo bendradarbis dujų kameros prižiūrėtojas Otto Knott gavo 3 metus. O trečias Otto Hoedl kalėjime pasikorė.

KOMUNISTAI ŠMUGELNINKAI

Lueneburge, Vokietijoje, buvo teisiama komunistų šmugelninkų centrinė organizacija. Nuo 1951 ji gabeno į rytų Vokietiją ir atgal kurjerius, partijos pareigūnus, instruktorius. Daugelis jos narių nubausti iki vienerių metų.

KAM DIRBA JOHN—NEAIŠKU

Parbėgęs iš kom. Vokietijos dr. Otto John susilaukė Vokietijoje gana palankaus priėmimo. Vidaus reikalų ministeris, buvęs jo viršininkas, tvirtina, kad John nebuvo išdavikas; kad jis jokių planų nei asmenų neįsivadė; jis būsiąs apklausiasiamis parlamento komisijos. Kalbama net, kad jam būsiąti išmokėta alga už jo praeitą tarnybą. Iš kitos pusės neslepama baimė, kad jo grįžimas galėjo būti paremtas paties komunistinio saugumo ir kad jis dabar galės varyti dvejoją žaidimą — tarnauti ir vienai ir antrai pusei.

ŽASIS IŠGELBĖJO NE TIK ROMA

Žasis gali būti Italijos... globėjas. Senovėje žąsys išgelbėjo Romą. O dabar nutiko tokis dalykas... Genujoj, vėl Italijoje, viena moteris nusi-pirko žasį Kalėdų stalui. Paliko kambary žasį ir savo dvejų metų mergytę ir išbėgo į miestą pirkinių. Kaimynai išgirdo žąsys triukšmą ir pamatė, kaip žasis snapu beldėsi į langą tol, kol išmušė stiklą. Atbėgę kaimynai rado mergaitę be sąmonės. Iš virtuvės ėjo gasas. Netrukus mergytė buvo atgaivinta. Grįžusi moteris paskelbė, kad žąsies Kalėdom nepjaus. Ji būsiąti šeimos garbingas narys, kol gyva.

Duokit 50.000 rublių, tai užtarsime

Pereitame nr. buvo pasakota, kaip seimo posėdy gruodžio 4 buvo priimtas autonomijos Lietuvai reikalavimas. Bet buvo nuostabu, kad dėl šio klausimo, kuris buvo svarbiausias, nebuvo jokių ginčų. Kodėl taip nutiko. Pranas Klimaitis toliau paaiškina:

VILNIAUS SEIME (6)

revoliucijos ženklai, gana populiarie pažangiosios krypties rusų dienraštyje "Rus" — pradžioje rečiau, o paskiau vis dažniau — pradėjo rodytis lenkam palankūs rašiniai. Jie būdavo dedami dienraštyje visuomet toje pačioje vietoje ir turėjo antraštę "Polskij Vopros". Čia sumaniai ir talentingai buvo keliamos viešumon lenkam padarytos ir tebedaromos skriaudos, apeliuojama į rusų visuomenės sąžinę ir raginama daryti atgailą... Atrodydavo, kad rašo rusai, kurių sąžinė paveiktą regeti lenkų tautos kentėjimai... Lenkų pateiktas argumentais dažnai operuodavo visa kairieji rusų spauda, įrodinėdama nepakenčiamą caro valdžios barbariškumą. Gana ilgą laiką taip paagitavus.

lenkų klausimas nejučiomis pasidarė pačių rusų atsinaujinimo ir dorovinio prisikėlimo klausimu. Jų reikalavimus įrašė į savo vėliavas visos revoliucinės rusų partijos.

TAI BUVO NUPIRKTI REIKALAVIMAI

Supratome ir mes tokios agitacijos svarbą ir reikšmę. Buvo mėginta ir mūsų vargus tuo pačiu keliu kelti viešumon. Minėtasis dienraštis "Rus" idėjo ir mūsų auto-rių kelis rašinius su tokia pat aliarmojuančia antrašte "Litovskij Vopros" (Lietuvių klausimas). To paties pobūdžio pora rašinių dar buvo idėjęs kunigaikščio Uchtomskio leidžiamas dienraštis "Peterburgskij Viedomosti". Tačiau šitie reikšmės neturėjo, o daugiau nei minėtieji nei kiti rusų dienraščiai tokių straipsnių netalpino. Atrodydavo stachiai nesuprantama, dėl ko rusai, kurie taip karštai gynė lenkus, nenorėjo užtarti mūsų, daug skaudiau kankinamų ir varginamų. Tas paskatino Petrą Vileišį nuvažiuoti Peterburgan ir pamėginti užmegsti ryšius su rusų spauda. Kunigaikštis Uchtomskis, senas Petro Vileišio pažįstamas, atsikalbinėjo dėti rašiniu, liečiančiu tolimą provinciją, kadangi jo dienraštis

esąs vien sostinės gyventojų teskaitomas... Suvorinas, leides ir redagavęs "Rus", atvirai pasakė, kad

jis mielu noru atskleistų savo dienraščio skiltis lietuvių reikalui, jeigu už tai būtų užmokama. Lenkai jam sumokėjo 10.000 rublių. Iš lietuvių, kaip silpnų ir neturimų, pareikalavo tik 50.000.

Tokią sumą sumesti lietuvių šviesuomenė anais laikais ne būtų įstengusi.

Neturėdam jokių paramos rusų visuomenėje, negalėjome būti ne tokie drasūs kaip lenkai.

PARTINĖ DRAUSMĖ REIKALAVO TYLETI

Mūsų socialdemokratai ir demokratų partijos šalininkai giminiavosi su rusų socialistais bei narodnikais. "Jie atsidūrė labai keblioje padėtyje, — sako toliau Klimaitis — Revoliucinės rusų partijos... tiek pripažindavo mūsų pfogramų reikalavimus, kiek jie raidė į raidę atitikdavo rusų programą.

Tuos reikalavimus, kur reikiški skirtingi lietuvių tautai siekiami ir buvo jaučiamas kvapas, Rusijos revoliucioninkai laikė reakcingais, ardančiais revoliucijos frontą ir žalingais rusų valstybei. Norom nenorom Lietuvos autonomijos reikalavimą tekdavo nutylėti ir svetimųjų tarpe jo neskelbti." Revoliucinės partijos reikalavimą pirmiausia skelbti kovą caro valdžiai, vykdyti revoliuciją, bet tautiniai reikalai jiems buvo svetimi.

SALTASIS KARAS pakarstėjo — sako John F. Dulles britų užsienio reikalų ministrui H. E. Macmillan konferencijos metu Paryžiuje.

NEPATOGU NET RASYTIS UŽ AUTONOMIJĄ

"Kai sumanymas šaukti Didįjį Seimą sutiko griežta socialdemokratų ir demokratų pasipriešinimą, buvo kilę rimtų abejonių, ar bepavyks ji sušaukti. Daktaras Basanavičius, norėdamas tuo rimtu momentu ryškiai užakcentuoti vyriausiąjį mūsų tautos politiški siekimą, sumanė pasiūsti valdžiai rimtai motyvuotą autonomijos reikalavimą. Buvo parašytas platus memorandumas, bet kai reikėjo po juo surinkti parašų, tai abiejų partijų žmonės po juo atsisakė pasirašyti. Toksai elgesys buvo aiškiamas taktikos sumetimais. Girdi, mes nieko nesitikime iš caro valdžios gauti ir dėl to po tokiems memorandumais nesirašome. Lapkričio 4 d. kalbamasis memorandumas buvo pasiūstas Peterburgan su Basanavičiaus, Donato Malinausko, kun. J. Ambrozevičiaus ir M. Dovoins-Silvestravičiaus parašais. Višinskis ir kai kurie kiti demokratai dalyvavo to memorandumo redagavime"... Netrukus ateis diena, kada tas pats Višinskis turės to autonomijos reikalavimo net išsiginti (b.d.)

Pasiekta tokia technika, kad numirėliai laiškus rašo

SPAUDA

Draugas gruodžio 12 pakartoja žinią iš rusiško Paryžiuje leidžiamo laikraščio "Russkaja Mysl", kuriame aprašomas nuotykis su vienu lietuviu iš Anglijos. Jis parašęs laišką motinai Lietuvoje. Iš jos atsakymo suprato, kad geriau bus, jei daugiau nerasytų. Už tat netrukus jis pradėjo gauti raginimus grįžti į Lietuvą. Tada jis parašė laišką tėvui, kuris buvo jau 1941... miręs. Ir po trijų savaitių gavo iš... numirėlio atsakymą. Drebančia ranka džiaugėsi numirėlis, kaip tarybinėje Lietuvoje gera gyventi, ir ragino sugrįžti sūnų.

SPAUDA ĖLBSTI MATULĮ
Draugo gruodžio 13 nr. S. Narkeliūnaitė aprašo, kad J. Matulis Jungtinėse Tautose pasirodė jau su nauju juodu kostiumu po to, kai ji aprašė, jog jis tėturi vieną vienintelį kostiumą. Dabar jau sovietai jam nupirko amerikonišką, bet vis dėlto tik už kokius 30 dol. Jau gavo ir amerikonišką marškinius. Taip lietuvių spauda ir aprenė J. Matulį.

NE TARYBŲ, BET SOVIETŲ
Drauge gruodžio 3 kalbininkas L. Dambriūnas visai teisingai išskėlė, kad reikia vartoti ne Tarybų Sąjungą, bet Sovietų

Sąjungą; ne kolūkis, bet kolchozas, nes: "Kas vartoja terminą Tarybų Lietuva, tas... pasako, kad Lietuvą valdo tarybos, atseit žmonių rinkti (tai gi demokratiniai) organai... kai iš tikrųjų Lietuva valdo Maskvos despota per savo agentus".

PROF. VINCAS VILKAITIS MIRĖS

Naujienos gruodžio 12 pranešė, kad 1943 Sibire mirė profesorius Vincas Vilkaitis, buvęs žemės ūkio akademijos rektorius Dotnuvoje. Jis buvo išvežtas 1941 birželio 15 su šeima. Jo žmona Sibire, patyrusi apie vyro mirtį, gavo nervų sukretimą ir taip pat mirė. Vienas sūnus yra vakaruose, kiti du vaikai — sūnus ir duktė — taip pat Sibire.

AR TAI ALTO NUSISTATYMAS?

Dirvoje gruodžio 8 V. Rastenis apgailestavo, kad Alto konferencijoje Alto sekretorius sulaukęs suvažiavimą nuo prašymo Amerikos vyriausybei, kad nepriimtų į Jungtines Tautas vadinamo "18 paketo", kuriame buvo 5 komunistinės valstybės. Į tą apgailestavimą Naujienos gruodžio 13 atsako, kad tokiu pareiškimu būtų suinteresuoti albanai, bulgarai, rumunai, vengrai, bet tai "Lietuvos neliečia... Argi Amerikos Lietuvių Tarybos uždaviniai apima viso pasaulio tautų reikalus?".

PASIAIŠKINIMAI DEL VLIKO
Drauge trečiame vedamajame buvo pasisakyta griežtai prieš Vliko perkėlimą į Ameriką ir pareikšta, kad Vlikui Amerioje Altas neduos paramos. Naujienos gruodžio 9 pasisako priešingai. Esą jos nesandėjos pakankamai informuotos, kas ir kaip buvo svarstoma

NEPAMIRSKIME PRATĖS-
TI DARBININKO PRENUMERATOS 1956 METAM!

ilguose Vliką sudarančių grupių atstovų pasitarimuose", tačiau pritaria tam, kas padaryta, o jeigu Draugas rašo, kad raktinės vietos yra socialdemokratų ir liaudininkų rankose, tai dabar jau reikia užmiršti "aritmetikos" reikalus. Panašiai atsiliepė ir kitas socialdemokratų laikraštis Keleivis.

Tėviškės Žiburiai gruodžio 8 skelbia dr. P. Karvelio pareiškimą, kad "dabartinės Vlike dirbančios grupės apjungia bent 90% lietuviškos visuomenės". Tame pat nr. informuoja, kad "liaudininkai prikašioja Draugui, kodėl juos vadinąs nekatalikais, nes jie ir krikštyti buvę ir kataliko pareigas sąžiningai daugumoje atlieką". Kai eina visi tie pasiaiškinimai, tuo metu "tautininkai privačiuose susitikimuose registravo", kurį Vliko narįs kur ir kaip elgėsi 1940—41 metų laikotarpyje". Tautininkų kalbos prieš Vliką per "Vienybę" ir "L. Lietuvą" pa-astrėjo.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių Bendrovė Overseas Cargo Co. siūncia į Lietuvą ir kitus Europos kraštus siuntinius su angliška medžiaga kostiumams, maistui, avalyne, vaistais ir kit. su pilna 100% garantija. Visi reikalingi mokesčiai sumokami čia, Amerikoje, gavėjas nieko neprimoka. Siuntiniai siūnciami iš Londono, Anglijos, tad laiduotajam labai greitai pristatoma. (Tik apie 4 sav.).

Mūsų bendrovė atstovauja didelę anglų firmą Londone, tad visas siuntimo operacijos yra atliekamos su dideliu rūpestingumu. Be to, bendrovės darbuotojai jau 8 metai kaip siūncia į Europą siuntinius.

Prašykite mūsų siuntinių sąrašų:
OVERSEAS CARGO CO.,
4426 S. Rockwell St.,
CHICAGO 32, ILL.

Dienos veidai

TRYS PIRMUTINIAI RAITELIAI

Lenktynės į Baltuosius Rūmus demokratai jau pradėjo. Išleido tris pirmutinius raitelius, kurie pasileido su triukšmu pliauskėdami, jei ne botagais, tai bent liežuviais.

Pirmuoju nešasi Adlai Stevensonas. Nors jis 1952 nepriėjo Eisenhowerio, bet ir šiemet jis pasitiki tuo pačiu. — kad su rinkikais galima protingai susisnekėti, juos itikinant. Jis pats yra intelektualas, lavingasis teisėjas Amerikos ir Europos universitetuose. Nors intelektualai minioje nėra populiarūs, bet vienas iš tokių intelektualų neseniai išėjo į Baltuosiuose Rūmuose — Wilsonas.

Administracinio patyrimo Stevensonas išgijo Chicagoje gubernatoriaudamas. Bet minios dvasią pažįstantieji sako, kad jis turi vieną didelį trūkumą — ne tai, kad jis persiskyręs bet, kad jis nėra atkaklus kovotojas, kuris gali lipti per kitų galvas į valdžią. Amerikoje toks gyvenimas, kad čia reikia kiekvienam žingsnyje kovoti — net ir savo partijos viduje, o Stevensonas to nenori.

-0-

Pagal Gallupo instituto žinias antruoju nešasi Averell Harrimanas. Geras tam jokiui ženklas yra tas, kad jis New Yorko gubernatorius. Laimėti vilts gali jam stiprinti faktas, kad jo du buvę pirmataikai iš sostinės Albany persikėlė į sostinę Washington — Theodore Roseveltas ir Franklin Rooseveltas. Bet jeigu ir pralaimėtų, tai galėtų pasiguosti, kad jis ne vienintelis toks pralaimėjo kiti du jo pirmataikai — Smith ir Dewey.

Harrimanas yra turtingas, multimilijonierius — jam priklauso geležinkeliai, anglių kasyklos, bankai, žiemos kurortai. Savo gyvenime mėgsta "bajoro" stilių — rodosi kompanijose ir su medžiotojo uniforma; jis, tikriau žmona, turi paveikslų galeriją.

Tačiau šitas piniguočius demokratų partijoje yra kairiaja-

me sparne. Tai kuriozas, panašus kaip Lietuvoje socialdemokratai buvo... dvarininkai. Bet jis kaip tik dėl to kairumo nepatinka konservatyvesniai demokratų partijos sparnui, ypačiai pietų demokratam.

-0-

Trečias iš eilės yra Estes Kefauver, didelis, sausas senatorius iš Kentucky valstybės. Jį partijoje remia ūkininkai, kurie laiko jį "savu žmogum". Senate jis turėdavo drąsos pasirodyti su pasiūlymais, kurie nėra populiarūs. Tuo atžvilgiu jis artimesnis Stevensonui, nors ir neturi jo gabumų.

Kefauveris gal ir nebūtų žinomas, jeigu ne jo kova su Chicago gangsteriais. Bet jeigu tas juodasis pogrindis turi įtakos rinkimam, tai Kefauveris kaip tik jų paramos niekada neturės.

Tuo tarpu nešasi šie trys demokratų raiteliai. Bet dar neaišku, ar norės "išsimūvinti" iš Baltųjų Rūmų pats generolas. O jeigu nenorės, tai veltui trys raiteliai skubinas.

●Varšuvos "Trybuna Ludu"

pranešė, kad po dviejų mėnesių propagandos už repatriaciją į Lenkiją grįžė 2000. Propaganda būsianti tęsiama. Grįžusieji laikomi uždaroje vietoje ir rengiami, kad paveiktų kitus savo pažįstamus grįžti.

BEZDŽIŪNĖS PAVEIKSLAS MENO PARODOJE

Svedijos laikraštis "Expresen" surengė dailininkų mėgėjų parodą. Tarp kitų paveikslų išmugeliavo ir vieną ne mėgėjų — garsiojo Picasso dailininko paveikslą, ir dar vieną 5 metų vaiko pieštą, ir skandalingiausia — vieną paveikslą, pieštą Stokholmo zoologijos sodu bezdžionės.

Keturiolika dienų vargę vyrai, iki įpratę bezdžionę tapyti aliejiniais dažais... Bet jie buvo patenkinti, kad Svedijos meno lankytojai ne sunkiai atsiky, kuris paveikslas yra bezdžionės darbo.

BROCKTON ICE & COAL CO.

27 LAWRENCE STREET, BROCKTON, MASS.
Telefonas — 189 - 190
PARDUODAME IVAIRIŲ RŪSIŲ ANGLIUS, KURENAMĄJĮ ALIEJŲ
Taipgi įdedame Oil Burnerius
Patarnavimas skubus ir geras.
Visuomet kreipkitės pas mus.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ!

DUGEY'S PACKAGE STORE

6 ARTHUR STREET, BROCKTON, MASS.
Tel. Brockton 649.
Didelis pasirinkimas įvairių VYNU, ALES, ALŲ IR VALGOMŲ PRODUKTŲ

Linksmiausių Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

VIENINTELĖ LIETUVIŠKA MOTERIŠKŲ KAILINIŲ FIRMA NAUJOJ ANGLIJOJ

WARRIS' FURRIERS

735 NO. MAIN STREET (Netoli Ames St.), Montello, Mass. Tel. Brockton 8-1246
A. Vasaris, — sav., B. Bartkevičius — padėjėjas.

LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ SVENCIŲ

MONTELLO BAKING COMPANY

MR. & MRS. M. WALLENT, sav.
23 Bellevue Avenue, Brockton, Mass.
Tel. 6752-W

ISPANIOS VIETA Jungtinėse Tautose džiaugiasi ambasadorius Jose Maria de Areiza.

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

HOLY FLAME

BAZNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

B. A. KUČINSKAS

11 - 17 Varick Street

Brooklyn, N. Y.

Tel. EV 4-1882

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

By

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Half year \$3.50
Foreign \$6.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Pusei metų \$3.50
Užsienyje \$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kalėdinėm temom

Kristaus užgimimas buvo apreiškimas dangiškos angelų giesmės: Garbė Dievui aukštėjėje ir žemėje ramybė geros valios žmonėm! Kalėdų švenčių proga tie žodžiai prisimenami ir pakartojami. Bet kai į juos gerai išiklausai, dažnai pastebi, kad Dievo garbė atsiejama nuo ramybės arba taikos žmonėm. Taikos žmonės norėtų be pagarbos Dievui. Dėlto taika ir ramybė pradingsta kaip šešėlis, kurį žmogus norėtų savo rankom pagauti. Vienintelis būdas žmogui atrasti ramybę yra pagarbiai nusilenkti savo Viešpačiui.

Nesenais dar laikais Amerikoje viešose vietose negalėjai pamatyti Betliejaus prakartėlės. Skaisčiai švietė tikrai egulutės, Kalėdų seniai, stirmos su žeminėmis rogėmis, batai su blizgučiais. Viso to ir dabar gausi, bet daug kur išvysi Kūdikėlių suvystytą prakartėlėje, piemenukus, asilaičius, Tris Karalius. Kalėdų senis, kuris dovana "dalina, kai kur išprašomas už durų. Penssylvanijoje, Tamaqua, prieš Kalėdas suruošiama miesto gatvėse eisenos, vaizduojantį Kristų žmonių istorijoje. Krikščioniška mintis lyg ir prasimuša pro pagonišką Kalėdų švenčių blizgėš. Krikščionys galėtų čia daugiau dar padaryti.

Vienas šviesus lietuvis prieš Kalėdas atkreipė dėmesį, kaip Dievą pagerbia Sovietai ir vi-

šas kitas pasaulis. Sovietai prisipyrė visur rašo Dievą mažąja raide. Taip reiškia maža, maža, Kurio jie nei pasiekia nei įveikti negali. Rezultatų pasiekia priešingų negu lauktų. Kiekvienam kranta į akį, kad čia ne taip, kaip turėtų būti. Skaitojas ties ta mažąja raide sustoja ir susimąsto... Jis pagalvoja, koks menkas yra išsipūtęs žmogus, kuris save dideliu laiko, bet yra toks mažas, kad daugiau nieko negali, kai ta mažąja raide savo Kūrėjui vardą terašyti.

Prieš Kalėdų šventes su gausiu dovanų krepšiu pasirodė Fordas. Jo dovanos šį kartą pralenkė visus ne tik savo didumu, bet jos buvo pritaikytos ramybei žmonėse skleisti. Dovanos suteiktos įvairių konfesijų labdaros ir kultūros įstaigoms. Brooklyno diecezijos savitrašius "The Tablet", šia proga teisingai pastebi: "Šis pavyzdys skatintų susimastyti valdines įstaigas ir tas privatinės organizacijos, kurios tebesireiškia diskriminacija, taikoma katalikų institucijoms". Taip, ramybė skleidžiama tik geros valios žmonių.

Kalėdų švenčių proga redakcija linki visiem šio laikraščio skaitytojams, bendradarbiams ir rėmėjams džiaugtis tikrąja ramybe Kristaus Gimimo šventėje. Prašykime, kad ji greičiau būtų suteikta ir pavergtam mūsų tėvų kraštui.

Vliko sesijoje New Yorke buvo padarytas kiek platesnis pranešimas apie lietuvių išlaikymo reikalus. To pranešimo santrauką randame "Eltos Informacijose" gruodžio 10. Iš jų čia atpasakojame kai kurias svarbesnes mintis.

Turimi statistiniai duomenys rodo, — sakoma tame pranešime, — kad tuose kraštuose, kur vyriausybės siekia imigrantus nutautinti ir suliedinti su vietos gyventojais, tarp emigrantų išigali kraštutiniai politiniai siekimai. Geriausias pavyzdys tam yra Pietų Amerika. Ten keliavo tokie pat įvairių tautų žmonės, kaip ir į Jungtines Amerikos Valstybes; tokie pat keliavo tenai ir lietuviai. O tačiau tarp P. Amerikos imigrantų didelę savo įtaką išvystė komunistai. Taip atsitiko dėl to, kad Pietų Amerikos valstybės įstatymai apunkina naujų imigrantų tautinį darbą. Pavyzdžiui, Brazilijoje nueita taip toli, kad vaikus iki 10 metų draudžiama mokyti ne portugalų kalbos; kitaipariant, iš pirmų dienų norima mažiems atimti gimtoji motinos kalba. To pasėka — didelis lietuvių skaičius pateko komunistam. Tai patvirtina tiesa, kad savosios tautybės išlaikymas ir sunkiose sąlygose suteikia žmogui tam tikros atspa-

Artėja pasaulio lietuvių seimas

ros, o jos naikinimas veda į kraštutinumą. Vadinasi, savo tautybės laikymasis yra svarbus ne tik pačiai tautai, bet ir tam kraštui, kur imigrantai apsigyvena, o ypač to krašto demokratinei santvarkai.

Toliau pranešime jau svarstoma, kokioms priemonėms galima būtų geriau lietuvių stiprinti, kad tuo pačiu būtų stiprinama lietuvių dvasia ir tas kraštas, kurio prieglobstimi jie naudojami.

Priemonės turi atitikti laiko dvasią

Siekiant lietuvių išlaikyti, dažniausiai stengiamasi jaunoje kartoje išlaikyti savo krašto vaizdai, kuriuos matė ir išlaikė vyresnieji. Bet tie vaizdai dabar jau gali tikrovei neatitikti; ten daug kas pasikeitę. "Vien tik tėviškės vaizdų atgaivinimu nelaimėsime lietuvių priaugančios kartos". Gyvenamoji aplinka ją veikia daug stipriau negu tai, kas jauniems pasakojama ar rodoma iš praeities ir iš savo krašto. Reikia ieškoti tokių priemonių, kurios atsvertų aplinkos įtaką ir svetimą dvasią. Pavyzdžiui, kai ruošiami minėjimai, jei jie bus ir toliau tokie pat banalūs, mūsų jaunimo nepatrauks. To-

kiuose minėjimuose jaunimas turi rasti tai, ko jis neranda kitur; tik tada jis prie jų glausis. "Reikia visą taip organizuoti, kad parengimuose būtų dalyvaujama ne iš pareigos, bet kad jie trauktų ir paliktų stiprų išpūdį".

Tas pats pasakytina ir apie lietuviškas mokyklas, kurias jaunimui reikia patrauklia forma atidengti lietuviški kultūros lobiai. "Lietuvių, lietuviškumas turi būti mūsų jaunomenės suprantamas ne vien kaip praeities atsiminimai, bet kaip būtinas reikalas".

Kultūrai daugiau dėmesio ir lėšų

Savo kultūra lietuvių išlaikyti turi nepaprastai didelės reikšmės. Tam dalykui reikia skirti daugiau dėmesio ir lėšų negu iki šiol buvo daroma. "Tam tikslui reikėtų labiau pritraukti prie mūsų kultūrinės veiklos pedagogus, menininkus, rašytojus ir įgalinti juos savo patarimais bei konkrečiais darbais prisidėti prie organizuotos kultūrinės veiklos".

Ypatingą reikšmę dabartinėje sąlygose turi lietuviškoji knyga. Kai kurios iš jų dar perkamos, ir duoda leidėjams pelno. Reikia labiau susidomėti

leidimu tų knygų, kurios lietuvių kultūrai labai svarbios, bet kurios pelno neduoda. Leidėjams čia reikia ateiti į talką. Vliko švietimo komisija dar šiais metais išleis Sausargienės liaudies šokių vadovą su plačiu įvadu apie mūsų liaudies šokių pobūdį ir kilmę ir prof. J. Zilevičiaus paruoštą dainyną jaunomenėi. Anksčiau kiek buvo išleista V. Čičiūno parašyta knyga apie tautinį auklėjimą šeimoje. Be to, rūpinamasi, kad lietuviški leidiniai būtų aprašomi. Daroma pastanga, kad A. Ružancovo leistas bibliografinis biuletenis "Knygų Lentyna", dėl lėšų sustojęs, vėl galėtų eiti.

Dėmesys savam kraštui

Tremtyje mums svarbu ne tik pažinti ir išlaikyti tai, kas laimėta praeityje, bet kreipti dėmesį ir į ateitį. Čia "ypatingas dėmesys turi būti skiriamas Lietuvos gyvenimo studijoms. Lietuvoje vyksta pasikeitimai, kurių mes negalime išleisti iš akių", jei norime vėliau ką gero padaryti Lietuvai ir gražinti ją į vakarų kultūros tradicijas, bolševikų dabar nutrauktas. Vokietijoje veikia Baltų Institutas tik dalinai tegali atlikti šį uždavinį. Jis mum daug platesnis. Reikia apimti visa, kas dabar vyksta Lietuvoje, kad galima būtų matyti kokia žala Lietuvai jau padaryta ir daroma. Ir kiti kraštai turi pamatyti, ką komunizmas padaro buvusiam laisvam kraštui, o mes turime ruošti atstatyti naują ir kūrybingą gyvenimą. Niekas kitas to už mus pačius nepadarys. Tremtis privalo mus tam darbui paruošti. O čia reikia ir studijų, ir stiprios lietu-

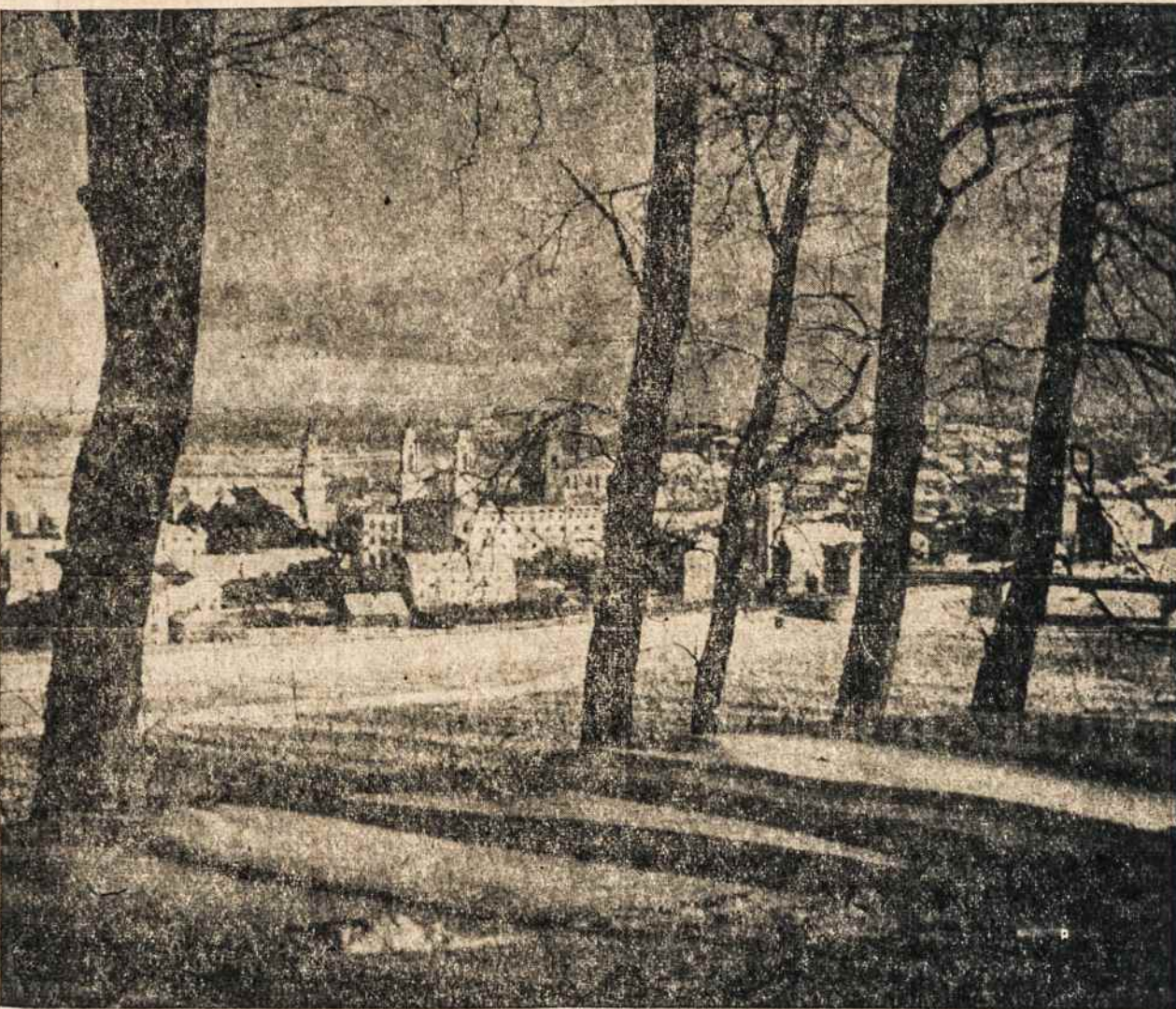
viškos dvasios, ir viso laisvojo pasaulio lietuvių vienybės.

Pausulinis lietuvių seimas

Kultūriniam uždaviniams atlikti Vliko iniciatyva buvo sudaryta Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Šiandien PLB yra įsisteigusi beveik visose lietuvių kolonijose. Tačiau jos svarbis nėra visur vienodas. Didžiausio populiarumo PLB įgauna tuose kraštuose, kuriuose lietuvių daugumą sudaro naujieji emigrantai: Europos kraštuose, Australijoje, N. Zelandijoje. Sunkiausia jai prigyti Amerikos kontinente. Tačiau ir čia PLB padaliniai yra įsisteigę... Neatidiliojant reikia kviesti PLB seimą. Pagal turimus duomenis, į PLB seimą turėtų suvažiuoti 36 atstovai: iš Europos — 14, iš P. Amerikos — 6, iš Š. Amerikos — 11, iš Australijos — 5.

Toksai seimas numatoma sušaukti Amerikoje. Vliko sesijoje tuo reikalu priimtas toks nutarimas: 1. Pasaulio Lietuvių Seimo šaukimas yra pačių Lietuvių Bendruomenių reikalas; 2. Pasaulio Lietuvių Seimui šaukti Vyr. Loka sudaryti paleikama JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių vadovaujantiems organams.

Dauguma bendruomenių sutinka, kad PLB Seimas būtų sušauktas Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Į jį savo atstovus žada prisijusti net Australijos ir kai kurios P. Amerikos bendruomenės. Tik Europos kraštų bendruomenės dėl lėšų stokos savo atstovų į JAV siųsti neįstengs. Atsižvelgiant į tas sunkias sąlygas, tektų keisti PLB statutą ta prasme, kad būtų įvesti rajoniniai PLB seimeliai. Jie turėtų įvykti prieš PLB seimą ir jam pateikti savo siūlymus. (Elt. Inf.)

KAUNAS ŽIEMA.

Nuotr. V. Augustino iš "Ateities" išleisto albumo "Lietuva".

KAUNE STATO ELEKTRINĖ

Iš Kauno praneša šiek tiek žinių apie statybos darbus ir laukimus... Esą vienuoliktasis po karo metais baigiamas atstatyti Panemunės tiltas, ir kauniečiai vėl galės lankytis Basanavičiaus šile.

Kaune pastebima visur statybu, bet iš kitos pusės pažymima, kad senieji namai nerenovuojami dar nuo karo laikų. Šiais metais Kaune pastatyta eilė mažabučių gyvenamųjų namų.

Labiausiai kauniečius domina hidroelektrinės stoties prie Vičiūnų kaimo, už Pažaislio, paruošiamieji darbai. Tai bū-

sianti didžiausia Pabaltijy stotis.

Apie ją kalbėjo ir kompartijos sekretorius Šumaskas spalio revoliucijos proga. Jis įtikinėjo, kad stotis busianti pastatyta per penkeris metus. Ji sumažinsianti elektros kainą 10 kartų. Vilnius busias aprūpinamas ne iš Kauno elektrą, bet iš Ukrainos naturalinėm degamosiom dujom.

Apie elektros stotį "Tiesoje" rašo ir inž. A. Gruodis. Sužymimi, kad parengiamuosius tyrimus darbus atliko geologai — Zonenko ir Skuotis; hidrologai — Karvelis ir Solovjov, topografai — Dilys, Prokopavičius ir Masolas; gręžimo meistrai — Soroka ir Andriuskevičius. Lietuvos inžinieriam talkiną Dniepro ir kitų užtvankų statytojai. Stoties miestelio statybai esą paskirta 80 mil. rublių. Kitais metais busianti pradėta hidro mazgo statyba; jis apimsias 20 kv. m. plotą. Užtvankos ilgis busias pusanthro kilometro.

● Pradėjo šiemet veikti Pastrevo hidroelektrinė, kuri duoda energiją Kaišiadorių rajonui (miesteliui) ir šešiem kolchozams. Pajėgumas 280 kilovatų.

● Vilniaus universiteto mokslų kandidatas Kukuškin nesutinka, kad Lietuvos socialdemokratų Vilniaus seime pradėjo revoliucinį judėjimą Lietuvoje 1905. Kukuškin sako, kad tai maskvinių nuopelnas.

● Vilniuje koncertavo kvintetas iš Vokietijos Weimaro.

RAŠO: LINUS

švirkščiančią cheminę esenciją, kuri turėjo atpalaiduoti odą nuo kūno. Visa tai atsitiko Uljanui kaip tolimam sapnė... Jis matė ir jautė tik Dievą. Nieko daugiau — tik Dievą... (Pabaiga).

KRYŽKELĖJE

7. — Gal ir taip, — šėtonas šyptelėjo gudriai. — Bet man tai sudaro malonumą. Juk sielos gaudymas nėra vienintelis mano džiaugsmo šaltinis. Turiu tokių atskirų mažų malonumėlių ir iš to, kas vyksta žemėje. Net iš šventųjų gyvenimo būna skanių epizodų! Kodėl gi tada nebūti komedijantu?

— Ne, aš jau geriau norėčiau būti dideliu nusidėjėliu. Tik drungnuosius Viešpats išmeta iš burnos, ne nusidėjėlius. Jis taip sutvėrė kūrinių, kad žmogus leidžiamas su Juo žaisti iki atšaukimo. Drungnieji, tačiau, nežaidžia; jie bando Dievą apgauti. Tau, kuris nekenti kūriniams, jie, žinoma, patinka.

— Gerai, gerai, — pertraukė velnias. — Bet gyvenimo nereikėtų numesti, kaip pirštines. Pagalvok apie Čreską. Kaip tave tas jaunas ir gražus vaikas myli. O Arkadijus? Tie vėplos amerikoni visvien ne-

įkvėps jam tikėjimo, nors jie ir greitai bus šitam krašte. Na, turėtum pagalvoti ir apie pikantišką skandalą, kurį sukels tavo gyvenimas, tavo "orgijos, tavo" santykiai su Čreska!

— Bet visa tai prievarta išgautas melas!

— Žinoma, melas! — džiūgavo velnias. — Sultingas melas! Gerai, Čreska buvo pavaižduoti viliojantys kankinimai būdai, kurie būtų tau pritaikinti, jei ji nebūtų perskaičius to apetitiško melo. Bet kvailiai San Frančiške tiki kiekvienu žodžiu. Tai ką? — Manai, kad busi įrašytas į Bažnyčios istoriją kaip kankinys? Ne, mano brangiausias, iš to nieko nebus. Visi istoriniai institutai — nuo Urumči iki Quebeco — tvirtins, kad misijinė akcija Sovietų Sąjungoj buvo didelė klaida, nes arkivyvės, daugiau panašus į Aleksandrą VI, negu į šventąjį Aloyzų. Taip, mano mielas, apie tai

tu nepagalvojai. Už tave niekas nelaikys mišiu ir tavo vardu nekrikštys bažnyčių. Tave stengsis užmiršti, ir kaip galima greičiau. Gal but, kad Girolamo Savanorola bus kada paskelbtas šventuoju; ištos armijos istorikų rašo traktatus jo garbei ginti; ir Orleano mergelė, kurią vyskupas nuvedė į laują, yra žmonijos išaukštinata. Bet tu?... Apie tave kronikos tylės, apie tave bus tik sausa oficialinė žinia, nes juk mes gyvenam 20 amžių — melo amžiuje, — amžiuje absoliutaus, nenugalimo, viską persunkiančio melo.

Nuostabiū būdu Uljanas pasiliko ramus. Jis nebūtų galėjęs paneigti, kad Godlevskio žodžiai jį įskaudino. Bet tai nebuvo nusivylimas.

— Bet Dievas, — pasakė jis po ilgos tylos. — Dievas mato mane.

— Ir aš! — pridėjo Godlevskis. Jis jautė, kad reikia keisti metodą. — Pasakyk man, kodėl tavo sąskaitoj su Dievu tokie dideli kreditai? Jei tu pradedi analizuoti, tai yra tik amžinosios laimės viltis. Tai juk pigiausia taupymo sistema, daugiau nje! Jaunystėje kalti skatika, kad senatvėje galima būtų glostyti riebus banknotą. Šiapus susilaikyti

nuo pagundos, kad anapus galima būtų plaukioti laimėj. Ar yra kitokių priežasčių?

— Aš mažai mastau apie anapus, — prisipažino Uljanas.

— Hm... kas gi tave traukia į Dievą? Baimė prieš mane? —

— Aš myliu Dievą, — atsakė Uljanas paprastai.

— O žmonės? —

— Žmonės yra Dievo vaikai. Jei juo Dievo nebūtų, nemylėčiau žmonių. Mylėčiau tik save, taip, kaip tu.

— Velnio kaktų pykčiu išsišovė gyslos.

— Bet blogų žmonių tu nemyli.

— Ir blogus žmones.

— O angelai? — Jiems juk tu abejingas?

— Ne. Aš myliu ir angelus. Godlevskio apatinė lūpa virpėjo ir veidas išsikreipė baidam susijaudinime.

Iš Godlevskio gerklės pasigirdo gargaliuojantis riksmas. Jo veidas staiga išsiliejo į beformę masę, drabužiai dingo nuo kūno, kakta apsiklojo tirsta riebalų sluoksniu, ir Uljanas staiga praregėjo prieš save šėtoną, kokį yra matęs Durreris: šėtoną su kiulės galva ir ožio ragais.

-0-

Sekančioji naktis jau buvo trumpa. Jis daug meldėsi, ir visos jo maldos buvo padėka Dievui, kuris davė jam baisų bet pilną gyvenimą. Dievas buvo jam šyptelėjęs, Dievas jam siuntė smūgius, Dievas tarpais buvo jam atgrežęs nugara, Dievas buvo paruošęs ir kliūtis jo gyvenimo kely. Ir jis dėkojo Viešpačiui iš visos širdies. Jis net buvo užmigęs trumpai valandėlei ir kai atsibudo jautėsi lengvai ir laimingai. Centralinis šildymas buvo atvėsus, jam buvo truputį šalta, bet kai jis atsiklaupė, maldoje jam nebebuvo šalta. Kai jis vėliau išvydo save langų stiklė, jis pastebėjo, kad jis yra nuogas, — nuogas kaip naujai gimęs kūdikis, nuogas, vargšas, bet drauge ir turtinąs. Tai buvo gera, — taip peireiti į aną pasaulį — tik su viena siela, truputį apunkinta kūno ir odos. Ir didelis, palaimintas nusizeminimas apėmė jį: nebebuvo daugiau Sovietų darbo didysis Nr. 1 nei dešinioji prezidento ranka, nei galų gale Sovietų Sąjungos arkivyvskupas, tik paprastas kuniigas, kuris turės būti nužudytas.

Jau buvo šešios, kai pas jį atvedė Čreską. Ir ji buvo nuo-

ga, kaip ir jis, bet jiedu vienas antro nesigėdino. Jis nebematė joje moteriškės, tik jautė jos sielą.

— Jūs bijote? — paklausė jis.

Ji paspaudė jo ranką.

— Ne, — atsakė ji. — Nežinau, kodėl, aš visai nebijau.

Juodu suklaupė ant kietų grindų.

— Kartokite paskui mane, — pasakė Uljanas.

Tikiu Dievą, Visagalintį Tėvą, Dangaus ir žemės Sutvėrėją...

Ji kartojo tyliai, užsikirsdamas, bet jos žemam balse virpėjo gilus įsitikinimas.

— Ir amžinąjį gyvenimą. Amen.

-0-

Kai juodu pabaigė, atsidarė durys ir keturi sargybiniai išvedė juos tamsiais koridoriais. Tada jie sustojo kiekvienas ant savo pastolų, kurių rateliai lėtai judėjo ant bėgių. Priešais — toliau — lankstūs Dženkinsova, klykdama lyg besibaidanti žiurkė. Tada atėjo dar du vyrai, kurie baisiai keikėsi, po jų — šuo ir veršiukas. Žmonių šį kartą buvo nepakanamai; o mašina dirbo preciziškai. Tada pastolas ėmė riedėti, atsidarė suveriamos durys, už kurių jie matė lietaus

BOSTONO ŽINIOS

Išrinko naują valdybą
 Bostono vyčiai gruodžio 13 įvykusiame susirinkime išrinko naują valdybą 1956 metams. Valdybon išrinkta: Angie Yelmokas, Charles Marcinkevičius, Marie Zaleskas, Joan Kleponis, Lillian Navicky, Frank Stanaitis, John Daniels ir Rita Waitkūnas.

Tarėsi sodalietės

Gruodžio 11 d. So. Bostone įvyko N. Anglijos sodaliečių dvasios vadų ir kuopų pirmininkų pasitarimas dėl veiklos sekantiems metams. Sodalijcijos šv. Valandą nutarta rengti kovą 11 Cambridge lietuvių parapijos bažnyčioje ir suvažiavimą spalio 7 d. Norwoode. Susi-

rinkimui pirmininkavo N. Anglijos sodaliečių pirmininkė J. Nevieraitė.

Galės pasigrožėti Bostonu

John Hancock pastato savininkai, Mutual Life Insurance Co., leido nuo 26 aukšto žmonėms pasigrožėti Kalėdoms papuoštu Bostono miestu. Ši stebėjimo vieta bus atidaryta nuo gruodžio 19 iki gruodžio 22 d. ir nuo gruodžio 27 d. iki gruodžio 30 nuo 5 val. iki 7 val. p.p.

Pasilinksminimas

Ateitininkai ir vyčiai Kalėdų antrą dieną, gruodžio 26, tautininkų namuose rengia bendrą pasilinksminimą ir į jį kviečia visą jaunimą. Gros studentų or-

kestras. Pasilinksminimo pradžia 7 val. vak.

Muz. K. Zižiūnas

parašė melodiją A. J. Jakubičiui sueiliuotam kūriniui "Į talką". Kompozicija pritaikyta dainuoti mišriam chorui, tinka lietuviškiems parengimam. Ją galima gauti pas autorių: K. Zižiūnas, 6571 10 Ave. Montreal, Canada.

Vasario 16 šventė

Bostone bus minima vasario 19, sekmadienį. Paskaitai pakviestas Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vac. Sidzikauskas iš New Yorko.

Bostono Dramos Sambūris, vadovaujamas akt. A. Gustaitienės, pakviestas į Brooklyną suvaizdinti "Raudonąjį vyną" Darbininko rengiamam metiniam vakare sausio 29.

Marija ir Jurgis Gimbutai iš West Roxburio sveikina savo draugus ir pažįstamuosius Kalėdų proga ir vieton atvirukų paaukojo Balfui \$20.00.

Nauji prelatai
 Sv. Tėvas dešimčiai Bostono arkivyskupijos kunigų suteikė Rt. Rev. Monsg. titulus.

COMPLIMENTS OF

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

460 WEST BROADWAY
 South Boston, Mass.

Office Tel. SO 8-0948

Res. Tel. 7-1233-W

A. J. NAMAKSY
 REAL ESTATE & INSURANCE
 APPRAISER

Res. 37 ORIOLE STREET 409 WEST BROADWAY
 W. Roxbury, Mass. South Boston 27, Mass.

Linksmiausių Šv. Kalėdų,
 Laimingiausių Naujų Metų!

SOUTH BOSTON CAFE

Didelis pasirinkimas gerimų ir valgių
 John ir Vincent Balukonis, sav.

258-269 W. BOADWAY SO. BOSTON, MASS.
 Tel. SO 8-9307

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

BARASEVICIUS ir SUNUS
FUNERAL HOME

254 W. Broadway Tel. AN 8-2590.
 SO. BOSTON, MASS.

Free Delivery Phone SOuth Boston 8-1070

Compliments of

TAYLOR'S MARKET

"Where Grandma Shopped"

371 W. BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Linksmų Kalėdų linki

CAREY'S

"GOOD FURNITURE SINCE 1868"

416 Broadway-corn. F St. So. Boston, Mass.

LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ IR

LAIMINGIAUSIŲ NAUJŲ METŲ!

BLINSTRUB'S
VILLAGE & GRILL

DIDELIS VALGIŲ IR GERIMŲ
 PASIRINKIMAS

300-303 W. Broadway
 Tel. So. 8-9706 So. Boston, Mass.

BOSTONO TEATRE LIEJOSI "RAUDONAS VYNAS"

V. Karklinio scenos veikalas "Raudonasis Vynas" nėra lengvas neprofesinio teatro vaidintojui, bet patogus ypač tuo, kad jam suvaizdinti tereikia tik 5 aktorių. Mūsų dienomis, kai dramatos teatro neturime, tokis veikalas vilioja režisierius. Neturėdamas pakankamo kiekio profesionalų vaidlių, daugiausia turėdamas dirbti su scenos meno mylėtoju, režisierius, pasirinkęs tokį veikalą kaip "Raudonasis Vynas", turi daugiau laiko ir galimybių su kiekvienu vaidintoju atskirai padirbėti. Daugiau padirbus — ir darbo vaisiai pasirodo žymiai gražesni. Rodos, tai turėjo galvoti ir Al. Gustaitienė, kai ji pasirinko V. Karklinio veikalą — "Raudonąjį Vyną".

V. Karklinis "Raudonąjį Vyną" pavadino komedija. Tačiau tai yra pjesė su nemažu kiekiu komedinio elemento. Charakteriai psichologiškai pagrįsti ir gerai išbaigti, dialogai sklandūs ir nestokoją samojaus. Tai gi V. Karklinio darba galėtume vadinti ir salioniniu psichologiniu vaidinimu. "Raudonojo Vyno" problema — nevisai darniai susikūrusi šeima, aiškiai tariant — senyvas, gana originaliai protaujantis vyras ir jauna, graži žmona. Gyvenime tokiais atvejais gana dažnai atsiranda trečiasis. Atsiranda ir V. Karklinio veikale. Bėt žmona pasakutinę akimirką susigriebia, ir šeima nuo suirimo išsigelbsti Tarnaitė ir tarnas tai tik komedijinės nuotaikos kelėjai, veikalo užuomazgos ir atomazgos reiškiėjai.

Al. Gustaitienės, kaip režisierės, vardas vis plačiau garsėja gal todėl, kad ji, būdama profesionalė aktorė, sugebėjo prisitaikyti esamoms sąlygom ir kiekvienam veikalo statymui mokėjo taikliai pasirinkti vaidintojų iš scenos mylėtojų tarpo. To savo mokėjimo ji laikėsi ir "Raudonąjį Vyną" statydama. Malonu tarti, kad šis

jos darbas atrodė geriausiai apgalvotas ir išbaigtas. Anaipol, tai jau buvo ne mėgėjų vaidinimas. Linkėtina, kad Al. Gustaitienė ir toliau eity tuo keliu, o tada Bostono lietuviai sulauktų dar vieno gero lietuviško vaidinimo.

Aloną Kevendišą, senyva rašytoją ir buvusį žymų aktorių, vaidino Henrikas Kačinskas. Gal nereikia aiškinti, H. Kačinsko dalyvavimas "Raudonojo Vyno" vaidinimą kiekvieni požiūriu labai sustiprino. Jam teko sunkiausias pjesės vaidmuo, bet meistriška vaidyba, aktorius vidinė šiluma sunkumus padarė neregimus. Bostoniečių nuosirdi padėka Henr. Kačinskui, kad jis vis grįžta į anksčiau pažintą miestą.

Pirmą kartą sunkesnis vaidmuo teko Reginai Norvaišaitėi. Ji vaidino Kevendišo žmoną Kariną. Gal tiksliausiai savo pastangas ji pati bus aptarusi, kai po vaidinimo tarė: "Tikrai, kažkas naujo mano gyvenime įvyko". Kariną ji vaidino su įsi-jautimu, jos judesiai buvo laisvi, išorė puiki, vaidmens supratimas nemeluotas, o tai ir yra kažkas naujo.

Haris Elensonas — Kazys Bariušas. Tai tasai trečiasis asmuo ramiam uoste. K. Bariušui pasisekė sukelti vėją ir atnešti nerimą. Ir tose spragose, kurias autorius šį vaidinimą kurdamas paliko, K. Bariušas neblogo išsilaikė.

Pastatymo ansamblin gražiai tiko Z. Zarankaitė, vaidinusi tarnaitę Anetą ir Ant. Vilėnškis, vaidinęs tarną Džosefą. Z. Zarankaitė jau yra nuolatinė Bostono Liet. Dramos sambūrio vaidintoja. Jai ypač gerai sekasi kurti charakterius, tad savaiminga ir įdomi buvo ir jos vaidinta Aneta. A. Vilėnškio žingsniai scenoje šį kartą atrodė žymiai sustiprėję. "Raudonojo Vyno" dailininkas — Viktoras Vizgirda. Natū-

ralu, kad tapytojo dekoracijos skamba tapybiškai, bet jose yra apstu šiltų spalvų ir gražiai išbaigtų detalių. Dail. Vikt. Vizgirda pasidarė nuolatinis Dramos Sambūrio vaidinimų dekoratorius.

V. Karklinio "Raudonąjį Vyną" iš latvių kalbos išvertė dr. Br. Micevičius. Vertimas sklandus, kalba gera. Giminingų tautų draugystei pagilinti jo darbas yra tikrai naudingas, kaip ir tas Al. Gustaitienės sumanymas "Raudonąjį Vyną" parodyti Bostono lietuviams.

Bostono Liet. Dramos Sambūrio pirmininkas rašytojas Ant. Gustaitis. Jam tenka sunkiausia vaidinimų rengimo administracinė našta. Teko nūgirsti, kad mūsų teatro "Raudonąjį Vyną" veš parodyti Darbininko bičiuliams į New Yorką. Tegu tas bostoniečių vaidinimas ir ten būna taip šiltai priimtas ir gausiai aplankytas, kaip buvo Bostone gruodžio 11 diena. St. S.

BARASEVICIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
 254 W. Broadway
 South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
 Laidotuvių Direktorius
 Tel. ANDrew 8-2590

WAITKUS
FUNERAL HOME
 197 Webster Avenue
 Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
 Laidotuvių Direktorius
 ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
 Patarnavimas dieną ir naktį
 Nauja moderniška koplyčia šermentimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
 Belkale šaukite: Tel. TR 6-6434

Ramunės
 Ramunių arbatą visada yra gera gerti. Ramunių šviežių žiedų pusė svaro kainuoja \$1.25. Liepos žiedų arbatą geriamą prakaitavimui sukelti, puslės, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų pusė svaro — \$1.25. Pupalaiškis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, škorbutui, geltligei, reumatizmui ir kirminams išvaryti. Pupalaiškių lapų pusė svaro — \$1.25. Trejanka tinka pašalinti įvairiom vidurių piktybėm. Trejanka — 75¢. Visa kartu gali gauti už prišūstus \$4.00.
ALEXANDER'S CO.
 414 Broadway
 South Boston 27 Mass.

DZIAUGSMAS prieš Kalėdas. Žmona sveikina savo vyrą — inž. A. F. Miller (Miami, Flai), išsigelbėjusi iš paskendusio laivo pietiniame Atlante.

Linksmų Kalėdų ir Naujų Metų

 Member Federal Deposit Insurance Corporation

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų,
LITHUANIAN FURNITURE CO.
 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
 Aleksandras ir Ona Ivaškai, sav.

CHARLIE & CRIS
 TAISOME AUTOMOBILIUS
 Parduodam padangas ir baterijas
 454 W. Broadway So. Boston 27, Mass.
 Tel. SO 8-4080

ALICE'S BAKERY
 Kepa lietuvišką ir amerikonišką duoną, pajus, tortus donacius ir kitokius kepsnius.
 Viskas skaniai padaryta. Pabandykite!
 528 E. 8th Street So. Boston 27, Mass.
 Tel. AN 8-6796

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!
BROADWAY LIQUOR MART
 LIQUOR RETAILERS
 391 W. BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.
 Tel. SO 8-9570

JOHN'S HARDWARE
 PAINTS, VARNISHES, WALLPAPER
 AND PLUMBING SUPPLIES
 Tel. SOuth Boston 8-3835 398 BROADWAY
 So. Boston, Mass

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!
KETVIRTIS & CO.
 WATCHES - JEWELRY - DIAMONDS
 TELEVISION - ELECTRICAL APPLIANCES
 379 West Broadway Tel. SOuth Boston 4-649
 SOUTH BOSTON, MASS.

KIEKVIENA MOTERIS
 GALI BŪT GRAZESNĖ,
 jei nors retkarčiais
 lankys grožio saloną.
VIENA IŠ MODERNIAUSIŲ
PUKIAUSIAI IRENGTŲ
BEAUTY SALON
 Iš čia moterys išeina
 tikrai pasigražinusios

Caroline Casper's Beauty Salon
 Sav. Ona ir Steve Januškevičiai
 788 E. BROADWAY SO. BOSTON 27, MASS.
 Tel. SO 8-4646 — 8-4647.

Šviesus kunigas Pluokščiuose

KUN. JONO KUDIRKOS VEIKLA PLOKŠČIUOSE. PRISIMINIMAI IS SENŲ LAIKŲ.

Tai buvo prieš 70 metų. Kun. Joną Kudirką tada atkėlė viaru į Plokščius. Klebonu tuomet buvo Tomas Jankauskas. Jaunas vikaras tuoj griebėsi darbo.

Jis matė, kaip žmonės, nemokėdami skaityti nei rašyti, buvo tamsūs ir ašili. Jis tuoj surado keletą žmonių, mokančių lietuviškai skaityti, ir jiems įkalbėjo, kad jie apsiimtų kaimo vaikų pamokyti. Tie mokytojai vadinosi daraktoriais. Ir šių eilučių autorius, būdamas 7 metų, su vyresniu savo broliu mokėsi pas tokį daraktorių. Mokytoju buvo tetėnas Pranas Galaunė iš Jotyškėlio kaimo. Jis mokė dviejų kaimo vaikų.

Daraktoriai

Mokyklai vieta buvo parinkta pas mano dėdę Juozą Volką. Jo namai stovėjo tolokai nuo didelio kelio, kur važinėjo policija. Mokė tik skaityti, nes pats mokytojas nemokėjo rašyti. Daraktorius padarė iš balanos paplokščias lenteles, liepdavo mums jomis kiekvieną raidę rodyti. Kuria raide buvo sunkiau atsiminti, ją tol trindavom, kol visai ištrindavom.

Kai kun. Jonas Kudirka tarp Kalėdų ir Užgavėnių kalėdodavo, jam turėdavome paskaityti. Jis mus pagirdavo ir paragindavo dar labiau mokytis. Per žiemą, nuo Visų Šventųjų iki Velykų, jau pradėjome paskaityti dvi litanijas — Sv. Marijos ir Širdies Jėzaus. Mišių maldas paskaitėm tik kitą metą.

Vincas Leveckis,
Boston, Mass.

Pradėjom rašyti ant skalyno lentelių su "grifeliu" naujas raides, bet jos buvo kitokios, jos buvo rusiškos.

Rusiškoje mokykloje

Jau buvau 10 metų, kai kun. Kudirka prikabinė mano tėvus leisti mane į rusišką mokyklą Plokščiuose. Mokytoju buvo Juozas Ribinskas, lietuvis. Buvo žmogus geras, su didele barzda, kuri dengė pusę krūtinės.

Pradėjom rašyti ant skalyno lentelių su "grifeliu" naujas raides, bet jos buvo kitokios, jos buvo rusiškos.

Kitą mėną kun. Jonas Kudirka išsirūpino leidimą du kartus savaitėje ateiti į mokyklą ir pamokyti tikybos. Pamokos buvo trečiadieniais ir penktadieniais nuo dvylikos valandos. Jis turėjo ir lietuviškų knygų, atgabentų iš Prūsijos. Jomis pasinaudojome, eidami Šventosios Istorijos Senąjį Istatymą.

Laiškas Amerikon

Vieną kartą kunigas pastebėjo lentelėje parašyta "miest-

ny jazik" (vietos kalba). Kunigas paklausė vaikų, ar jie supranta, ką reiškia vietos kalba. Jis paaiškino, kad turite prašyti mokytojo, kad jis mokytų lietuviškai. Mes paprašėm, bet mokytojas atsakė, kad jis klausęs valdžios, ir jam neleidę kitaip mokytis, kaip tik rusiškai, rusiškais raidėmis.

Paskui kun. J. Kudirka ant lentos parašė lietuviškas raides. Tas raides išmokus, jis parašė net savotišką laišką; lyg mes būtume Amerikoje ir rašytume tėvams. Taip mes išmokome lietuviškai skaityti ir rašyti. Veik visus lietuvius katalikus vaikus išmokė mišiom tarnauti, visus parengė prie išpažinties ir komunijos.

Tuo metu, kai aš mokiausi, lietuvių katalikų vaikų buvo apie 50, žydų su evangelikais — apie 10. Lietuviškai mokydavosi tik lietuviai katalikai.

Gelbsti savo žmonėm

Kun. J. Kudirka buvo didelis blaivininkas, labai bardavo girtuoklius ir versdavo rašytis į blaivybės draugiją. Buvo jis ir bitininkas. Visus, kurie tik turėjo bičių, tuoj pamokė, kaip su jomis apsieiti. Buvo kartu ir gydytojas. Tuo metu daktarų beveik nebuvo. Sergantieji sakydavo, kad liga tai Dievo bausmė. Kun. J. Kudirka turėjo lenkišką knygą apie gydymą vandeniu. Ja dažniausiai ir naudodavosi. Turėjo ir kitokių

vaistų ir gelbėdavo ligonis. Būdamas ūkininko sūnus, mokėjo ir ūkininkavimo reikaluose partiti. Mažžemius ragino mokytis amatų.

Neužleiskite kitataučiam!

Plokščiuose netoli bažnyčios buvo įvairių prekių krātuve. Ją laikė Zilys, kilęs iš Gelgaidiškių. Kai savininkas norėjo persikelti vėl į Gelgaidiški, kun. J. Kudirka, bijodamas, kad krātuve neatitektų žydams, prikabinė kitą lietuvių iš už Nemuno. Tai buvo Konstantinas Raškauskas, bet jis prašė kunigo paskolinti bent 400 rublių. Nors kunigas buvo neturtingas, bet vistiek sugraibė prašytus pinigus ir paskolino. Naujasis savininkas, teisus ir sąžiningas žmogus, gerai prekiaavo ir greit prasigynė, grąžino skolą.

Važiuojantieji į Ameriką, atėdavo pas kun. J. Kudirką klausiti patarimo. Kitur kunigai drausdavo, nes esą Amerikoje žmonės ištvirkę. Kun. J. Kudirka visus padrasindavo ir pridėdavo, kad laikytis savos religijos ir papročių.

Padeda Grigaičiam mokslus išieiti

Plokščiuose kun. J. Kudirka gana ilgai gyveno. Paskui buvo paaukštintas ir perkeltas į kitą parapiją. Senatvėje, kada turėjo apie 80 metų, jis apsigynė Marijampolėje senelių kunigų prieglaudoje.

Pats jis pinigų niekada neturėjo. Jis pagelbėjo savo sesers Grigaitienės vaikams. (Ji gyveno Žvirgždaičių parapijoje, Gudaičių kaime). Jos du

sūnūs ėjo mokslus — Aleksandras Grigaitis, vėliau buvęs prelatas ir profesorius, siemet neseniai miręs Lietuvoje, ir Pijus Grigaitis — dabartinis "Naujųjų" redaktorius. Grigaičių tėvas nors ir turėjo didoką ūkį, bet ir šeima buvo ne-

maža, tai vaikus išleisti į mokslą buvo sunku. Pats kun. J. Kudirka mirė prieš karą.

Man, šias eilutes rašančiam jau yra 77 metai. Dar gerai atsimenu šį šviesų ir taurų žmogų, taip branginusių ir skleidusių lietuviybę.

AZLIOS VAIKUS (Hong Kong) užplūdo amerikoniški komikai.

Apie Europos ir Amerikos vaikus

USNews a. W. Report aprašo rezultatus tyrinėjimo, kuriame buvo lyginamos Europos ir Amerikos mokyklos.

Jie parodė, kad Europos mokyklose daug daugiau vaikai turi dirbti nei Amerikoje. Tai, ko vaikai išmokomi Europoje iki dešimties metų, Amerikoje mokomi iki dvylikos. Europos mokinys su 16 metų moka jau tiek, kiek Amerikos mokinys su

20—22 metais. Trečio skyriaus mokinys Amerikoje klausiamas: ar saulė yra aukščiau 12 val. ar 15, ar tavo šešėlis ilgesnis, kai saulė aukščiau, ar kai leidžiasi? Tuo tarpu trečio skyriaus mokinys Italijoje jau atsako į klausimą: kiek dantų turi suaugęs žmogus?

Atranka Europos mokyklose didesnė kaip Amerikoje. Kas nespėja su kitais mokytis, tuojau paliekamas žemesnėse klasėse. Egzaminai pvz. Prancūzijoje labai griežti. Dešimtam skyriuje prancūzas turi dirbti po 45 valandas per savaitę.

Europos vaikai mažiau laiko gauna sportui. Europos mokinys mažiau taip pat atitraukiamas televizijos ir pan. reikalų.

Bet Amerika pralenkia Europą tuo, kad joje gali, jei tik nori, beveik kiekvienas lankyti aukštesniąją mokyklą ir paskui universitetą. Europoje tik 15% šešiolikamečių dar lanko mokyklą. Tik 3% anglų, 10% prancūzų ir 2% vokiečių nueina į universitetus.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS

231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Chicago, Ill.

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

IMMEDIATE OPENING!
FOR

Part Time 2 a. m. to 8 a. m. Shift
Steady Employment, Good Working Conditions
Must Understand Some English

MACHINE
Operators and Helpers
\$1.72 PER HR.
Jos. T. Ryerson & Son, Inc.
2558 West 16 St.

BAYONNE, N. J.

Vyrių susirinkimas

Gruodžio 11 šv. Mykolo parapijos salėje New Yorko ir New Jersey Lietuvos vyčiai turėjo susirinkimą, kurį globojo 67 kuopa. Šį bendrą susirinkimą sušaukė apskrities pirmininkas Larry Janonis.

Protokolas iš įvykusio susirinkimo Kearny, N. J., buvo perskaitytas ir priimtas. Kun. J. Starkus, šv. Mykolo parapijos klebonas, tarė sveikinimo žodį delegatams ir svečiams.

Gana įdomiai buvo iškeltas lietuvių kalbos klausimas, kaip ją išlaikyti vyčiuose. Buvo pastebėta, kad daugelis iš vyčių lanko lietuvių kalbos kursus Kolumbijos universitete New Yorke.

Dvasios vadas kun. V. Karalevičius paaiškino religinę programą, kviesdamas narius uoliau minėtą programą vykdyti. J. Boley prisiminė Balfio vąjų ir tuojau buvo nutarta paaukoti \$30.00. Kun. V. Karalevičius nušvietė Lietuvos Nepriklausomybės šventės reikšmę, ragindamas visus vyčius mielai prisidėti ir dalyvauti Vasario 16 minėjimuose.

Buvo pranešta, kad sausio 29, 1956, ruošiami pietūs pagerbti J. Boley už ilgametę

veiklą vyčiuose. Tai įvyks Robert Treat Hotely, Georgian Room, Newark, N. J. Vadovaus Charles Bason, jam padės Vera Laukžemis, Helen Pinkin, Anthony Mažeika ir Frank Vaškas. Bilietai pietums galima gauti pas komiteto narius arba pas apskrities tarybos narius.

L. Janonis priminė, kad žaidynės pilnai sekasi. Vicepirm. J. Sakevičius kalbėjo apie naujų narių verbavimą.

Sv. Kazimiero šventė bus švenčiama kovo 4, sekmadienį, Newark. Bus bendra komunikacija ir pusryčiai. Globos 29 kuopa.

Susirinkimas baigtas malda, kurią atkalbėjo kun. V. Karalevičius.

Po susirinkimo įvyko draugiškas pobūvis. Nuširdus ačiū kuopai už vaišes.

Šia proga korespondentas reiškia gilią padėką "Darbininkui" už bendradarbiavimą praėjusiais mėfais ir sveikina visus skaitytojus, linkėdamas linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų. Jūsų korespondentas Naujuosius Metus sutiks Miami, Floridoje, praleisdamas ten atostogas. F. V.

TAMAQUA, PA.

Vyrai veikia

Sv. Petro ir Povilo parapijos vyrai subruzdavo. Gruodžio 7 jie susirinko parapijos salėje šv. Vardo Draugijos susirinkimą. Ši draugija gyvuoja ilgus metus, bet dabartinė nauja dvasia pasireiškė labiau veikti ir pritraukti visus parapijos vyrus. Gražus būrelis dalyvavo susirinkime, o kiti įsirašė į narius, nors negalėjo susirinkime dalyvauti. Dvasios vadas ir parapijos klebonas kun. C. Batutis paaiškino draugijos tikslus ir palinkėjo vyrams sekmes. Jis padovanojo ir gražius šv. Vardo draugijos ženklus. Po kelių pasiaiškinimo kalbų, išrinkta nauja valdyba: pirm. Liudvikas Ceci, vicepirm. Robertas Stasiulevičius, sekr. Juozas Kokalick, išd. Al Witcofsky, tvarkd. Percy Zatoris. Gruodžio 11 visi vieningai dalyvavo savo pamaldose, kelį atstovai apskrities suvažiavime ir keli vietos šv. Jeronimo šv. Vardo draugijos metinė šventė su bendrais pusryčiais ir programa.

Kalėdinis susirinkimas

Vietos par. moterų draugija turėjo savo prieškalėdinį susirinkimą gruodžio 12 d. Įdomi programa su Kalėdų senelio pasirodymu ir dovanomis, giesmėmis ir kt. nuteikė visas šventiška. Įdomu pažymėti, kad šios draugijos susirinkimai visuomet esti naudingi, įdomūs, įvairūs ir visų laukiami. Šis prieškalėdinis susirinkimas ypač buvo nuotaikingas, pilnas Kalėdų nuotaikos ir džiaugsmo.

Vidurnaktį Bernelių mišios

Bernelių mišios šv. Petro ir Povilo bažnyčioj, Tamaqua, ir šv. Kazimiero bažnyčioj, McAdoo, Pa., bus 12 v. naktį. Tikima, kad parapijiečiai gausiai dalyvaus pamaldose vidurnaktį ir Kalėdų dieną, nes Kalėdose kiekvienas kunigas gali laikyti 3 mišias. Visiems lengva bet kurias pasirinkti.

Vaikų vakaras

Gruodžio 11 buvo metinė vaikų vakaro pasirodymo šventė ir jų tėvelių džiaugsmo ir laimės diena. Žmonių prisirinko virš

Visi kviečiami NAUJUOSIUS METUS sutikti

New Yorko

Lietuvių Bendruomenės Baliuje

1955 m. gruodžio 31 d. 10 val. vak.

260 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

Jaukiai išpuošose SAIEWA'S PARKVIEW salėse

Naujus Metus sutinkant sveikinimo žodį tars Lietuvos generalinis konsulas JONAS BUDRYS.

Prie skaniai paruoštų vaišių svečius linksmins aktuali humoristika aktorius VITALIS ŽUKAUSAS.

Lietuviškomis dainomis visus smagiai nuteiks SKAUTŲ VYČIŲ OKTETAS.

Šokiams gros RICHARDO KONTRIMO orkestras

Įėjimo mokestis 5 doleriai
Studentam ir moksleiviam 3 dol.

Pelnas skiriamas lietuvių kultūrinėm įstaigom
paremti

Bilietus iš anksto galima užsakyti:

Ginkų krantuveje, 495 Grand Street, tel. EV 4-9293

Laimos knygynė, 355 Union Avenue, tel. EV 8-6163

Pas A. Vakselį, 85-09 88th St., Woodhaven, tel. VI 6-3246

Prisipirkęs glėbį dovanų, ponas Toks kuprino namo, it Kalėdų senis su maišu. Skaičiuodamas abiejų rankų pirštais, ką ir kam dovanos, nepastebėjo, kaip atsidūrė automobilių kamšatyje. Pėstiem kelio ten nebuvo.

— Ei, tu, — suktelejo jam policininkas su baltom pirštinaitėm, — ar galo kokio ieskai?

— Ateis ir nieiškomas, — atsiliepė jam linksmam ponas Toks. — Ar tamsta kitaip galvoji?

— Aš nieko negalvoju, tik prašau pasišalinti, nes gausi pabauda, kad susiekimą trukdai.

— Tai pasakė, — vėptelėjo jam ponas Toks. — Atrodo, kad tamsta čia pastatytas ne mašinų judėjimą tvarkyti, o prie padorių piliečių kabinėtis. Sakyk, ar čia visai negalima pravažiuoti?

— Pravažiuoti galima, bet praeiti ne. Praėjimui yra kitas kelias. Kodėl tamsta tvarkos nesilaikai?

— Ir vėl nesamone, — atšovė jam ponas Toks. — Tai tamsta tvarkos nežūri. Aš tamstos neklausiu, ar galima praeiti, bet ar galima pravažiuoti?

— Bet tamsta neši važiuotąs?

— Ta, ta, ta!... — uždainavo ponas Toks, pasidėdamas savo krepšį ant žemės. — Žūrėk, o čia kas!?

Išėmęs jis parodė dailių vaikščių automobiliuką, kurį buvo numatęs dovanoti žinomam veikėjui jo 23 su puse metų sukakčiai atžymėti.

— Bet tamsta su juo nepavažiuos, — spyriė policininkas. — Teisybė pasakyta, — pritarė juokdamasis ponas Toks. — Bet vilkti už virvelės aš jį galiu ar ne? Juk automobilis kartais ir velka? Ar tamsta to nematei?

— Na, žinoma, — mykeno policininkas, nežinodamas ką atsakyti. — Bet, bet... čia ne automobilis.

— O kas? Pasakyk, kad nori, savo vaikui, kad čia ne automobilis.

Tuo tarpu šviesos pasikeitė ir ponas Toks, vilkdamas pasakui save automobiliuką ir maišą dovanų, sveikutėlis praėjo kryžkelę.

Tempdamas toliau tas kalėdines dovanas, jisai murmėjo sau po nosim:

— Tie suaugusieji yra blogesni už vaikus. Automobilis, kad ir lauzas, jiems turi pats save vilkti. O vaikam užtenka žaisliuko, kuri jie patys pavėlka. Sakykite, kas geriau šventėse? Kas turi didesni džiaugsmą?

PASIKALBĖJIMAS IŠ REIKALO

CLEVELAND, OHIO

Clevelandietis "Darbininko" 86 nr. atsiliepė į mano korespondenciją "Paminėta Satrijos Ragana", kuri buvo įdėta šio paties laikraščio 84 nr. Atsiliepė su nepasitenkinimu ir priekaištais.

Praėjo negirdomis

Jam neaišku, kokį tikslą turi tokio turinio informacijos. Ar jomis norima skatinti visuomenę dirbti koki nors viešą darbą, ar išplakti tik dirbančiuosius.

Priekaištas sunkus. Juo tik koma į pačią jautriausią lietuviškos sažinės vietą ir stengiamasi sudaryti išpūdį, kad korespondentas yra tikras lietuviško gyvenimo smukdytojas. Tad pažūrėkime į pačią korespondenciją, ar iš tikrųjų ji tokia yra.

Joje buvo pasakyta, kad Clevelando moksleivių ateitinių kuopa, surengusi rašytojos mirties 25 metų sukakties minėjimą, atliko gražų darbą; savo roles mokinės gerai atliko; "Viktutės" statytoja, parengusi tekstus ir išvedusi mokinius į sceną, verta nuosirdžios padėkos; atsiminimai iš Židikų gyvenimo buvo klausomai su dėmesiu ir malonumu, juo labiau, kad pati jų pasakotoja buvo pasirengusi ir nuosirdi. Ir t. t.

Deja, Clevelandietis pro visa tai praėjo visai negirdomis, ir šį jo veiksma vertinti paliktme jo paties taip pat lietuviškai sažinei.

Iš adatos vežimas

Clevelandietis toliau sumini ir vieną faktą — būtent korespondencijoje aš "primygtinai" užsipuoless minėjimo paskaitytininką.

Ir vėl žiūri į savo korespondenciją: joje tekonstatuota, kad rašytojos gyvenimo pasakojimas ir raštų apibūdinimas tebuves grynai mokyklinis ir nežinia kam skiriamas — suaugusiems klausytojams ar atsilankiusiam jaunimui, net patiems pipirams.

Šitomis savo pastabomis tenorėjau pasakyti — pirmąją, kad pranešimas tepriminė vadovėliuose randama dėstymą (jis taip pat gali būti patrauktus ir įdomus!) ir antrąją, kad pranešimą būtų buvę geriau taikyti kuriai nors vienai klausytojų kategorijai (geriausiai jaunimui, nes jaunimas ir patį minėjimą juk rengė).

Mano supratimu, tokios pastabos visiškai galimos, ir jose nieko įžeidžiamo nėra. Tačiau Clevelandietis į jas pažūrėjo kaip į dirbančiųjų plakimą ir primygtini (!) užsipuolimą. Jis dėl jų išdrožė man visą pamokslą.

Pavyzdžiai traukia

Clevelandiečiui labai nemalonu, kad tokios "asmeniškos informacijos" sudrumsčiusios gražius minėjimo išpūdžius. Geriau būtų buvę ne rašyti, bet paskaitininkui, kaip geram

pažįstamam, viską pasakyti į ausį.

Klausant šito patarimo, korespondencijų apskritai nereikėtų rašyti, nes Clevelande mes vieni kitus iš tikrųjų gerai pažįstame. Clevelandietis, esu tikras, gerai pažįsta ir mane, tad įdomu, kodėl jis savo paties patarimu nepasinaudojo ir visko man pačiam į ausį nepasakė? Iš patarimo juk gerai žinome, kad tik pavyzdžiai patraukia.

Ivykiai be žmonių

Clevelandiečiui toliau atrodo, kad "visuose mūsų laikraščiuose per daug pavardžių — arba per daug išgirtų, arba per daug išpeiktų". Todėl ir galutinė išvada tokia: "Kalbėkime apie ivykius, o ne apie žmones".

Kas būtų iš visų mūsų laikraščių, žurnalų ir apskritai spaudos, jei joje dingtų pavardės? Rašant pvz. apie Vilką, nereikėtų minėti nei prel. Krupavičiaus, nei dr. Karvelio, nei Zalkausko; rašant apie Altą, atriktų reikalas minėti Simutį ir dr. Grigaitį; pagaliau iš visų koncertų aprašymų išnyktų solistai, o iš teatrų recencijos — artistai ir t. t. Perverti sau laikraščius pilnus ivykių be žmonių ir snūduriuoti — "nei grymo, nei peikimo."

Kad ir labai jau nedora ta mano korespondencija, bet ji bus atlikusi gerą patarnavimą: ji sudarė progą Clevelandiečiui pradėti naują epochą mūsų spaudos istorijoje. Todėl išsiilgę laukiame Clevelandiečio informacijų apie ivykius be žmonių. Kai dėl manęs, — jei tik p. Redaktorius leis, — ir toliau eisiu visų keliu: negalėsiu neminėti žmonių, nes žmonės daugiausia ir pačius ivykius sudaro.

SP

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAIESKOMI ASMENYS:

Baniūnienė - Pakarklytė, Elzbieta, ir sesuo Zidonienė, Anastazija.

Gajauskas, Adomas, Justinas ir **Kazimieras**, sūnūs Liudviko, iš Švenčionių val.

Grajauskas, Krišukas, sūnūs Mateušo, iš Švenčionių val.

Giedrimienė, Besė, jos sesuo Talantienė, Ona ir kitos jų dviejų seserys, dukterys Kazimiero.

Kacevičius, Jurgis, **Kasiulis, Augustas**, sūnūs Mikolo.

Katiliūtė - Penkaitienė, Magdė ir jos dukterė Izabelė Penkaitytė.

Klemenis, Feliksas, iš Židikų val., Mažeikių ap.

Kumpytė (Kumpys), Edė, dukterė Simo Kumpio ir Edės Kumpienės - Juozaitytės, gimusi 1881 m., Alangos k., Tauragės ap. Prašomi atsiliepti jos giminėms.

Papinigis, Kazimieras, iš Švenčionių val.

Pručinskas, Vitas ir kiti šeimos nariai Dono Pručinsko, gyvenusio 830 Broadway, Schenectady, N. Y.

Radžiūnas, iš S. Žiū k., Vilkijos val., Kauzo ap.

Sidabras, Stasys, sūnūs Juozo ir Kotrynos Bikauskaitės, iš Naumiesčio parap., Šakių ap.

Simonaitis, Juozas, gyvenęs Vokietijoje, o vėliau Anglijoje.

Šimulaitis, Juozapas ir jo seserys, vaikai Pranciškaus Šimulaičio, kuris buvo kilęs iš Vilkeliškių k., Sintautų val., Šakių ap.

Škimelis, Konstantinas, ir jo seserys Stasiūnienė, Domicelė ir Žižiūnienė, Emilija.

Stačiokas, Juozas, iš Kazliškių km., Kazlų-Rūdos val.

Stasiūnienė - Škimelytė, Domicelė, jos sesuo Žižiūnienė, Emilija, ir brolis Žkimelis,

(Nukelta į 7 p.)

A MERRY CHRISTMAS and HAPPY NEW YEAR

TO ALL OUR FRIENDS

J. & F. ABRAMOWICZ CAFE

BEER, WINE, CHOICE LIQUORS

3359 W. Carson Street

Pittsburgh 4, Pa.

FE 1-9208

A MERRY CHRISTMAS and A HAPPY NEW YEAR
TO ALL OUR FRIENDS

ZINKHAN DISTRIBUTING CO.

BEER DISTRIBUTOR

122 Chartiers Avenue

McKees Rocks, Pa.

FE 1-1183

Sveiki sulaukė Šventų Kalėdų!

ADOLPH PALECKIS

MAISTO KRAUTUVĖ

401 Stadium St., Pittsburgh 4, Pa.

FE 1-1087

Sveikiname su šv. Kalėdom ir Naujais Metais visus mūsų draugus ir pažįstamus

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS

2128 Carson Street

S. S., Pittsburgh, Pa.

Tel. HEmlock 1-0203

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų

ANTHONY URBON

LIGHT LUNCH and GRILL

2214 Tabor Street

FEederal 1-9249

PITTSBURGH 4, PA.

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų Mūsų Kostumeriams ir Draugams

BAYER'S MILK

Tik viena rūšis — Geriausia

1720 Middletown Road

Phone: FE 1-0900

McKees Rocks, Pa.

Linkime linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!

V. J. KRAUS, JEWELER

Čia galima gauti gražių kalėdinių dovanų: aukštos rūšies laikrodžių, deimantinių žiedų bei kitokių papuošalų.

1816 CARSON STREET

Tel. EV 1-4850

S. S., PITTSBURGH, PA.

SVEIKI SULAUKĖ ŠVENTŲ KALĖDŲ

CHARLES MARKET

MAISTO KRAUTUVĖ

2136 Fifth Avenue.

Pittsburgh, Pa.

Tel.: EX 1-0473

Charles Spigiris—savininkas

Linksmų Kalėdų Švenčių Linkime Visiems Mūsų

Kostumeriams ir Draugams

KAUNAS BAKING COMPANY

DUONA IR KEKSAI

Wedding and Birthday Cakes

304 Olivia Street

McKees Rocks, Pa.

Phone: FEederal 1-4455

SVEIKINAME LIETUVIUS SU KALĖDU

IR NAUJŲ METŲ ŠVENTĖMIS

MELLON NATIONAL BANK

and

TRUST COMPANY

Fourteenth Street Office

1401 CARSON STREET

PITTSBURGH 3, PA.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

LINKSMŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ

linki visiems mūsų draugams

LIBERTY HALL

MARIJONA ir PETRAS JURGAICIAI
Savininkai užėgios

Pefras Jurgaitis yra "Daktaras"
ir visokių trikšų išgalvotojas

2204 Carson Street

S. S., Pittsburgh, Pa.

Tel. HE 1-9795

SVEIKI, SULAUKĖ ŠVENTŲ KALĖDU

IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

Greetings From

A. J. HASER FUNERAL HOME

Laidojimo Namai

McKEES ROCKS, PA.

FE 1-1622

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime lietuviams kostumeriams ir draugams

PACKERS RESTAURANT

OPEN DAY and NITE

2018 Carson Street

PITTSBURGH 3, PA.

HE 1-9773

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų

Bealles Service Station

3327 W. Carson St.

Cor. Tabor Street

ESPLEN, PITTSBURGH, PA.

FE 1-2070

Dealers in Gasoline and Oil, Esso Products, also
Tires and Accessories

Sveikinam su Kalėdų ir Naujų Metų Šventėmis Mūsų draugus ir pažįstamus.

BLUE EAGLE INN.

Mike White, Savininkas

Užlaikom whiskey and beer taipgi turim
gero alaus, degtinės ir šnapso

2026 Fifth Ave., Pittsburgh 19, Pa.

Tel. CO 1-8534

SEASON'S GREETINGS

MILLER FURNITURE

TWO STORES

Both at 20th & Carson Streets

HEmlock 1-1024

S. S., PITTSBURGH 3, PA.

South Sides Largest and Finest Furniture Store

Merry Christmas and Happy New Year!

JOSEPH WENTZ, JR.

FUNERAL DIRECTOR

1323 N. Franklin Street

Pittsburgh 12, Pa.

CE 1-2200

Linkime Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Mūsų Draugams ir Kostumeriams

SOHO BEER SALES

KAZLAUSKAS, savininkas

Telefonuokit CO 1-3535—ir alus greit bus jums atvežtas

2132 Fifth Avenue

Pittsburgh 19, Pa.

METINIS DARBININKO VAKARAS

ivykis

Sausio 29 dieną, sekmadienį, Šv. Antano parapijos salėje, Greenpoint, L. I.

Bus suvaidinta A. Karklinio 3 veiksmy komedija

RAUDONASIS VYNAS

Vaidins Bostono Lietuvių Dramos Sambūris. Režisuoja aktorė A. Gustaitienė. Pagrindinę rolę vaidina aktorius H. Kačnėkas

Sokiams gros Joe Thomas orkestras.

Bus užkandžių ir gėrimų

Pradžią 3:30 v. p. p.

KURIE FILMAI SIEMET YRA BUVE GERIAUSI?

FILMAS

Fronto linija tarp filmo ir televizijos, atrodo, sustojo vietoje. Abi pusės apsisakė ir pradėjo bandyti naujus ginklus. Televizija paleido spalvas, pagerino programas, o filmas, išbandęs tris matavimus, plačiuosius ekranus ir stereofoninį garsą, pradėjo galvoti apie savo kokybės pagerinimą. Dar galutinė statistika nežinoma, bet jau matyti, kad šiemet filmų skaičius yra sumažėjęs. Ar jų kokybė buvo geresnė — tai dar didelis klausimas, bet jau ir tai gerai, kad buvo bandoma ieškoti naujų temų (Marty) ir jautriai atsiliepti į dabartinio gyvenimo problemas (Blackboard Jungle Trial).

Kuriuos šių metų filmus (čia kalbėsime tik apie Amerikos gamybos filmus) būtų galima atrinkti į geriausiųjų kategoriją — dar sunku pasakyti, nes nemaža savo geresniųjų pastatymų Hollywoodas meta į teatrų tik paskutinėmis metų dienomis. Tačiau iš tu, kurie jau buvo pasirodę New Yorko ekranuose, šiuos būtų galima laikyti pranašesniais už kitus.

Dramatinių filmų grupėje stipriai užsirekomendavo "Marty" jautriai paprastą gyvenimą atskleidžiantis filmas su Ernest Borgnine ir Bety Blair neužmirštama vaidyba. Tai retas fenomenas amerikietiškoje filmų pramonėje. Vaidyba kartais ne tik išgelbsti silpną filmą su nudėvėtu turiniu, bet iškelia jį net į pirmuosius. Taip atsitiko su "Desperate Hours" —

daug kartų matyti kriminalinė istorija, kuri, seniesiems filmų vilkams Humphrey Bogart ir Fredric March vaidinant, pasidarė pritrėnkiančiu filmu. Kitas pavyzdys — "Bad Day at Black Rock" su Spencer Tracy, vaidinančiu mažame vakarų miestely vienerankį, teisybės beiškantį ir pavojų nesibijantį herojų.

"East of Eden" iškėlė naują vardą filmų pasauly — James Dean. O gal atvirksčiai — James Dean iškėlė "East of Eden" savo būdinga vaidyba. Neveltui už šį savo vaidmenį James Dean neseniai įvykusiuose Amerikos kino lankytojų balsavimuose

buvo pripažintas geriausių metų aktoriumi.

Gaila, kad jaunojo aktoriaus jau nebebus: tik dviejuose filmuose pasirodęs visame savo stiprumo, jis žuvo rugsėjo mėnesį automobili katastrofoje. Pasirodo, ir gyvenime jis buvo panašus į savo sukurtuosius charakterius "East of Eden" ir "Rebel without a Cause" filmuose. Šiame paskutiniame iškeliamą jaunamėčių nusikaltėlių problema truputį kitokioje plotmėje, negu filme "Blackboard Jungle", kur drašiai išmū pramonėje. Vaidyba kartais ne tik išgelbsti silpną filmą su nudėvėtu turiniu, bet iškelia jį net į pirmuosius. Taip atsitiko su "Desperate Hours" —

Filme "Trial" įtikinamai iškeliami komunistinės pogrindžio veiklos Amerikoje metai su pagal reikalą besikeičiančia partijos linija. Filmas turėjo būti dar stipresnis, tačiau dėl nemažos "ružavųjų taikos mylėtojų" įtakos ir spaudimo Hollywoodo jis buvo galimai sušvelnintas. Filme puikiai vaidina Glenn Ford ir Arthur Kennedy. Į geriausiųjų sarašą negalima neįtraukti Charles Laughton'o pastatymą — "Night of the Hunter". Jame pilna simbolių, palyginių, stilizuotos vaidybos ir kitokių poetinių priemonių, suteikiančių šiam filmui poeziškos kūrinių nuotaikas. Tai retas dalykas šių dienų filmniaime realizme.

Pažįstantieji amerikiečių publikos skonį negalėjo abejoti, kad "Mister Roberts" bus išrinktas geriausiųjų metų filmu. Tai pasitvirtino, kai arti 15 mil. balsuotojų lapkričio pabaigoje pareiškė savo nuomonę. Šiame filme visko po truputį: patriotizmo, kareiviško gyvenimo, humoro, idomių charakterių ir geros vaidybos. Tai

AR JŪS MOKATE VALGYTI?

Anapus uždangos, dar neseniai ir Europoje, buvo svarbiausias klausimas: jūs turite ką valgyti? Bet Amerikoje, kur visokių gėrybių yra perteklius ir kur darbo žmogus pakankamai uždirba, kad turėtų ką pavalgyti, viena žurnalistė tiesiog drebia kitą klausimą: ar jūs mokate valgyti? Tas klausimas gal mažiau būtų aktualus Europoje, bet jis aktualus yra Amerikoje.

Klausimas kaip tik iškeliamas prieš Kalėdas. Daugelis eis į svečius, tad anos žurnalistės klausimas pakartojame, kad kiekvienas pats save paklaustų, ar jis "moka valgyti"?

Prie stalo pagrindinė taisyklė — vartok indus ir įrankius be triukšmo. Lėkštė nėra tam, kad nuobodžiaudamas į ją galėtum peili ar ją sukinė.

William J. Drake
Dragūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAICA 6-7272

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

SCHOLES BAKING, Inc.
V. Lukas — vedėjas
593 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragėlius pagal visų skonį. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautuves privačius namus.

Žinios nekasdieninės

TELEGRAMOS IR DUJOKAUKĖS
Los Angeles telegrafo vadovybė susirūpino telegramų išvežimojais, kurie su telegramom sėda ant motociklo ir pristatinėja jas adresatam. Buvo pastebėta, kad jie smarkiai emė sirgti nuo vadinamo "smog" — dūmų mišinio su miglom. Už tai jiem dabar įtaisė dujokaukes. Kai motociklu pyška vyras su dujokauke, tai jau tikriausiai veža telegramą.

TEISMAS IR RAUDONI NAGUČIAI
Teismas Vokietijoje ne tokis rūstus kaip vienos firmos vadovybė Vokietijoje. Ji atleido savo buhalterę tik dėl to, kad nepatiko jos raudonai dažyti nagučiai. Firmos vadovybė sakė, kad tai nesuderinama su įstaigos rimtumu, o mergina at-

tum kaip spiritistų seanse; nei šakutė nėra tam, kad ją sau juoje suspaudęs galėtum mojuoti po nosia savo partneriui, norėdamas, kad tavo argumentai jį labiau įtikintų. Servietėlė taip pat nėra papuošalas prie tavo kostiumo ar suknišos. Netinka ji kišti už atlapo ar už apikaklės, kaip tai daroma vaikams. Servietėlė taip pat nėra rankšluostis, kuriuo galėtum bevalgydamas nusišluostyti veidą ir rankas. Ji bus savo darbu atlikusi, jeigu ją atsargiai pašluostysi lūpų kampučius ir pirštų galus. Šeiminiškė nebus labai sužavėta, jei ant jos lininės servietėlės paliksi savo lūpų dažų antspaudus. Daugiau laisvės su popierine servietėle. Bet taip pat nebus labai gražu, jeigu paliksi ją tokią, lyg čia būtų dailininkas pašėęs saulėlydžio spalvas. Palikim tai meno salionam.

Antra taisyklė — nesidėk per daug alkanas ir ištroškęs, nes toks iš tikrųjų nes. Ypač per šventes. Kai geri, neprisigerk pilnos burnos. Gėrimas nėra skirtas tam, kad savo dantis juo praskalautum. Ypač čiai mergina klysta, jeigu ji mano, kad svaigtelėjus ji daros įdomesnė. Kad daugiau į ją atkreipia dėmesį ir labiau traukia ją per dantį, tai tiesa.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
KABARETAS
VYT. BELECKAS savininkas
Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EY 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

SUOMIŲ sportininkai taip ginasi nuo žvabaus vėjo.

sakė nusiimti laką. Byla atsidūrė teisme, kuris pripažino, kad raudonas lakas nebuvo pakankamas pagrindas atleisti iš darbo, ir priteisė buhalterei 2500 DM kompensaciją (apie 800 dol.)

IEŠKOMI...
(atkelta iš 6 p.)
Konstantinas.
Sulc, Vladas.
Talantienė, Ona, jos sesuo Giedrimienė, Besė, ir kitos judviejų seserys, dukterys Kazimiero.
Tumosa, Vincas, iš Smilgių k., Sasnavos v., Marijampolės ap.
Vilkėnas, Valentinas.
Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:
Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

TO PLACE,
YOUR AD
CALL LO 3-7291
CANCEL OR CHANGE

H. W. FEMALE
NURSES GENERAL DUTIES
All shifts, start \$250, 3-11 P. M. & Night shifts \$260
Regular increments also
Certain Faculty Positions Open
Apply to Director of Nurses
All Souls Hospital
MORRIS TOWN, N. J.

RELIGIOUS VOCATIONS
DOMINICAN SISTERS OF THE PERPETUAL ROSARY
Cloistered, Contemplative Community forming a Guard of Honor for Mary, by recitation of the Rosary every hour day and night. Sisters also chant the Divine Office. Are engaged in making Vestments and other works of art. Apply to: Rev. MOTHER PRIOR, 14th and West St., Union City, N. J.

BUS. OPPORTUNITY
GREETING cards - religious articles, A-1 location, very good proposition. 87-82 Sutphin Blvd. Jamaica. OL 8-3608

DISPLAY
"GUINNESS gives a magnificent performance as the astetic, dedicated man of the church... This is drama that will reach any audience with a powerful impact..." Cardinal Griffin authorized Guinness to quote him thus: "This is a film which every devout Roman Catholic should see!"
"Summing up: Everyone, for that matter, should see it!"
—NEWSWEEK
Alec GUINNESS in "THE PRISONER"
PLAZA Theatre
58 St., near Madison Ave. See it at 12:20, 2:20, 4:20, 6:20, 8:20 and 10:20.

COAL STANDARD OIL
STOVE 20.75 BUCK... 15.25
NUT 20.75 RICE... 14.75
PEA 16.95 Koppers Cake
PRICES FOR 3 TONS OR MORE
USE OUR EASY PAYMENT BUDGET PLAN
NO. 2 FUEL OIL 13.7c GAL
FREE OIL BURNER SERVICE
DIANA COAL & OIL CO.
B'KLYN, TA. 7-7534 QUEENS, OL. 7-5010
ESTABLISHED OVER 25 YEARS

DISPLAY
AUTHORIZED DEALER
KOPPERS COKE
NEwtown 9-0520
Winfield Coal Co., Inc.
47-19 69th Street

LONNIE'S RESTAURANT AND PIZZERIA
135 W. 45th St. New York City
New York Newest Eating Rendezous. Press Restes from all N. Y. City papers. Lunch - Dinner - Supper. JU 2-9644. Ask for "Lionnie"

S A R Y
105 East 28th Street
MU 3-6214
Sutuoktuvų sąmata \$275 ir daugiau
● Jaunosios ir palydovės rūbai
● 2 gėlių buketai
● 25 vestuviniai pakvietimai
● 3 eilės vestuvinių pyragų
● 6 patiekalai vištienos pietų, 25 svečiai
Mes pristatome į jūsų pačių namus arba į jūsų restoraną ir talpi višoms progoms. Vengriškos virtuvės specialistai.

Christmas and Confirmation Gifts That Come From the Heart Give the Lasting Gift. Give a Rosary. Choose from our large variety .35 to 15.00

Free parking at...
SACRAMENTAL SHOP
(Opp. Church of the Incarnation)
Complete assortment of Religious Greeting Cards
1542 Pennington Road,
Trenton, N. J. EXport 2-7902

MERGAITES...
Pasirink profesiją, kuria galėsi didžiulis ir tuo pačiu laiku tarnausi Dievui ir žmonijai. Šitoji yra katalikiška ligoninė, pripažinta New Jersey slaugy-mo bordo.
St. Francis Hospital and School of Nursing
25 East Hamilton Place
Jersey City, New Jersey.

"PERFECT!"
Cradle Song
Atkinson, N. Y. Times
"Glowing!" Her. Tv. N.Y.
Circle in the Square, 5 Sheridan Square (7 Ave. & W. 4 St.)
Res. OR 5-9437. Closed Mon. Eves. Incl. Sun. 8:40. Mats. Sat. and Sun. 2:40.

Norite geros—meniškos fotografijos
PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
gvy. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

TALARSKI
FUNERAL HOME
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
380 Maple Avenue, Hartford, Conn.
Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, prieinama kaina.
Tel. CHapel 6-1377

Lietuviškų Saldainių Centras
Lietuviški Saldainiai: DARIUS-GIRNAS, GEDMINO STULPAI IR BIRUTE — pagaminti Brooklyn, N. Y. Lietuviški Saldainiai: VEŽELIAI, DŪDELES, VYSNINIAI, JONISKIO SLYVA ir kiti pagaminti St. Petrusko, Chicago, Ill.
Dovanoms, Kalėdų, eglutė papuošti, Nauju Metu sutikimui ir kitiems lietuviškiems parengimams — tik lietuviški saldainiai.
Saldainių Centre — Lietuviškų Saldainių kainos prasideda nuo 77 centų už svara.
Lietuviškų Saldainių galima gauti: — BALTIŲ CO. 337 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y. EV 4-1232 ir LAIMOS knygyne ten pat. Tel. EV 8-6163. Linkime — Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų!

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
 APJUNGČES
 AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVŲ ŽINIAS
 600 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJENOS

Prel. M. Krupavičius, išėjęs iš Igoninės, išvyko į Illinois valstybę Tautos Fondo reikalais. Ten turės eilę pasimatymų ir posėdžių.

J. Matulionis, naujasis Vliko pirmininkas, sausio pradžioje ilgesniam laikui išvyksta į Europą.

Elena Devenienė, Vykdomosios Tarybos pirmininkė, sausio 11 d. išvyksta į Europą eiti savo pareigų.

Balfo vaivas pasibaigė gruodžio 15 d. Balfo centras praneša, kad visi tie, kurie nesuspėjo dar savo atkū įteikti, gali jas ir dabar siųsti Balfo Centro adresu: 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Jos bus pasiūstos Europoje vargstantiems lietuviams šelpiti.

Kalėdų ir Naujų Metų proga, kada išleidžiame nemažas sumas sveikinimams ir atvirukams, tuos pinigus paaukokime Balfui; jis persiųsi nurodytam tikslui, tuo paremdamas vargstančius lietuvius.

Kun. Antanas L. Masaitis perkeltas vikaru į Resurrection-Ascension bažnyčią, Rego Park.

Visi svetimšaliai sausio mėn. turi registruotis, pranešdami savo adresą. Registracijos kortelės gaunamos paštuose.

Mažieji Maironio mokykloje Maironio šeštadieninėje mokykloje gruodžio 10 įvyko antroji mėnesinė kultūrinė valandėlė. Programėlę išpildė 1 ir 2 sk. mokiniai, paruošti mok. E. Ruzgienės. Inscenizavo "Skaitytikime liet. knygas", A. Šimukonis padainavo "Plaukia Nemunėlis", "Buvau aš linksmas" ir padeklamavo "Algiiu mokslas nepatiko". A. Ruzgaitė padeklamavo "Aš mergytė" ir padainavo "Pučia vėjas". M. Sandanavičiūtė pasakė eilėraštyką "Aš lietuvaite." Mažieji dar pažaidė "Miške eglutė užgimė" ir "Klausė žvirblis čiulbuonėlis".

Vaidino, šoko, dainavo, deklamavo jauniausieji Brooklyn lietuviukai, lankę šeštadieninę mokyklą. Jie visi kalba ir dainuoja mokykloje tik lietuviškai. Savo "roles" gerai išmoksta, ir noriai eina į "sceną".

Sios kultūrinės valandėlės duoda keleriopos naudos mūsų mažiesiems: pirmiausia, plečia lietuviškos žodyną, kelia lietuviškos dainos pamėgimą, ugdo pareigingumą, drausminumą, iniciatyvą, visuomeniškumą. Viso to neįmanoma vaikui nupirkti jokioje krautuvėje. Nei šeima nepajėgia mokyklinio amžiaus vaikui suteikti mokyklinės aplinkos. Tik lankydami lietuviškos mokyklos pajėgia išlikti neatitrūkti nuo lietuviškos kultūros bei augti sąmoningai lietuviškos bendruomenės nariu.

Skautų "Šarūno" draugovės sueiga įvyksta gruodžio 20 d., antradienį, 6:30 v. v. skautų būkle, 195 Grand St.

Brooklyno paštas dar kartą primena ir prašo kalėdinius sveikinimus paskubinti, siunčiant naudoti 3 ct. ženklą, tada sveikinimai eis pirmos klasės paštu.

Prof. M. Biržiškai, ištikus jį didelei nelaimėi, paremti aukojo: kleb. kun. N. Pakalnis — 25 dol. Po 5 dol. aukojo: kun. J. Pakalniškis, kun. J. Petrėnas, S. Kontrimas, L. Spakevičius, M. Bielskis-Elskis, K. J. Jonynienė. Jei kas norėtų dar prof. M. Biržišką paremti, aukas priima K. J. Jonynienė, 86—19 150 St., Jamaica L. I., N. Y.

Baltų Studentų Federacija sausio 28 d. Baltų Laisvės Namuose rengia savo konferenciją; kalbės vienas Jungtinių Tautų delegatas. Vakare Webster Hall įvyks koncertas-balius su koncertine dalimi ir šokiais.

I. N. Metų suikimą, kuri rengia L. Bendruomenė, studentai papigintus bilietus gali gauti pas A. Sabaliauską, tel. Michigan 2-0649.

RUMUNIJOS princesė Kotryna New Yorke susitinka vieną JAV lakūną, kuri jį išgelbėjo praėjusio karo metu. Ji išgelbėjo 100 amerikiečių lakūnų, kurių orlaiviai buvo vokiečių pašauti.

Konsulatas gavo lietuviškų knygų

Lietuvą okupavus, Lietuvos Gen. Konsulato New Yorke biblioteka yra veik vienintelė laisvajame pasaulyje, kuria nuolat naudojasi mūsų kultūrininkai.

Lietuviškos knygos mylėtojai Andriui Žiugždai mirus, jo našlė padovanojo šiai bibliotekai visą velionies rinkinį, tuo papildydama biblioteką jau retai kur besutinkamais leidiniais. Štai keli vertingiausi rinkiniai:

- Apšvieta,** literatūros ir mokslų žurnalas, 1893 m. komplektas.
- Vienybė Lietuvininkų,** 1897—1906 m. komplektai (trūksta 1902—1903 m.)
- Trimitas,** 1923—1939 m. komplektai (trūksta 1925—28 m.; 1932—34 ir 1938 m.)
- Lietuvos Aidas,** 1935—1938 m. komplektai (nepilni).
- Lietuvos Žinios,** 1924—25 m. komplektai.
- Katalikas, dienr.,** 1914—1915 m. komplektas.

Pamaldos Kalėdų šventėse **Apreiškimo par. bažnyčioje:** Bernelių mišios 12 v. naktį. Kitos mišios bus laikomos kas pusvalandį, pradedant 6:30 v. ryto, paskutinės 12:15 val.

Angelių Karalienės par. bažnyčioje: Bernelių mišios 12 v. naktį, kitos mišios 7, 8, 9, 10, 11, 12:15.

V. J. Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth: Bernelių mišios 12 v. naktį, kitos mišios: 8, 8:30, 9, 9:30, 10, 11, 12:15.

Aušros Vartų par. bažnyčioje: Bernelių mišios 12 v. naktį, kitos: 8, 9, 10:30, 11, 12:15.

Šv. Jurgio par. bažnyčioje: Bernelių mišios 12 naktį, kitos 8, 9, 10, 11, 12:15.

L. Žurnalistų 5-gos N. Y. skyriaus susirinkime, įvykusiame gruodžio 17, kalbėjo V. Rastenis ir J. Tysliava. Buvo pakviesti žodį tarti ir rašytojai: J. Aistis, T. T. Žiūraitis, J. Karys, V. Jonikas. Po būvis praėjo geroje ir linksmoje nuotaikoje.

Kat. Federacijos New Yorke apskr. susirinkimas įvyko gruodžio 18 Apreiškimo par. salėje. Pranešimus padarė: kun. V. Dabušis apie Chicagoje įvykusį Federacijos Tarybos suvažiavimą; P. Montvila apie New Yorke Altą, J. Šlepetytą apie Lietuvos Bendruomenės veiklą, T. B. Mikalauskas apie "Darbininko" ir kat. spaudą. Susirinkime iškelta ir jaunimo stovyklos reikalas. Nutarta ją remti. Susirinkimui pirmininkavo S. Lukas.

Susirinkime pasikalbėta įvairiais klausimais. Džiugu, kad tokio dėmesio susilaukė jaunimo stovykla. Ji jau nupirka prie Detroito, Mich. Jau įmokėta dalis pinigų. Jau vasarą lietuviškas jaunimas ten niekieno nekliaudomas galės stovyklauti ir išskylauti. Visi jai aukojo kartu pasidaro ir stovyklos šėrininkais. Tad ir susirinkimas nutarė, kad Federacijos apskrities įsirašo šėrininkais.

Darbininkų Balsas, 1904 m. kompl.

Kova, 1907 m. kompl.

Žarija, 1907 m. kompl.

Jaunoji Karta, 1935—1937 m. kompl.

Kitas visuomenininkas, Pranas Lavinskas, taip pat padovanojo savo parašytus ir išleistus "Angliakasių atsiminimus" ir kelias kitas knygas, tarp kurių minėtinos: Vydūno "Gimdymo slėpiniai", S. Tijiūnaičio "Tarpautinė kalba Esperanto ir A. M. Martaus "Lietuvoje Europos Karės Metu".

Zinant, kad okupantai naikina su Lietuvos nepriklausomybe susijusias knygas, Gen. Konsulato biblioteka, kuri nepriklausomybę atgavus bus perkelta į Lietuvą, bus išsaugojusi dabar jau retas knygas.

Generalinis konsulas Jonas Budrys reiškia nuoširdžią padėką Žiugždienei ir Lavinskui, savo įnašais papildžiusiems biblioteką.

AGNĖS VIENA DIENA BROOKLYNE

Nuo pat ryto ji laukė egzaminų. Ji norėjo piliete tapti. Egzaminai jai visada buvo nemalonūs daiktas, o čia dar suaugusiai moteriai, matronai. Kai teisėjas pagaliau ją pašaukė ir paklausė, kas yra Kolombus, tai ji susinervinus tiesiai atsakė: "Tai tas nelaimin-gasis, kuris atvyko į Ameriką be baimės, kad jam reiks laikyti pilietybės egzaminus".

Egzaminus baigusi, pyškėjo "stoginuku" namo. Pagalvojo apie vyrą, vaiką ir dar liko laiko. Užmetė akį į laikraščio vaizybių skyrelį. Jos akį patraukė pranešimas, kad vienas žurnalistas apklausinėjęs įvairių tautų jaunimą, kuo jis užaugęs norėtų būti. Tikrai atsakymai įdomūs: vokiečiai nori būti karininkas, italas — dainininkas, anglas — jūrininkas, amerikonas — milijonierius, graikas nori turėti barą, ispanas — toredoras....

Pagalvojo, o kuo gi būtų jos Vytukas? Greičiausiai kokiu nors "veiksniu".

Su Vytuku nuėjo apsipirkti. Pardavėjas pakišo Vytukui dėžę saldinių ir pasiūlė pasiimti visa saują. Vaikas neima. Pardavėjas nustebto: jis pirmu sykiu matęs vaiką, kuris saldinių neima. Pasėmė pardavėjas saują saldinių, supylė į popierį ir padavė vaikui. Kai išėjo iš krautuvės, ponias Agnė klausia Vytuką, kodėl jis saldinių nenorėjęs imti. Išgirdo atsakymą: "Aš gi mačiau, mama, kad jo ranka didesnė už mano".

Tikriausiai bus iš jo veiksnys. Parėjęs namo, Vytuką išleido į gatvę, pati prisėdo pasilsėti. Darbų namie yra, bet vyras pareis, drauge abudu visus darbus nudirbs. Ji gi skaitė dar vakar laikraštį, kurį jau vyras buvo atnešęs tiesiai į lovą apie statistikas. Amerika toks nuostabus kraštas su tom statistikom ir anketom. Ta vakarykščia anketa negali išeiti iš galvos. Ji skelbė, kad 78% vyrų, kurie yra susilaukę jau per 45 metus amžiaus, padeda savo žmonom namų ruošos darbus nudirbti. Jaunesni vyrai,

tarp 25—30 metų, dar paslaugėsi: net 87% tokių vyrų čiumpa šluotą ir mazgotę į rankas, žmonas pavaduodami... Agnė dar turi daug laiko, iki jos vyras bus per 45 metus...

Tyliai susigūžus, išgirdo, kaip vyras parėjo į kitą kambarį su draugu. Kalba draugas apie savo būsimas vedybas; teiraujas, ar Agnės vyras jaučiasi laimingas, turėdamas tokią žavią žmoną. Girdi savo vyro juokais tariamą atsakymą: "Taip, ji atrodo kaip Rita Hayworth; ji nori rengtis kaip Marlene Dietrich, frizuojasi kaip Greta Garbo, juokiasi kaip Maria Schell ir gali būti šarman-tiška kaip Ingrid Bergman, bet tik verda tai kaip pirmametė namų ruošos mokinė".

Kai namuose viskas buvo sutvarkyta, Vytukas buvo paguldintas, Agnei vis negalėjo išeiti iš galvos girdėtas pasikalbėjimas, kuris jai buvo ir malonus ir kažkaip duriantis; negalėjo užmiršti ir tos statistikos, kad vyrai sendami daros vis mažiau paslaugūs žmonai, ir ją pagavo kažkoks graudumas, tiesiog nenoras to laiko sulaukti nelaukiant prie vyro pasvajoto: "Jeigu aš mirčiau, ar tu, brangusis, vestum mano

BOSTONO ŽINIOS ir šventiniai Kalėdų bei Naujųjų metų skelbimai su sveikinimais yra 4 pusl.

NEWARK, N. J.

Kalėdinių pamaldų tvarka Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje

Kūčių dieną išpažinčių klausoma 3—6 ir 7:30—9 val. vak. Kūčias kviečiame pradėti 6 val. vak. Kiekvienas kūčias pradėkite gražia lietuviška tradicija — plotkelių laužimu. Kas dar neturite plotkelių galite gauti pas vargonininką arba klebonijoje.

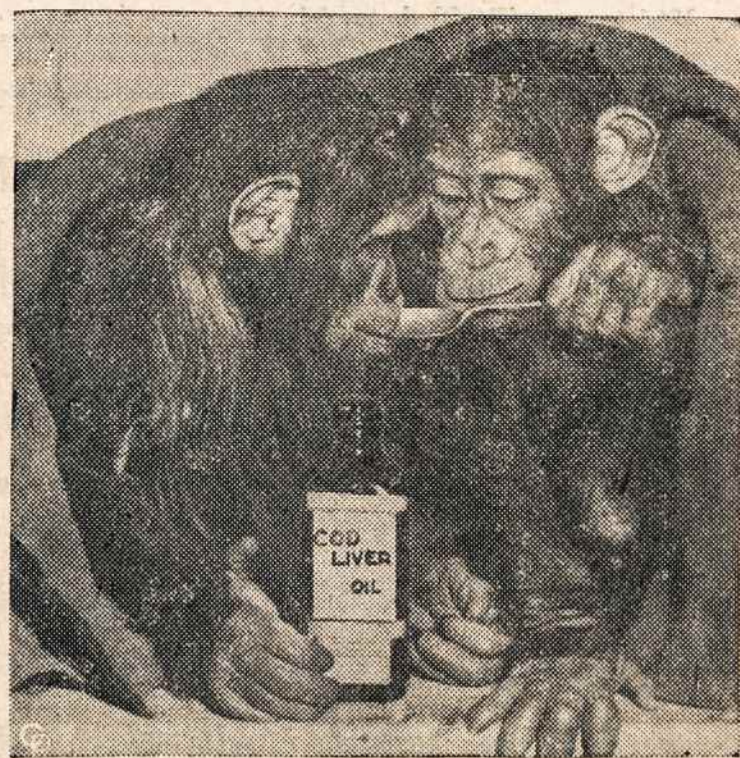
Kalėdų naktį iškilmingos Bernelių mišios 12 val. Per mišias bus dalinama Šv. Komunija tiems, kurie bus pasiruošę. Pasninko užtenka kelių valandų.

Kalėdų pirmą dieną kitos mišios bus: 8, 9, 10, 11 ir 12 val.

Prel. I. Kelmelis.

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS
 Laidotuvių Direktorius
 84-02 JAMAICA AVE.
 (prie Forest Parkway Station)
 Woodhaven, N. Y.
 Suteikiame garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; velkia ventilacija.
 Tel. Virginia 7-4499

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
 (ARMAKAUSKAS)
 Graborius-Balsamuotojas
 MODERNIŠKA KOPLYCIA
 423 Mrtropolitan Ave.
 Br oklyn, N. Y.

KALEDINE DAVANA beždžionėm (Londono zoologijos sode).

drauge Zita?"

"Ka tu, brangioji, jokių būdu".
 "Betgi ji tau tiktu — ji taip panaši į mane — ir savo būdu ir iš veido".

"Bet kaip tik dėl to, brangioji, negali būti ir kalbos". Paskui susigriebęs pridūrė: "Ka tu čia tokius klausimus... Einu pažiūrėti, ar Vytukas nusiklojęs".

Linksmiausių Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems pažįstamiems ir draugams linki

STANLEY MISUNAS IR VISA ŠEIMA

PARAMOUNT BAR & GRILL

502 GRAND STREET

Kampas Union Ave.

Brooklyn, N. Y.

Tel. EV. 4-8934

Linksmiausių Kalėdų ir laimingiausių Naujų Metų linkime visiems mūsų prieteliams ir bičiuliams

I. Sutkus ir visa šeima

REPUBLIC BAR & GRILL

492 GRAND STREET

Tel. EV. 4-8969

Brooklyn, N. Y.

Kalėdų ir Naujų Metų šventėse sveikiname ir linkime visiems mūsų draugams džiaugsmo ir laimės!

JERRY & SAM

Parkside Bar & Grill

Vieta, kur dirba Jerry Tamkevičius iš Shenandoah, Pa., žinoma geriausių patarnavimų.

371 UNION AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV. 4-9460

DIDYSIS, TRADICINIS NAUJŲJŲ 1956 METŲ SUTIKIMAS

rengiamas ŠVIESOS Sambūrio, Lietuvių Sporto Klubo ir studentų Santaros gruodžio 31 d., 9:30 val. vak.

DIDŽIOJOJE GRAND PARADISE SALĖJE

320 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Programoje dalyvauja poetas — humoristas Antanas GUSTAITIS ir balerina S. VASILIAUSKAITE.

- Vaišės su šampanu • Staigmenos • Mėgiamas Joe Thomas orkestras.
- J. Nakutavičiaus dainos.

Ižanga: \$5.00 užsisakant bilietus iš anksto; \$5.50 prie įėjimo; \$3.00 moksleiviams ir kariam.

Stalus ir paskirus bilietus prašome užsisakyti šiais telefonais: VI 9-5097, EV 7-0463 arba VA 1-3247.

KALEDŲ PIRMOS DIENOS VAKARE
 LIETUVOS VYČIAI VISUS KVIEČIA Į

KALEDŲ ŠOKIUS

Aprėškimo par. salėse, North 5th ir Havemeyer Street kampas, Brooklyn

Gros JOE THOMAS orkestras

PRADZIA: 8:30 VAK.

RENGEJAI — L. VYČIŲ 41 KP.

ĮEJIMAS — \$1.25

DARBININKAS

NR. 90 II DALIS ANTRADIENIS (TUESDAY) GRUODIS - DECEMBER 20 D. 1955

Pienų ir medum tekanti žemė

JONAS PETRĖNAS

mio jūros vandenių ir priklausanti Artimųjų Rytų pasauliui, praleido margas istorijos dienas: dažnai kaimyninių valstybių užpildinėjimai ir karai vargino išrinktąją tautą, kuri dažnai šaukdavosi pagalbos kareivių Viešpatį ir nugalėdavo stipresnes priešų jėgas. Tie neramumai siaučia Palestinoje ir dabar, kur Izraelio tautos vaikai grumiasi su arabų pasauliu. Po II pasaulinio karo žydų valstybė buvo įkurta, kurią, tačiau, tuojau užpuolė Egiptas ir kiti arabų kraštai. Dabar Izraelyje gyvena apie 1,700,000 gyventojų, kurie yra beveik vieni žydai. Ir tyliąją Užgimimo naktį, kada kriščiūniškasis pasaulis švęs Kristaus užgimimo šventę ir mintimis keliaus į Šventąją Žemę, Izraelio valstybės ir arabų kraštų vyrų ir moterų žvangins ginklus ir paliudys likimą tautos, kuri nepažino aplankymo meto ir atmetė Tą, kuris atėjo jai ramybės ir taikos atnešti...

Kristaus laikų Palestina

Kalėdų šventėse mūsų vaizduotė nori atkurti visas aplinkybes, padedančias atstatyti Kristaus laikų Palestinos vaizdą, kurio rėmuose brendo mesijinė idėja, gaivinanti pranašų ilgus amžius, kur Užgimimo naktį prasiveržė didelė šviesa ir "visos tautos matė savo išganymą".

Kristaus laikų Palestinos gyvenimas dvelkia šventojo Rašto lapuose. Jame, it skaidriame upės vandenyje, atsimuša krašto veidas: geografinės šalies sąlygos, gyventojų darbai ir rūpesčiai, jų kasdieninio ar šventadienio gyvenimo papročiai, kalba, vaizdingi posakiai ir palyginimai, taip mėgstami ir branginami Rytų kraštų žmonių.

Palestina, išraižyta kalnų ir kalnelių, vietomis gaivinama derlingų lygumų, kur gali prasimušti mestas grūdas, arba kur ganosi didelės kaimenės

gyvulių, metuose praleidžia du laikotarpus: vasarą ir žiemą. Vasarą esti sauros, žolė iškepa, šuliniai išdžiūsta ir žmonės laukia rudens, lietingojo meto, kada lietutis atgaivina sukepusią žemelę ir atneša gajumo. Toksai gamtovaizdis minimas ir pranašų knygoje, kurie žmonių gyvenimą prieš Kristų lygino su vasarą išdžiūvusią žeme, belaukiančia drėgmės: "Rasok, dangau, iš aukštybių ir debesys išlykite Teisingąjį"...

Žmonių pragyvenimo šaltinis Kristus laikais buvo margas. Kalnų atslaitėse žaliavo rūpestingai prižiūrimi vynuogynai, minimi Kristaus palyginimuose ir vaizdavo išrinktąją tautą. Šit, lygumose édrauja gyvulėliai, didelės avių kaimenės, saugomos suaugusių ganytojų, kurie priversti grumtis su sunkia krašto gamta ir ginti savo turta nuo plėšriųjų žvėrių, trokštančių pagrobtį piemenis ir išsklaidyti jų kaimenes.

Piemenys dažnai kiauirus metus praleisdavo atviroje gamtoje: nusivaro gyvulėlius toli nuo namų, susiranda ramėnį gamtos prieglobstį ir ten pasilieka žiemoti. Atskirti nuo žmonių, supami žiaurios gamtos, šitie "piemenų unijos" nariai gyvena savo atskirą gyvenimą, dažnai nemėgiamą ir žeminamą kitų gyventojų. Neveltui įstatymo mokytojai patardavo tėvams: "Būk išmintingas ir nerink savo vaikui kūlpranugario varovo, skutėjo, laivo prižiūrėtojo ir piemens amato — jie visi vagys ir apgavikai".

Koks turėjo būti Palestinos gyventojų užgavimas ir pasipiktinimas, kada Užgimimo naktį angelas kvietė į Betliejų laukų piemenis ateiti ir pagarbinti gimusį Kūdikielį! Atstumtieji, paniekintieji, dažni įstatymo laužytojai buvo pirmieji,

kurie bėgo Betliejun, suklaupę prakartėlėje, garbino gimusį tautos Gelbėtoją, o paskum ir visiems gyventojams tą žinią apskelbė: "Piemenys sugrįžo atgal, garbindami ir šlovindami Dievą dėl viso, ką buvo girdėję ir matę, taip kaip jiems buvo pasakyta" (Luk. 2, 20).

Genezaretu ežero pakrantėse džiūsta padžiauti žvėjų tinklai. Vaizdas kaip ir lietuviškoje Nidoje, prie Kuršių marių. Tinklai, laivai, žuvų kvapas, pulkai murzinių vaikų, kuriuos ramina motinos, išleisdamos vyrus žvejoti... O gal ir nebegrįs, gal žalios ežero bangos nuskančios visą žvejo šeimos laimę ir džiaugsmą... Iš tokių žvėjų tarpo Kristus ir pasivadino savo pirmuosius talkininkus apaštalus: jie įpratę grumtis su audromis, jie neišsigąs nė įtuziosios minios, kai ji griebis akmenis ir mes į Apaštalus, liudijančius prisikėlusį Kristų.

Betliejus

Toks pilkas ir įdomus palestiniečių gyvenimas virte virė didesniuose ar mažesniuose

krašto miesteliuose. Praeidavo pro juos liūdno laidotuvių procesijos, lydimos pulko raudotojų ir vamzdininkų, pražyguodavo ir linksmos vestuvininkų grupės, su žibintais rankose einančios pasitikti jaunikio, aidėdavo tenai ir linksmos vynuogių skynimo dainos, kai moterys, vyrai ir vaikai, nešdami ant nugaros nusvyrusias vynuogių kekes, versdavo jas į spautuvą ir laukdavo naujo vyno, kuriuo galėtų pavaišinti užklydusį svečią, bepluošiantį į šventąjį Jeruzalės miestą švenčių švesti, pamylėti ir vestuvininkus, susirinkusius Kanos Galiliejos miestelyje...

Toksai gyvenimas virė ir Betliejuje, esančiame netoliese nuo Jeruzalės, šventojo miesto, vėliau virtusio kančios ir mirties liudininku. Ir kas galėtų tikėtis, kad tasai mažytis, nežymus Betliejaus miestelis, dažnai su panieka minimas kaimynų lūpose, virs ta šventove, į kurią trauks visų kraštų piligrimai, kurią gražiomis bazilikomis išpuošė narsiausi šalių valdovai, o tyliąją Kalėdų naktį Betliejaus gatvėmis nusities įvairių religijų ir tautybių žmonių procesijos, žygiuojančios į Užgimimo grota švesti didžiojo istorijos įvykio — Kristaus atėjimo žemėn!

Kai Užgimimo naktį švėsime ir prisiminsime šią istorinį įvyki, mūsų mintys vėl skris į tą ramutį, kuklų Palestinos miestelį, į Betliejų, kur laukų piemenys vėjo nugalastais vei-

MARIJA SU KŪDIKIU.
Konrad von Soefft (apie 1400)

MADONA SU KŪDIKIU.
Andrea Montegna (1431?—1506)

Isikūnijimo Paslaptis

Kriščiūnių tikėjimas kai kam gali atrodyti turis priešybų. Viena iš jų yra susijusi su Kristaus gimimu. Kai ilgus amžiaus Atpirkėjo buvo laukiama, žmonės galėjo tikėtis ir visi dangiškoji didybė ir žibesių. Tuo tarpu aną tyliąją naktį, kai iš dangaus pasigirdo angelų giesmė, piemenys rado Kūdiki, suvystytą vystyklais ir paguldytą prakarte. Kristus sujungė dvi priešybes: savo dieviškąją didybę ir žmogiškąjį menkumą, kas mūsų protui nėra lengva suderinti. Šv. Leonas Didysis apie tai rašė: "Dievo Sūnus iš savo amžinojo sosto atėjo į šio pasaulio menkumą, ne kiek neapsilenkdamas su Tėvo garbe; būdamas nematomas, Jis tapo matomu mūsų prigimtyje; nesuprantamas tapo suprantamam; būdamas amžinas pasirinko pradžią". Šv. Jonas Apaštalas apie tą pradžią pasako visai trumpai: "Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų".

veda į ateitį — į tą didingą Kristaus atėjimą jau visoje dieviškoje Jo garbėje. Ir tame kelyje mes jau nesame palikti nežinioje, kaip buvo, dar Kristui negimus, o esame šviesios vilties guodžiami; žinome, kad prarastoji protėvių malonė mums gražinama per Kristų, nes Jis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų. Jis ir tebegyvena su mumis.

Gerumo paslaptis

Gėris sklinda į kitus, jis nori būti imamas ir dalinamas. Dievas, kaip Aukščiausiasis Gėris, apima visus, nes visus myli, bet ir visų nori būti mylimas. Meilė yra abipalė gėrio jungtis. Dievo meilė žmonėn yra tokia didelė, kad Jis žmonijai atpirtai siuntė viengimį Sūnų. Isikūnijimo paslaptimi buvo pradėtas tasai žmonių išganymo darbas. Iš čia Kalėdų džiaugsmas, atėjus žemėn tam Gėriui, su kuriuo sujungti mūsų džiaugsmas ir net vargai tampa gėriu ir mums patiem ir kitiem. Ateina ramybė geros valios žmonėn.

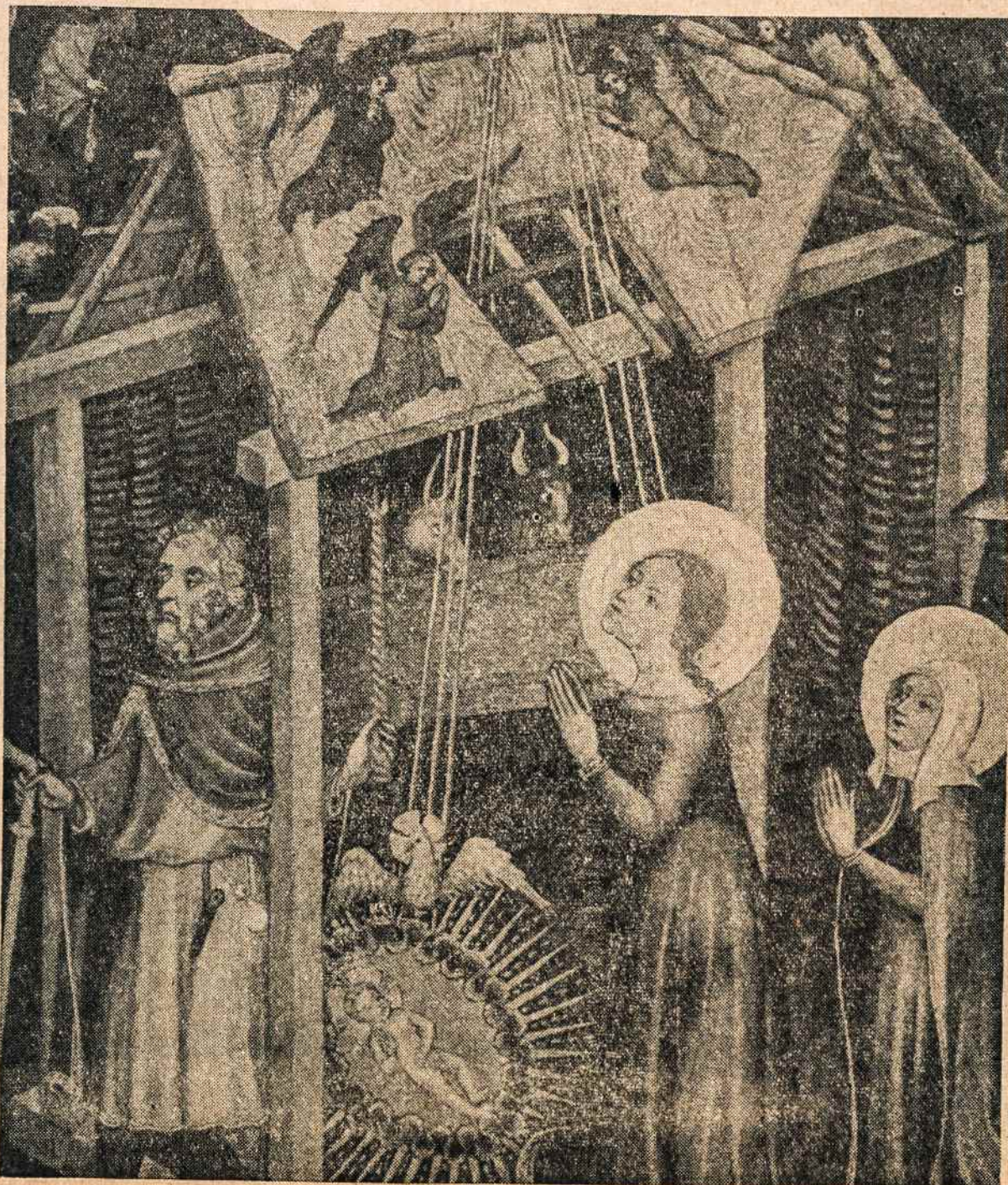
Gerumo paslaptis

Visagalybės paslaptis

Ilgai laukta žinia, kaip ir kada ateisias žmonių Atpirkėjas, buvo apreikšta Marijai. Šv. Luko surašytoje Evangelijoje skaitome: "Angelas Gabrielis buvo Dievo siųstas į Galiliejos miestą, kurs vadinamas Nazaretas, pas mergaitę, pažadėtą vyrui, vardu Juozapui, iš Dovidu namų; o mergaitės vardas buvo Marija. Angelas, atėjęs pas ją tarė: Sveika, malonės pilnoji, Viešpats su tavimi; pagirta tu tarp moterų... Štai pradėsi išsioje ir pagimdysi sūnų ir praminsi jį vardu JĖZUS. Jis bus didis ir bus vadinamas Aukščiausiojo Sūnumi. Viešpats Dievas duos jam jo tėvo Dovidu sostą; jis karaliaus Jokūbo namuose per amžius ir jo karaliavimui nebus galo".

Dar Kristui negimus, psalmistas maldavo Viešpatį: "Parodyk, Viešpatie, savo galybę, ateik ir išgelbėk mus!" Išgelbėjimas atėjo per Isikūnijimą, kuris parodė Viešpaties galybę, dar ir šiandien daug kam nesuprantamu būdu — anuopaprastumu prakartėlėje. Bet tai derinasi su Viešpaties didybe. Jis yra didis ir savo nusizeminime ir savo kančioje. Tai Jo visagalybės stebuklas, kuris žmogų išgelbėjo iš jo vargo ir apdalino malonėmis. Marija buvo pilna malonės, gražiausias Dievo meilės kūrinys, tarsi visai naujas žmogus, be jokios nuodėmės, kad per Mariją atėjęs Kristus ir visus žmones padarytų Dievo malonės vaisiais. B. M.

Su atskleista Marijai paslaptimi atsiskleidė nauja žmonijos istorija, Kalėdų istorija, kurią kasmet prisimename, bet kuri

Lietuvos Pranciškonai — Darbininko Leidėjai

KRISTAUS GIMIMO ŠVENTEJE NUOSIRDŽIAI SVEIKINA LIETUVIŲ VISUOMENĘ, KARŠTAI DEKOJA JAI UZ PARAMĄ IR SAVO MALDOSE PRAŠO KŪDIKELI KRISTŲ JAI SEKMES IR PALAIMOS KILNIUOSE JOS DARBUOSE NAUJAISIAIS METAIS.

Kalėdos amžių bėgyje

B. RAMANAUSKAS, OFM

dų dovana yra dovanų Dovana — Pats Kristus, Dievo Sūnus. Be Kristaus — nėra Kalėdų, tai būtų beprasmes šventės! Tas silpnutis Betliejaus Kūdikiš užkariavo visų širdis. Jo gimimo Diena visam kriščiūniškajam pasauliui tapo džiaugsmo diena.

II - III AMŽ.: KALĖDOS KATAKOMBOSE

Pirmieji kriščiūnybės amžiai buvo persekiojimų laikai. Apie iškilmingas Kalėdų šventes negalėjo būti nė kalbos. Tačiau Viešpaties gimimo ženklų — simbolių ten gausiai užtinkama.

Baž. Padavimas sako, kad pirmą kartą Kalėdos buvo švenčiamos 98 m. O pop. Telesforas 137 m. įsako Kalėdas švesti kaip iškilmingą šventę.

III amž. kai kuriose vietose pradėjo švesti sausio 6 d. Apie 340 m. šv. Kirilijus, iš pagrindų ištyręs Kristaus gimimo datą, prieina išvados, kad tiksliausia esanti gruodžio 25. Ir Kalėdų šventės pagal gruodžio 25 d. pirmą kartą buvo švenčiamos 354 metais.

IV AMŽ.; KANKINIŲ KALĖDOS

303 m. per Kalėdas tūkstančiai tikinčiųjų buvo susirinkę Nikomedijos bažnyčioje. Neseniai imperatorius Dioklecijonas buvo išleides žiaurų persekiojimo dekretą prieš kriščiūnybę ir jos išpažintuos. Buvo draudžiama susirinkti bendrai melstis. Vieną iš žiauriausių tokių įvykių praneša "Romėnų kankinių knyga":

"Nikomediijoje, Maž. Azijoje, kriščiūnybės mūsų Viešpaties gimimo dieną buvo susirinkę eucharistinėje šventėje. Tuomet imperatorius įsakė uždaryti maldos namus ir aplinkui sudėti degančius ugnies laužus. Prieš duris buvo pastatytas trikojis dievų smilkalams, o šauklis turėjo skelbti: "Kas nori ištrūkti nuo ugnies, tas teišeina laukan ir Jupiteriui teaukoja smilkalą!" Visi vienu balsu atsiliepė: "Mieliau mirštam už Kristų!" Ir suliepsnojo jiems mirties ugnis. Kankiniai turėjo laimę užgimti dangui, tą pačią dieną, kada Kristus kaip pasaulio Išganytojas atėjo į žemę".

V AMŽ.; MARIJOS MOTINYSTĖS DEKRETAS

Visuotiniame Bažnyčios susirinkime Efeze 431 m. buvo pasmerkta Nestorijaus herezija ir paskelbta, jog Marija yra Dievo Motina. Šią tikėjimo tiesą pop. Celestinas I paskelbė tais pačiais metais Romoje, dalyvaujant tikintiesiems, kurie buvo susirinkę Kalėdų šventėms.

SVENTASIS VYSK. REMIGIJUS 496 M. REIMSO KATEDROJE iškilmingai pakrikštyjo Frankų karalių Klodvigą. Kriščiūniškąjį deketą prieš kriščiūnybę ir jos išpažintuos. Buvo draudžiama susirinkti bendrai melstis. Vieną iš žiauriausių tokių įvykių praneša "Romėnų kankinių knyga":

— Sakoma, kad po krikšto Klodvigas paklausęs vyskupa: (Nukelta į 10 p.)

Kristaus Gimimo Šventėje

MIELIEMS MŪSŲ SKAITYTOJAMS, BENDRADARBIAMS IR RĖMEJAMS LINKIME SKAIDRAUS KALĖDŲ DŽIAUGSMO IR GERIAUSIOS SEKMĖS NAUJAIS METAIS

"DARBININKO" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

Kalėdos amžių bėgyje

(Atkelta iš 9 p.)

“Tėve, ar tai yra toji karalystė, kurią tu man pažadėjai?” — “Ne, mano sūnau,” — atsakė vyskupas: “Čia yra tik kelias, kuris veda į ją.”

VI AMŽ.: SV. SOFIJOS BAZNYČIA KONSTANTINOPOLYJE PAŠVENTINTA PER KALĖDAS

Kai imperatorius Justinijonas išengė į milžinišką anų laikų pastatytą bažnyčią ir apžiūrėjo užbaigtus jos pastatus su neikainojamais marmurais bei auksu žibantiomis mozaikomis, nesuvaldęs išsitarė: “Ji priminsianti Jeruzalės šventovę!” Daurydamasis aukštyn pro didingą bažnyčią, susuko: “Ačiū Dievui, kurs leidai man užbaigti šį darbą. Salomoni, aš pralenkiau tave!” Toji bažnyčia buvo pašventinta per Kalėdas 537 m.

Per Kalėdas Anglijoje 597 m. arkivyskupas šv. Augustinas pakrikštijo suviršum dešimt tūkstančių žmonių. Tas didžias krikšto apeigas greičiausiai atliko prie Swale upės, netoli Medway. Šv. Augustinas iš Canterbury apie tuos didžius krikšto įvykius tučiuojau pranešė pop. Gregorijui I.

VII AMŽ.: ARABAI SUKLIUDO LANKYTI BETLIJŲ

Saraceni 634 m. įsibrovė į Palestiną, užgrobė beveik visas šventas krikščionių vietas ir pasidarė ten jų viešpačiai. Tik Jeruzalės miesto krikščionys dar kurį laiką ilgokai užpuoliam priešinosi. Jeruzalės patriarkas šv. Sofronijus, laikydamas pamaldas naujojoje šv. Marijos bažnyčioje, savo pamokslė per Kalėdas skundžiasi “Nors taip artį yra Betliejus, tačiau saraceni neleidžia krikščionims ten nuvykti ir pasimelsti. Jei mes būtumėm verti tos malonės,” — sakė jis — “tikriausiai būtume toj vietoj, kuri taip mums artį, tuomet šokinėtum su piemenėliais, su išminčiais nustumėm dovanas Dievui ir su angelais giedotumėm — Garbė Dievui aukštybėse! Ilgesys mūsų tuščias — išvysti ir pamatyti Bet-

kė visas vokiečių gimines, kuriom atrode, jog pagonių dievybė esanti bejėgė. “Sakyk mums,” — tarė Gundaras šv. Bonifacui, “kas yra tas žodis, kurį tu mums atnešei iš Aukščiausiojo?” — “Stai yra žodis ir patarimas”, — atsakė šventasis: — “Šianakt joks kraujo lašelis nekris, nes tai baltoji Kristaus Gimimo naktis, Aukščiausiojo Sūnaus ir pasaulio Išganytojo.” Paskui nukreipė dėmesį į už jo stovincią eglutę, tęsdamas: “Šis mažasis medelis, jaunutis miško vaikas, šianakt bus jūsų šventas medis. Jis yra taikos medis; jūsų namai yra pastatyti iš eglių. Jis yra ilgo gyvenimo ženklas, ir todėl jį šakos amžinai žaliuoja. Tik veizėkite, kaip ji stiebiasi aukštyn! Tesivadina ji Kūdikėlio Kristaus medeliu! Rinkitės apie ją ne reizengiamose giriose, bet jūsų namuose; tebūnie tai ne kraujo dokumentas, bet meilės dovanos ir gerumo papročiai”. Džiaugsmo eiseną jie nunešė aną eglutę į Gundaro namus... Kalėdų eglutės istorija 724 m.

IX AMŽ.: KAROLIS DIDYSIS ROMOJE VAINIKUOJAMAS

Lygiai per Kalėdas 800 m. pop. Leonas III Romoje imperatorium vainikavo Frankų karalių Karolį. Popiežius, karalius ir minia žmonių klūpojo prieš Apaštalu Kunigaikščių karstus. Popiežius, paimdamas aukso karūną ir uždėdamas ant karaliaus galvos, šaukė: “Karoliui, pamaldžiajam Augustui, Dievo vainikuotam, didžiam taika nešančiam imperatoriui, ilgas gyvenimas ir pergalė!” Dvasiška ir minia triskart pritarė, o karalius tuo tarpu priėmė tą didžią garbę ir prižadėjo būti ištikimas Bažnyčiai. Čia šv. Tėvas iškilmingom apeigom patėpė šv. aliejaus ir avilko Romos imperatoriui apsiaustu imperatoriui, kurio dinastija, paskiau atnaujinta tęsėsi arti 1000 metų (1806).

X AMŽ.: — TAIKOS, RAMYBĖS ŠVENTĖ...

Karolis Didysis išleidžia įstatymą trim didžiosiom Baž-

sušvelnėjimą už medžiokles ir miško vogimą Kalėdų laikotarpy, res tuo metu ir vargšams buvo leidžiama turėti šventiška kėpsni ir susikurti ugnies židinį.

XI AMŽ.: POP. GREGORIJUS VII NELAISVĖJ

Pop. Gregorijus VII 1075 m. Romoje turėjo skubėti laikyti

GROTA Kristaus gimimo vietoje, Betlijuje.

Piemenėlių mišias prakartė Marijos bazilikoje. Ziema pasitaikė labai šalta, tokia šalta, jog sniegas ir ledai dengė Esquilino kalną, kur stovėjo minėtoji bazilika. Žmonių tą naktį bažnyčioj susirinko labai mažai. Ta proga pasinaudojo romėnų didikas Cencio, kuris pasikėšino pagrobti Romos valdžią iš popiežiaus rankų. Gaujos lydimas, išlaužė duris ir įsiveržė bazilikos koplyčion. Cencio pagriebė pop. ir jį sužeidė, nudraskė apsiausta, mušė ir niekino. Nugabeno į tvirtovę, kur paskiau laukė ištremimas ar mirtis. Kalėdų rytui auštant, paskaitė popiežiui sprendimą. Kai kardas buvo pakeltas, pasigirdo įmirtusios minios šūktelėjimas, jį grūmojo sunaikinti namus. Cencio šalininkai išsigando, patį Cencio suėmė ir jis turėjo maldauti popiežiaus atleidimo. Gregorijus VII vėl sugrįžo bazilikon ir užbaigė iškilmingąsias Piemenėlių mišias.

XII amž.: Kristaus Gimimo bazilikoje, Betlijuje vainikavosi...

Lygiai per Kalėdas 1101 m. Kryžiaus karo kariai triumfaliskai iškelia savo vėliavas virš Jeruzalės mūrų, bent laikinai skelbdami karo paliaubas su musulmonais šventojų Zemėj. Flandrijos kunigaikštis Baldivinas vainikuojasi pirmuoju krikščionių karalium Palestinoj. Betliejaus Gimimo bazilikoje, apačioj įrengtoje kriptoje, kur gimė Kristus.

XIII amž.: pirmoji Betliejaus prakartė Greccio miškely

Šv. Pranciškus Asyž. Kryžiaus karo metu aplankė Palestiną. Ypač jam didelį įspūdį padarė Betliejus ir Kalėdų šventės, kurias jis ten matė. Sugrįžęs Asyžium, 1223 m. šventasis su savo broliais suruošė tokias Kalėdų šventes, kokių pasaulis iki tol dar nebuvo regėjęs. Greccio miške radęs didelį urvą, ten pastatė prakartę, pridėjo šieno ir alvedė jautį ir asilą. Taip pat sugužėjo minios žmonių... Buvo atlaikytos Piemenėlių mišios... Įspūdis pasiliko visiem nepamirštamam.

Ir anksčiau pavaizduodavo prakartėlę Kristaus misterijų

vaidinimuose, tačiau šv. Pranciškaus suruoštas Betliejus ir atšvestos Kalėdos anuomet Greccio miškely suteikė nepaprastą įkvėpimą ir meilę “betliejams” mūsų bažnyčiose.

XIV amž.: 1336 m. mirė Marijos dainius

Sunku rasti krikščionių, kuris nebūtų girdėjęs giesmės žodžių “Stabat Mater Dolorosa” ir “Stabat Mater Speciosa”. Pastaroji giesmė priklauso prie kalėdinių. Jos žodžiuose liejasi

buvo Kalėdų nelaimė ir indėnų draugiškumas, kuris Kolumbui suteikė vilties ateičiai. Kalėdų šventės garbei naująja sala pavadino “Užgimimu”.

XIX AMŽ. 1818 M. GIMĖ GIESMĖ “TYLI NAKTIS...”

Austrijoje, beveik niekam nežinomame Oberndorf bažnytkaimyje, netoli Zalzburgo, per Kalėdas 1818 m. pirmą kartą suskambėjo iškilminga “Tyli Naktis...” giesmės melodija. Tos parapijos vikarui Juozapui Mohr buvo pranešta, kad Kalėdoms nesuspės pataisyti vargonų, kurie buvo sugedę prieš kelias dienas, kad išvengtų nesusipratimų, vikaras sugalvojo padaryti savo parapijiečiams staigmeną su nauja Kalėdų giesme. Pirmą jos pastraipą parašius, anksčiau ryta buvo pašauktas į kalnus, kur neturtingoje šeimoje palaimino naujagimį kūdikį.

Begrižtant namo, prisnigtas ir sušalęs slėnis atrodė kaip milžiniška Kalėdų eglutė su tūkstančiais siūbuojančių žvakių. Kun. Mohrą pagavo įkvėpimas. Žodis po žodžio vėl rašė eiles... Užbaigęs nuskubėjo į greitimą kaimą Arnsdorf, kur gyveno jo draugas Pranas Gruber, to kaimelio mokytojas ir vargonininkas. Jis toms eilutėms parašė gaidas ir pritaikė melodiją. Per Bernelių mišias žmonės klausėsi ir gerėjosi “Tyliosios Nakties” melodija bei žodžiais.

Ir anie autoriai — nei kunigas nei vargonininkas — nežinojo, kad Kristaus gimimo dieną gimusi giesmė taip plačiai pasklīs.

XX AMŽ. KALĖDOS DABARTINIAME BETLIJUJE

Kristaus gimimo miestas Kalėdas šventė ne su eglutėmis ir žvakių mirgėjimu, bet pagal savo rytietiškus papročius.

Apie vidurdienį prieš šventės sujuda Betliejus. Ant plokščių stogu sulipę žmonės laukia, kada pasirodys Jeruzalės patriarkas. Jis atvyksta 2 v., apsuptas pasipuošusių dvasi-

kių ir sargybinių. Mažą jo automobilį karavana iš Jeruzalės iki Betliejaus (5 mylias palydi raitoji policija). Bazilikos aikštėje pasitinka muzika, vaikų choras, seminaristai bei vienuoliai. Jie palydi patriarką į Gimimo baziliką, kuri priklauso graikų apeigom. Po valandėlės patriarkas nueina į netoliese stovincią pranciškonų šv. Katarinos bažnyčią ir ten pradeda iškilmingus Kalėdų misparus. Vidurnaktį jis ten pat atlaiko pontifikalines Piemenėlių mišias. Po visų apeigų paima Kūdikėlio Jėzaus statulėlę ir žygiuoja į Gimimo baziliką ir ten kriptoje po di-

PIRMOJI PRAKARTĖLĖ, įrengta šv. Pranciškaus Italijoje.

džiuoju altorium padeda prie sidabrinės žvaigždės. Ten gi įrašyta: “Čia iš Mergelės Marijos gimė Jėzus Kristus”.

Gruodžio 25 Betlijuje ir Jeruzalėje nepastebėti jokios šventės nuotaikos, — žmonės skuba į darbus, nes graikai, mahometonai ir žydai tuo laiku nešvenčia Kalėdų.

Savo mieliems parapijiečiams linkime daug laimės ir gausios Dievo palaimos

KALĖDOSE

IR PER VISUS

NAUJUOSIUS METUS

V. J. Atsimainymo Parapijos, Maspeeth, N. Y.

Msgr. J. Balkūnas, klebonas ir vikaras;

Kun. P. Lekešius

Kun. J. Kartavičius

SKAIDRAUS

KALĖDŲ

DŽIAUGSMO

Visiems Parapijiečiams ir Darbininko Skaitytojams

LINKI

Kun. Dr. J. Starkus

Kun. A. Kasparas

Msgr. I. Starkus

VILNIAUS AUŠROS VARTŲ

PARAPIJOS KUNIGAI

linki savo mieliems parapijiečiams.

Linksmų Kalėdų ir

Laimingų Naujų Metų

KUN. J. GURINSKAS

KUN. J. PARANSEVICIUS

KALĖDŲ ŠVENTĖSE

ir

NAUJUOSE METUOSE

Sveikinu savo parapijiečius ir linkiu gausios Dievo palaimos

Angelių Karalienės parapijos

Kleb. kun. J. Aleksišinas

PATERSONO SV. KAZIMIERO

PARAPIJOS KLEBONAS

Šv. Kalėdų ir Naujų 1956 Metų proga

maloniai sveikina

savo mielus parapijiečius

KUN. J. P. KINTA

KUN. V. DEMIKIS

Nuoširdžiai sveikiname savo parapijiečius

KALĖDŲ ŠVENČIŲ

IR

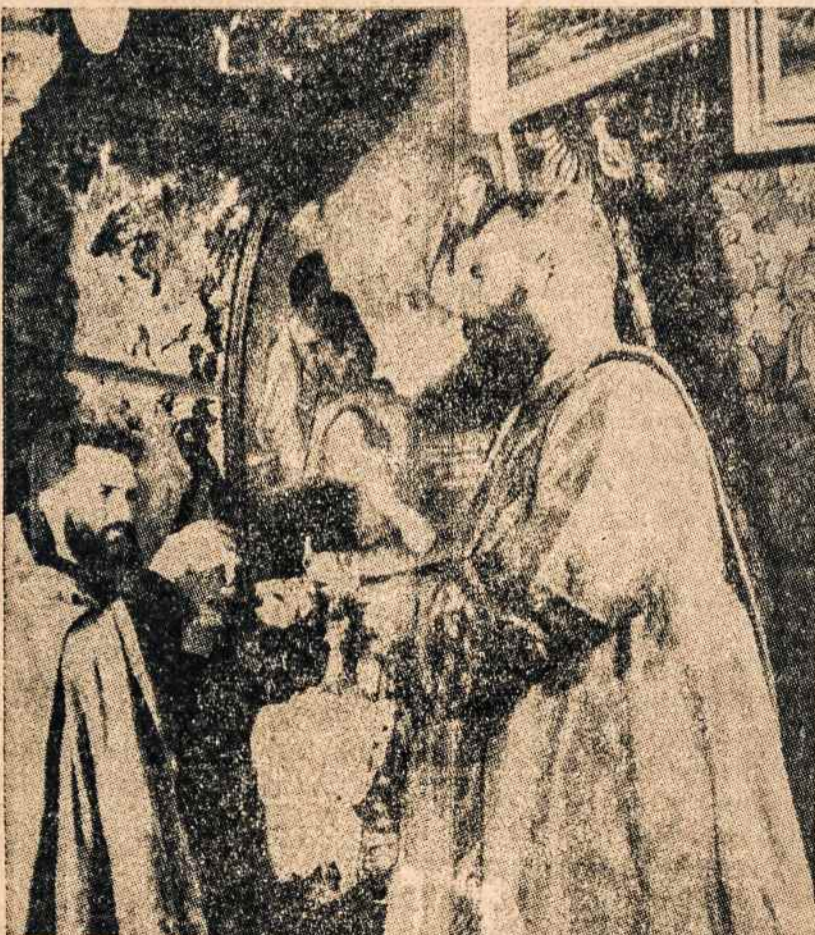
NAUJUŲ METŲ

PROGA

Šv. Jurgio Parapija, Brooklyn, N. Y.

Kun. A. Petrauskas, Klebonas

Kun. V. Masiulis

ARMENU KUNIGAI laiko pamaldas Užgimimo bazilikoje, Betlijuje.

liejaus tvartelį ir olas, tuos tikrai kilnius ir dangiškus dalykus ir juose dangaus ir žemės Karalių; dėl mūsų nevertumo mes esame sutrukdyti tuo gerėtis”.

VIII AMŽ.: LEGENDA APIE KALĖDŲ EGLUTĘ

Visai vokiečių tautai yra žinomas pasakojimas, kaip šv. Bonifacas iškirto milžinišką ažuolą, pašvęstą pagonių dievui Thorui ir išgelbėjo nuo paukojimo dievaičiui vyriausio vado Gundaro sūnų. Misijonieriaus apaštalavimas taip pavei-

nyčios šventėm, ypatingai liečiantį Kalėdas, kad kalniam, kurie kenčia kalėjimuose, būtų suteikiama visokeriopų palengvinimų.

Kai karalius Teodozijus Bažnyčios buvo ekskomunikuotas, bausmės svorį pajusdavo Kalėdų metu. Negalėdamas švęsti Kristaus gimimo, skundėsi: “Zemiausias elgeta yra laimingesnis už mane, nes jis, vargšas, gali naudotis bažnyčia ir džiaugtis jos šventėm.”

Senose įstatymų knygosose randama nepaprastą bausių

Kaimas važiuoja į miestą duonos pirkti

Ir Lietuvoje sudaroma nuotaka, kad Sovietų politiniai varžtai kiek atleisti. Tačiau jokio pagerėjimo neįsijaučia maitinimo ir aprangos srityje. Pritįsingai — padėtis pablogėjo, palyginti su okupacijos pradžios metais. Tada žmonės turėjo atsargų — maisto, drabužių. Juos gabenoti ir juodą rinka, ir ejo apyvarta: vieni gaudavo maisto, kiti išgydavo drabužių. Po eilės metų visos tos atsargos išsibaigė, ir Lietuvos gyventojai susilygino tuo atžvilgiu su Rusijos gyventojais. Dabar Lietuvoje žmogui

tenka verstis tuo, ką uždirba, ką savo žemės sklypelyje išsiugūnina ir ką nuvagia iš darbo vietės.

Per tą vienuolika metų maitinimo reikalas bangavo.

NUO 1944 IKI KORTELIŲ PANAIKINIMO IR SUVARYMO Į KOLCHOZUS

Rusams 1944 sugrįžus į Lietuvą, gyventojam buvo duodamos maisto ir pramoninių prekių kortelės. Maisto kortelės buvo penkeriopos: 1. "Literinė A", kurią gaudavo įstaigų viršininkai. Pagal ją buvo galima gauti geriausių maisto produktų. Jie buvo išduodami iš specialių uždarytų parduotuvių. Maisto produktai daugiausia būdavo amerikoniški. 2. "Literinė B" — gaudavo įstaigose skyrių vedėjai bei jų pavadojai. 3. Dirbančiųjų kortelės — pagal jas jau ne visada buvo galima gauti prekių. 4. Nedirbančiųjų ir 5. Vaikų — būdavo pagal jas taip pat prekės ne visada išduodamos...

Lygindami su vokiečių okupacijos laikais, gyventojai rasdavo, kad tada buvo ir geresni produktai ir lengviau buvo pagal korteles išduodamos prekės.

Dar šalia to pagal profsąjungų sudarytus sąrašus būdavo gaunami iš miesto vykdomojo komiteto prekybos skyriaus talonai, pagal kuriuos prekės būdavo gaunamos atskirose

krautuvėse. Bet tai pasitaikydavo išimtiniais atsitikimais. Partijos ir vyriausybės žmonės gaudavo dar pagal ypatingus vadinamus "aktyvistų" sąrašus.

Maitinimosi klausimas buvo sunkesnis negu vokiečių laikais, nors milicija mažiau gaudė žmones su produktais negu vokiečių metu. Spekuliacija išaugo. Pinigai, červoncai, atsidūrė spekuliantų rankose. Dirbantysis, kuris gaudavo, sakydamas, 800 rb. (80 červoncu) mėnesiui, galėjo turguje nusipirkti 1,5 kg lašinių už visą algą.

Produktų kainas pakėlė rusai, kurie 1946 užplūdo visą Lietuvą.

Už maistą jie mokėjo labai dideles kainas ir sunkino pačių Lietuvos gyventojų maitinimąsi. Atvykdavo į Lietuvą net iš už Uralo bei Kaukazo. Atvykdavo ant vagonų stogų ir platformų apilyšę, bet su milžiniškom sumom červoncu. Stotyje būdavo dažnas vaizdas, kad armijos majoras ar podpolkovnik tempia miltų maišą į savo plačiąją tėvynę. Tuo metu Lietuvoje paplito ypatingai vagystės ir apiplėšimai. Naktimis negalima buvo rodytis mieste, nes galėjai pakliūti po automato šūviu ar peiliu.

Kai iš Vokietijos rusai vežė "karo trofėjų", lietuviai daug kas su rusais tais "trofėjais" prekiaavo.

Už degtinę rusai palikdavo pramoninių prekių.

Kai kurie net prasigyveno. Be to, lietuviai veždavo maisto produktus į Karaliaučiaus rajoną, kur rusai kolchozininkai geras kainas mokėdavo. Iš Karaliaučiaus srities rusai kariai bei jų šeimos taip pat važiuodavo sunkvežimiais į Pagėgius, Šilutę, Kybartus, Vilkaviškį, Marijampolę, Tauragę, Kelmę maisto pirkti.

1947 lapkričio mėn. buvo panaikinta kortelių sistema ir červoncai pakeisti į dabartinius rublius. Iš pradžių buvo galima

laisvai pirkti iš krautuvių. Prekių buvo pakankamai ir įvairūs asortimentai. Vadinamoje juodojoje rinkoje retai kas bepirkto. Bet greitai krautuvėse ėmė kai kurių prekių trūkti. Tada prasidėjo spekuliacija.

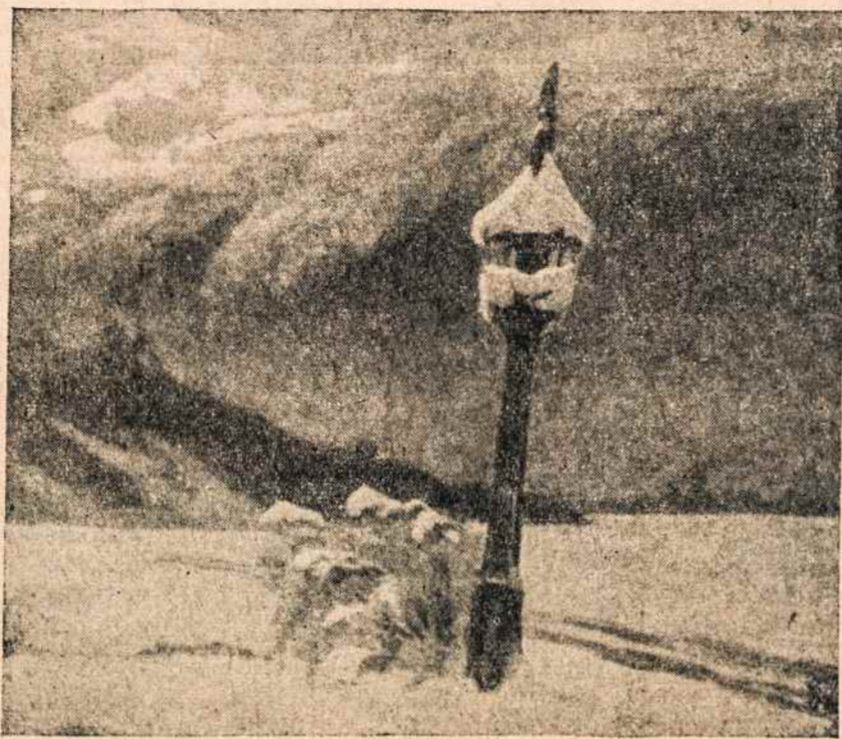
NUO SUVARYMO Į KOLCHOZUS

Maisto, klausimas paaštrėjo, kai valstiečius suvarė į kolchozus. Žmonės iš miestų dar važiuojo į kaimus mainų būdu įsigyti prekių, bet tik ten, kur buvo pavienių valstiečių.

Ilgainiui patys kolchozininkai

desnę šeimą, pvz. penkių asmenų, žiemai pasiruošti reikia tiek lėšų: malkos kurui 12 m. po 60 rb. — 720 rb.; bulvių 15 cnt — 375 rb., daržovės — 250 rb., tai jau 1,345 rb. Tokią sumą iš karto sudaryti yra sunku, nes reikia iš mėnesinio uždarbio mokėti už butą 150 rb., o kur apsirėngimas ir kitos išlaidos... Žmonės stengiasi tvarkytis ūkiniu būdu: laikyti karvę, šerti paršą, sodinti bulvių ir auginti daržovių.

Jei žmogus turi karvę, tai, galima sakyti, jis jau yra pa-

ZIEMA LIETUVOJE

Dail. A. Varnas.

kai pradėjo keliauti į miestą duonos pirkti.

Miestų gyventojai stengiasi apsirūpinti maistu vasarą ir rudenį, nes žiemą kainos labai pakyla. Pvz. bulvių 50 kg rudenį atsieina Alytaus apylinkėse 25 rb., o žiemą tos pačios bulvės Kaune jau moka 50 rb. Tas pats su sviestu. Jo kaina prieš Kalėdas pakyla dvigubai, t. y. iki 50 rb. Bulvės ir duona yra pagrindinis maistas, bet žiemos metu retai gauni valdžios parduotuvėse bulvių nusipirkti.

Dirbančiam ir turinčiam di-

valges.

Paskutiniu metu mieste pasunkėjo ir duonos klausimas, nes ją išperka kolchozininkai. Dirbantieji mieste dažnai negali nusipirkti, nes ryta, kai eina į darbą, krautuvėse dar nesti duonos atvežta. Vakare, kai eina namo, duona išpirkta. Eilės prie duonos susidaro net iki 200 metrų ilgumo.

Miltų klausimas aštrusias. Miltų pardavinėja tik per vadinamas didžiules šventes: gegužės 1. spalio revoliuciją, motinos dieną, per Naujus

Metus ir Lietuvos okupavimo metines. Miltų parduoda vienam žmogui po 3 kg, kaina 3, 10 rb. Norint nusipirkti eile reikia užimti iš vakaro. Turguje miltų galima gauti veik višiomet, bet Kaune po 9 rb. kg.

Turgai ne visuomet veikia. Produktus juose uždrausta parduoti tol, kol pristatinėjamos prievolės valstybei, paruošų valdybai. Kada paruošos visoje Lietuvoje baigtos, draudimas parduoti maisto produktus turguje atšaukiamas.

Šiandien Lietuvoje geriau gyventi mažesniuose miesteliuose, kas turi karvę ir verčiasi ūkiniu būdu.

Kas dirba prie maisto tiekimo — geriausiai gyvena. Tik tokiose vietose dirba daugiausia nelietuviai. Lietuvių ten yra tik darbininkų prie transporto. Maisto produktų krautuvės, mėsos kombinatai, cukraus fabrikai yra labai saugojami milicijos, bet vis tiek žmonės suranda būdų, sudarydami netikrus dokumentus ar kitaip, išgabenti iš imonių ir paleisti į rinką; kartais ištaisais sunkvežimiais miltus bei cukrų paleidžia spekuliantams.

Šiandien nenustembame, jei Kaune ar Vilniuje žmonės varosi ožka (tai vadinamos Stalino karvės!); daugelis ožkas Lietuvoje įsitaivė.

Šiandien net eidamas į svečius Lietuvos žmogus turi nešėti savo maisto. Ne tik mieste, bet ir kaime. Nauji papročiai, nes nauji rūstūs laikai.

Maitinimosi klausimas yra pats sunkiausias Lietuvoje. Daugelis tiesiog badauja. Viena šeima, kurios galva uždirba, palyginti, labai gerai, apie 1000 rb., skundžiasi, kad to atlyginimo pakanka maistui ir butui, bet drabužiams keturiems žmonėms aprenkti nebelieka; o jei dar liga ir reikia vaistų, tai baigtas reikalas. Todėl ir galima suprasti,

kodėl taip paskutiniu laiku paplito lešėkai iš Lietuvos su maldavimais maisto, vaistų, drabužių.

L. Prapuolenis.

Sveikinu savo mielus parapijiečius, laimingai sulaukusius

ŠV. KALĖDŲ BEI NAUJŲ METŲ

KUN. N. PAKALNIS

Aprėškimo parapijos Klebonas Brooklynė

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS NASHUA, N. H., KLEBONAS

sveikina mielus parapijiečius

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga

linkėdamas jiems

Dievo palaimos

bei globos.

KUN. J. BUCEVIČIUS

KUN. A. VAINAUSKAS

Nuoširdžiai sveikiname savo parapijiečius

ŠV. KALĖDŲ

BEI

NAUJŲJŲ METŲ

PROGA

Elizabeth, N. J. Šv. Petro ir Povilo Parapijos Kunigai:

Kleb. kun. M. G. Kemežis

Kun. V. Karalevičius

Kun. J. Pragulbickas

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga

Nuoširdžiai sveikiname mūsų parapiečius bei pažįstamus ir linkime Dievo palaimos

NEWARK, N. J.

Švč. Trejybės Parapijos Klebonas

MSGR. I. KERMELIS

IR VIKARAS

KUN. P. TOTORAITIS

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA

NUOŠIRDZIAUSIAI SVEIKINU

Visus parapijiečius, choristus, vargoninką seseles mokytojas, vaikučius, draugus ir prietelius

KUN. P. J. JUŠKAITIS

Nekalto Prasidėjimo parapijos Cambridge, Mass., Klebonas

Sventų Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikinu visus lietuvius ir lietuves, kur jie begyventų.

PAUL J. KYRIUS

368 HOOPER STREET BROOKLYN 11, N. Y.

RAY'S LIQUOR STORE

Savininkai Juozas ir Izabelė Misiūnai

103-55 Leffers Blvd.,

Richmond Hill, N. Y.

Tel.: Virginia 3-3544

Sveikina savo klientus šv. Kalėdų proga

KALĖDŲ DOVANA

O. HENRY

Vienas doleris ir aštuoniasdešimt septyni centai. Tai viskas. Ir iš jų šešiasdešimt — mažomis vieno centu monetomis. Po vieną, po du centus sutauptomis. Kiekvieną kartą iš krautuvinio, daržininko ir mėsininko nusiderant. Raudonuoju kartą iš gėdos, kai šis tylo mis, gal būt jai prikaišioja šykštumą.

Tris kartus Dela suskaičiavo. Tik vienas doleris ir aštuoniasdešimt septyni centai. O rytoj — jau Kalėdos. Tik kristi ant nusitrynusio minkštasuolio ir verkti...

Dela nustojo verkti ir nusišlostė ašaras. Atsistojo prie lango ir prislėgta žiūrėjo į pilką katę, žingsniuojančią pilko kiemo pilka tvora. Rytoj Kalėdos, ir ji teturi tik vieną dolerį aštuoniasdešimt septynis centus dovanoms pirkti. Ištais mėnesius ji taupė kiekvieną centą — ir štai tik tiek surinko. Su dvidešimčia dolerių per savaitę ne kažin ką padarys. Tik vieną dolerį ir aštuoniasdešimt septynis centus — dovanoms Džimui. Jos Džimui. Ne vieną laimingą valandą ji praleido, norėdama ką nors gražaus išgalvoti. Ką nors gražaus, reto, puikaus. Ką nors tokio, kuo Džimas galėtų pasididžiuoti.

Staiga ji atsisuko nuo lango ir atsistojo prieš veidrodį. Jos akys sužibo, bet veidas per dvidešimtį sekundžių visai iš-

blyško. Staigiu judesiu ji išskleidė savo plaukus ir paleido juos ant pečių.

Jaunavedžiai Dilingamai turėjo tik du dalykus, kuriais jie nepaprastai didžiavosi: Džimo auksinį laikrodį, anksčiau priklausiusį jo tėvui ir seneliui, ir Delos plaukus. Jeigu anoje kiemo pusėje būtų gyvenusi Sabos karalienė — Dela būtų galėjusi vieną dieną pro langą išskleisti džiiovinti savo plaukus — kad jos didybės turtais parbėgtų namo. Turėdamas tokią grandinėle, Džimas galės kiekvienoje draugijoje, visai nesivaržydamas, išsitraukti savo laikrodį.

Grįžus namo, Delos svaigulys kiek prasiblaivė. Ji susirado plaukų replę, užsidėgė garą ir pradėjo dailinti garbanų liekanas.

— Tu nusikirpai savo plaukus? — paklausė Džimas sunkiai, tarytum jokiū būdu negalėdamas suprasti to fakto.

— Nukirpau ir pardaviau, — atsakė Dela. — Ar tu negali manes be plaukų pakęsti? Ar aš gi nesu ta pati ir be plaukų? Džimas žiūrėjo į ją kažkokiu keistu žvilgsniu.

— Tu sakai, kad plaukų nebūti? — beveik idiotiškai vapeno jis.

— Tu jų nerasi, — kalbėjo Dela. — Aš juos pardaviau, sakau tau, pardaviau, ir jų nebėra. Mielasis, juk šiandien Kūčių vakaras. Nėpyk, aš tik dėl tavęs taip padariau. Gal būt mano plaukai buvo svaikaičiuoti, — staiga ji pradėjo šypotis, — bet niekas negali išmatuoti mano meilės tau. Ar jau kepti kotletus, Džimai?

— Ar nenorite pirkti mano plaukų? — paklausė.

— Nusimkite skrybėlaitę, kad galėčiau juos pamatyti.

Ir vėl tamsios bangos...

— Dvidešimt dolerių, — pasakė Madame, prityrusia ranka nustatydama svorį.

— Duokit pinigų tuoj pat, kol man dar jų nepagailo, — tarė Dela.

O, dvi sekančios valandos buvo lyg pasivaikščiėjimas pasakoje! Ji išlandė krautuves, ieškodama dovanos Džimui. Nė vienoje nerado, ko ieškojo. Vis ejo ir ejo. Pagaliau. Tai buvo platinos grandinėle, paprasta ir graži. Dvidešimt vieną dolerį jie paėmė už ją, ir ji su aštuoniasdešimt septyniais centais parbėgtų namo. Turėdamas tokią grandinėle, Džimas galės kiekvienoje draugijoje, visai nesivaržydamas, išsitraukti savo laikrodį.

— Tu nusikirpai savo plaukus? — paklausė Džimas sunkiai, tarytum jokiū būdu negalėdamas suprasti to fakto.

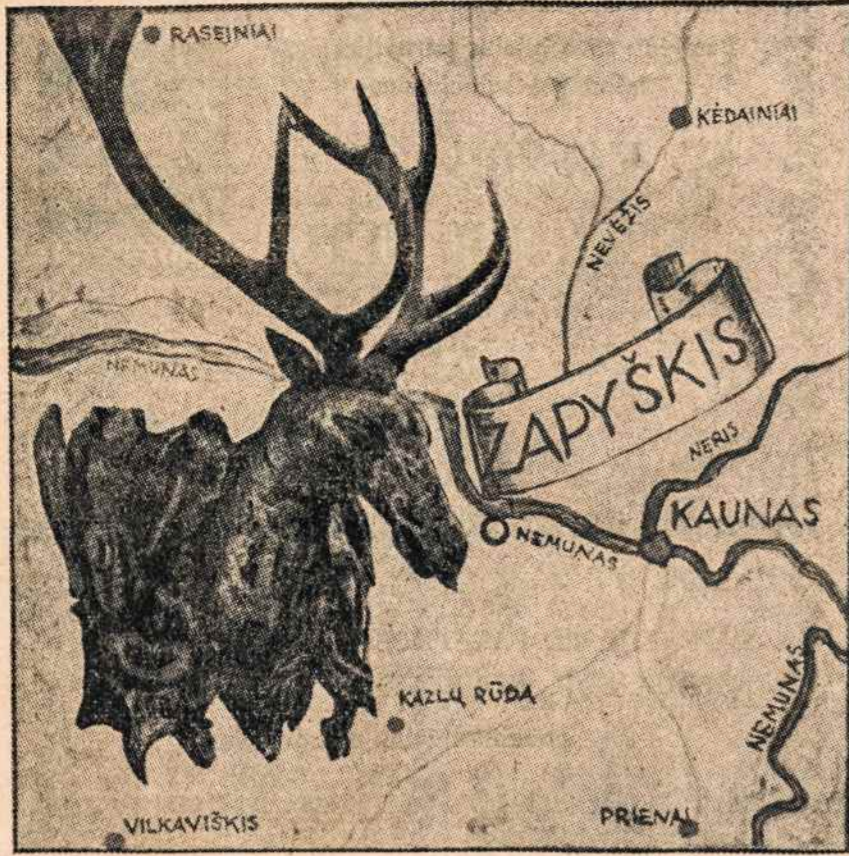
— Nukirpau ir pardaviau, — atsakė Dela. — Ar tu negali manes be plaukų pakęsti? Ar aš gi nesu ta pati ir be plaukų? Džimas žiūrėjo į ją kažkokiu keistu žvilgsniu.

— Tu sakai, kad plaukų nebūti? — beveik idiotiškai vapeno jis.

— Tu jų nerasi, — kalbėjo Dela. — Aš juos pardaviau, sakau tau, pardaviau, ir jų nebėra. Mielasis, juk šiandien Kūčių vakaras. Nėpyk, aš tik dėl tavęs taip padariau. Gal būt mano plaukai buvo svaikaičiuoti, — staiga ji pradėjo šypotis, — bet niekas negali išmatuoti mano meilės tau. Ar jau kepti kotletus, Džimai?

Kelionė į senąją Zapyškio bažnyčią prie Nemuno

MIESTAS JĄ PALIKO NEMUNO POTVYNIAM. — VYTAUTAS ČIA IŠVIJES PERKŪNĄ. — MADONA ATPLAUKĖ BRIEDŽIO GALVĄ IŠ VILNIAUS. — NAK VOJO NAPOLEONO KAREIVIAI. — VARGONŲ DŪDAS IŠ PLĖŠĖ VOKIEČIAI. — IŠ DULKIŲ IŠKYLA SAPIEGOS.

NUKELIAUKIME šią valandą iš Kauno Nemunu žemyn. Aukšti jo krantai atsiverčia lyg knygos lapai, kur surašyta mūsų tautos istorija, kur iki šiai dienai išliko gyvos legendos.

Palikę Kulautuvą, kairiame krante greit pamatysime keistą statinį. Sunkūs mūrai prasižveržia pro medžius, kelia aukštą, statų stogą. Čia sustoja visos ekskursijos ir pasipila aikštėje. Tai Zapyškis! Tai senoji bažnyčia! Sustokim ir mes vandėlei.

Miestelis, išsigandęs Nemuno grąšių potvynių, pasitraukė toliau, senąją bažnyčią palikęs slėnyje vėjam ir audrom. Bet ši senovė įdomesnė už skurdų mažą miestelį.

MARIJOS PAVEIKSLAS, atplaukęs Nemunu iš Vilniaus į Zapyškį 1829.

TAI LIETUVIŠKOS GOTIKOS PAMINKLAS

Jo stori mūrai dar sustiprinti atramom; stogas aukštas, kadaise buvęs dar statesnis. Veltui čia ieškosi vakarietiškojo gotikos žaismo, tų lengvų linijų, skriejančių į viršų ir skambančių. Nėra čia akmenų statulų, sausakimšai sustojusių viršum portalų; nėra čia spalvingų vitražų, bokštelių miško, gražių vandentekių, kurie baigiasi iš akmenų iškaltais slobiniais, veido galvom.

Čia šiaurės gotikas, sunkus ir masyvus, bet vis dėl to gotikas, — visu savo svoriu besistengiantis pakilti aukščiau iš rudens darganų, gilios žiemos, išbristi iš Nemuno potvinio.

Iėję vidun nerasime voratinklinių skliautų, linijų su skaldytų kolonų. Nerisime gražių šoninių navų. Kaip jos išorė kukli taip ir jos vidus skurdus. Čia slegia plokščias medinis stogas. Slegia ir gąsdina tos dulksės, ta perkaršusi pra-

NAPOLEONO arklių apgraužtos grotelės.

eitis. Niekas čia nebelaiko pamaldų. Todėl visa taip apleista.

Prapūskime dulkes ir pažvelkime į senuosius amžius. Miega jie, kažką sapnuoja — didelius tautos žygius sapnuoja, pasakoja vardus ir datas. Tik paklausykime.

Tave palydėjęs sargas, sužvangins raktais ir griebis istorijos. Jis pats nelankė mokyklų, neskaitė apdulėjusių knygų, nesiraušė archyvuose. Gyveno jis tuo, ką tauta iš lūpų į lūpas perdavė ir pasakojo, vis pagrąžindama, pridėdama. Tad ir jo praeitis yra didinga ir graži, bet virtusi gyva legenda.

Tai ir tau, mielas lankytoja, sargas basakos ir įtikinės, kad čia kadaise buvo senoji Lietuvos pagonių šventykla, čia kūrenosi amžina ugnis.

Sustabdyęs prieš zakristijos duris ir kairėje parodys kažkokius ženklus. Gal tai drėgmės pėdsakai, gal kokio tinko klodai, bet ne apie tai kalbės pačiam sargas. Čia juk stovėjęs aukuras Perkūniui. Šitoje vietoje prisimins Vytautą Didįjį. Kas be jo, — visa senovė tuščia! Šis vyras krikštijo Lietuvą, iš čia ir išvijęs Perkūną. Vytautas čia ir pastatęs bažnyčią.

Tai sargo legendos, kurias daugelis kartojo, senos kaip ir tie langai, papilkusios sienos, išgriuvę vargonai...

Štai iš altoriaus žvelgia **MARIJOS PAVEIKSLAS** Nublukęs, sunykęs, vos vos įžiūrimas. Puošnųjį auksą nugulė dulksės, barokinius ornamentus nutrupino laikas. Liūdna, melancholiška Madona!

Ilgus metus jos nebuvo Zapyškyje. Tik 1829 m. ji atkeliavo iš Vilniaus, atkeliavo labai įdomiu būdu — atplaukė. Tą metą, kaip liudija senos kronikos, buvęs didelis potvynis. Marijos paveikslą paleido iš Vilniaus. Priėjo jį prie didelių briedžio ragų, kad nepaskęstų.

Sriaunios Neries vilnys nešė briedžio galvą ir Marijos paveikslą. Kartu nešė ir žmonių prašymus, kad potvynis nuslūgtų ir daugiau nenaikintų miestų ir pakelės sodybų.

Nemune ties Zapyškio pagavo šią Vilniaus dovaną. Briedžio galvą (žiūr. paveikslą viršuje) pakabino prie vargonų. Marijos paveikslas dabar altoriuje. Legendos pasakoja, kad jis buvo nuneštas į kapinių koplyčią ir ten pakabintas.

Paskui paslaptingu būdu jis vėl sugrįžo bažnyčion. Tris kartus nešė paveikslą į kapines ir tris kartus jis grįžęs. Tada žmonės pakabino jį į altorių. (Žiūr. paveikslą.)

Atsistoje prieš šį paveikslą, pamatysime ir kitą nuostabų daiktą —

GROTELES.

Kiekvienoje bažnyčioje yra grotelės prieš didįjį altorių, bet niekur nėra tokių, kaip Zapyškyje. Jos nugrauztos arklių. Ką bendro turi bažnyčia su arkliais? Kada jie čia įėjo? Tai prancūzų palikimas.

Kai Napoleonas su savo armija 1812 metais traukė į Rusiją, kariuomenė užėmė šią bažnyčią ir sustatė arklius.

Čia pamatysi ir spintelę, kur į duris prancūzų karininkai surašė savo imantrias pavardes, neužmiršdami ir šio garbingo

MEDINĘ MONSTRANCIJĄ, kurią išdrožė mūsų liaudies meistrai, nusižiūrėję į baroko pavyzdžius (žiūr. pav.) Darbas svarus ir lankstus. Tai iš anų laikų, kai auksas ir kiti metalai dar buvo brangūs.

Išžiūrėję į tuos mūrus, rasime rankų darbo plytas. Sienoje kai kur įvartyti dideli akmenys. Šios sienos nenuveda į gilia senovę.

BAŽNYČIA NESIEKIA VYTAUTO LAIKŲ.

Tuomet Sūdavija buvo negyvenamas, miškais apaugęs plotas. Kiti sprendžia iš gotinio stiliaus ir teigia, kad ją galėję pastatyti kryžiuočiai. Kad jie būtų buvę tokie taurūs, apie tai nieko nesako jokie šaltiniai.

ZAPYŠKIO ISTORIJA SIEKIA TIK 16 AMŽIŲ

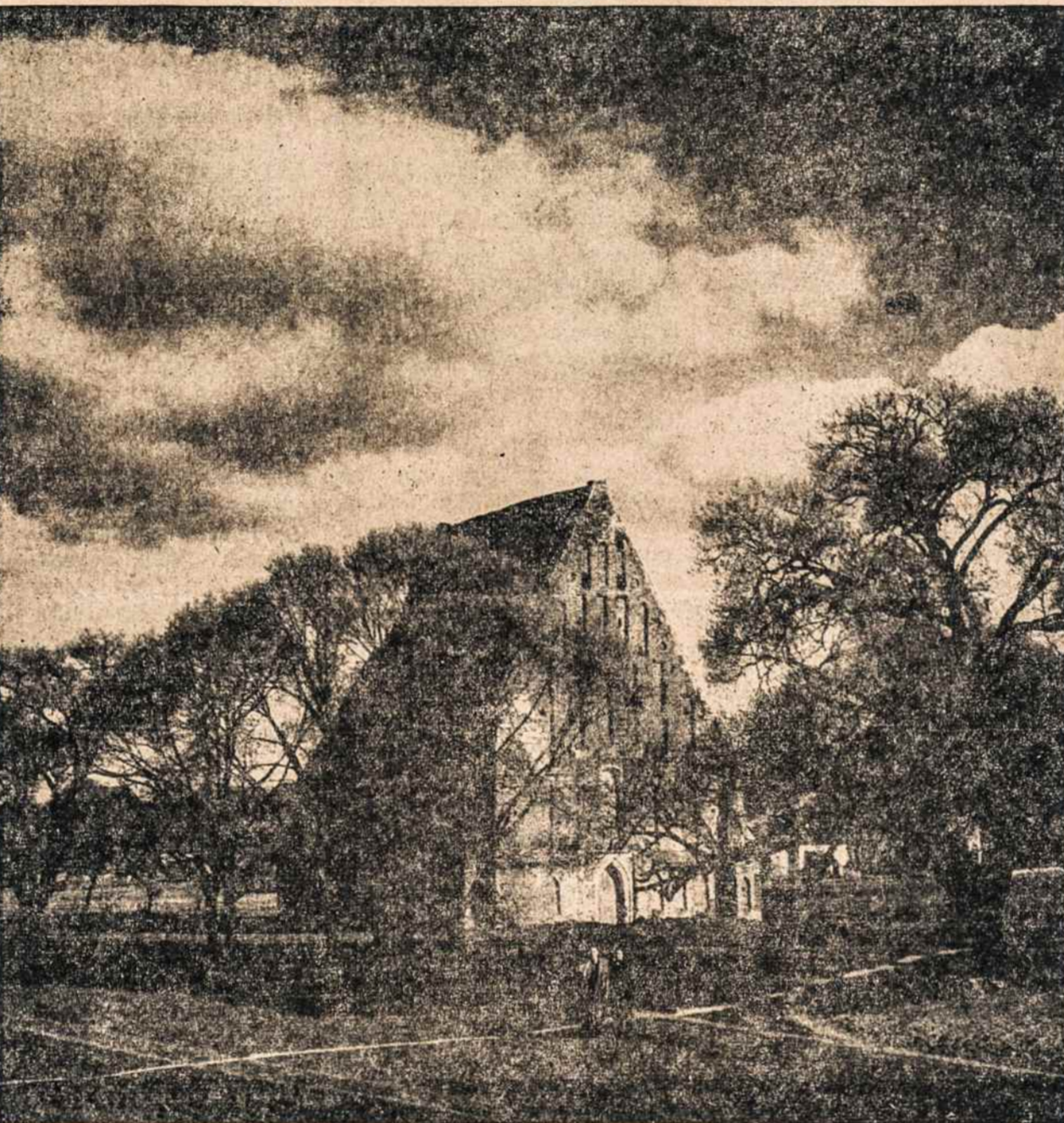
Prapūtę istorijos dulkes, nukeliavę praeitin, randame ir

dinamą senuoju vardu. Vėliau pakrikštyta pagal jo pavardę — Zapyškium. Kauno miesto archyvuose naujuoju vardu Paneemunė minima jau 1559 metais.

Bet šiam didžiūnui dar nerūpėjo statyti bažnyčios. Jis dar telkė turtus savo vaikams. Jo palikimą dalijosi trys sūnūs ir pamotė. Jai ir atiteko Paneemunė — Zapyškis. Moteris buvo šykšti kaip titnagas, skaitė grašius ir dėl turto bylinėjosi. Jai tad ir nerūpėjo bažnyčių statymas.

Tuo metu Zapyškio istorijoje pasirodė Povilas Sapiega, Jono sūnūs.

1556 metais jis pilnai atgauna Zapyškį. Kaip tvirtina istorikas prof. J. Totoraitis, jis ir pastatė Zapyškio bažnyčią tarp 1566 ir 1579 m. Dažnai vartojama iš Seinų vyskupijos rubricelių paimta 1530 metų

ZAPYŠKIO BAŽNYČIA, nuotr. V. Augustino. Klisė iš naujai išleisto "Lietuvos vaizdų" albumo.

"vizito" datos. Ten įrašyta 1812 metai birželio 24 diena. (Čia nenorom prisimena keista priešingybė. Svetimieji, atėję į Lietuvą, iš bažnyčių padarė tvirtus, o lietuviai tremtiniai Vokietijoje iš kariuomenės arklių dūdas ir išpūdingai grojo. Dabar jie — nebyliai.)

Atsigręškime nuo altoriaus į **VIŠKAS**.

Kadaise būta gražių didelių vargonų, papuoštų barokiniais ornamentais. Juos statė lietuviai meistrai. Viduryje išdidus karalius Dovydas laiko arfą. Kai vargonais grojo, jis perbraukė ranka per arfos stygas. Iš šalių du angeliukai. Ir jie pajudindavo rankas ir skambindavo varpeliais. (Žiūr. pav.) Tie vargonai turėjo 105 cinko dūdas ir išpūdingai grojo. Dabar jie — nebyliai.

Šiuo kartu per I pas. karą atėjo vokiečiai ir cinko dūdas išėmė, palikę tik raštelį.

Cinką atidavė karą pramonė. Iš tos vargonų dūdos, iš bažnyčių išplėšti varpai jiems išgrojo pralaimėjimą. Dabar jie apirę nykiai stovi prieš kiekvieną lankytoją. Tik keletas vamzdelių pasakoja, kokias muzikas jie grojo ir skardeno Nemuno pakrantėje.

Tarp praeities senienų rasime ir

šios vietos senąjį vardą. Ji vadinota **Panemunė**. Bet kodėl taip keistai pakeista?

Čia iš istorijos lapų iškyla **Jonas Sapiega**, kilęs nuo Smolensko. Jis iš didžiojo kunigaikščio Aleksandro 1500 m. gavo šią vietą prie Dievogalos upelio. 1502 m. dosnus kunigaikštis dar pridėjo žemės plotą, kuris užėmė visą Zapyškio parapiją. Dovanavo jį kitose vietose, dar prisipirko pats Sapiega, taip išsaugdamas į Lietuvą galiūnus. Pradžioje, dar Sapiagai dovanojus, ji buvo va-

bažnyčios statymo data — yra netikslė. Tuo metu Zapyškį valdė šykštuolė pamotė. Senuosiuose dokumentuose jai ir nepriskiriama ši garbė. Visur teigiama, kad pastatė Povilas Sapiega, o pamotėi valdant, jis negalėjo imtis statybos.

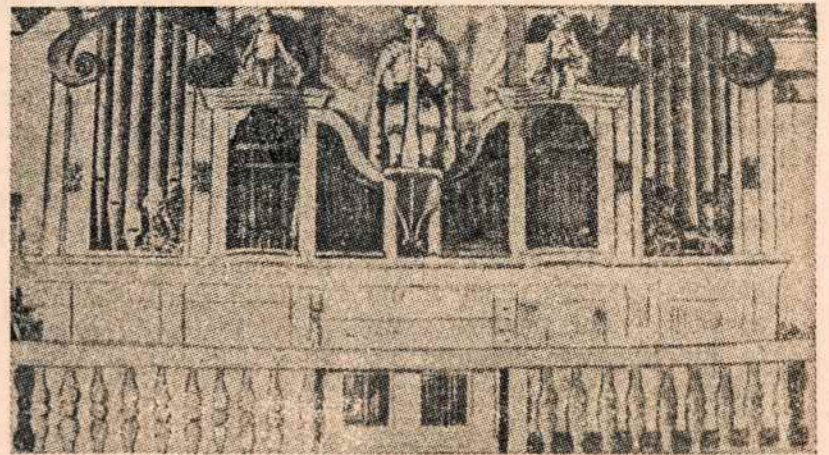
Pats Povilas Sapiega buvo pravoslavus, palaidotas Vilniuje šv. Trejybės cerkvėje. Daug kas prieštarauja, kaip jis, būdamas pravoslavus, galėjęs statyti gotikinio stiliaus bažnyčią. Bet nereikia pamiršti, kad šis didikas Gudijoje, Kodino mies-

JEIGU VILNIUJE RUSAI TAIP ELGIASI SU RUSAIS....

Neseniai "Tiesa" rašė, kad "Kauno Audiniuose" esą tik lietuviai ir lietuviai. Nesą nė vieno ruso. Dabar atverčiam kitus "Tiesos" lapus, kur parodo, kaip Lietuvoje rusai šeiminkauja.

A. Razinkov, Vilniaus 11 mokyklos direktorius, pateikia "Tiesoje" linksmų nuotrupų apie rusų atėjusių santykius Vilniuje. Raznikov skundžiasi, kad Vilniaus rajono vykd. komiteto pirm. Fedorenka iš jo reikalavo darbo metu pasiūsti mokytojus jo blogai besimokančiam sūniui padėti.

Kitas, partorgas Semionov, prieš egzaminus reikalavo, kad pasakytų ir lietuviai. Nesą nė vieno ruso. Toliau Razinkov pasakoja apie vidurines Vilniaus mokyklos Nr. 12 direktorių Golovanov, kuris įsteigęs eksternų priedangą tam tikrą mokyklą ir pardavinėjo brandos atestatus. Razinkov skundžiasi, kad Vilniaus partija, užuot nubaudusi Golovanovą, pareikalavo iš Razinkovo priimti jį į mokyklą fizikos mokytoju. Kada direktorius Razinkov atsakė, tai Vilniaus rajono partijos sekretorius Lomakinas viešame posė-

VARGONAI, padaryti lietuvių meistrų.

te, yra pastatęs gotikinio stiliaus cerkvę.

Siam didžiūnui ir statytojui mirus, trys jo sūnūs vėl dalijosi tėvo palikimu. Zapyškis atiteko Andriui.

Dvaras, atrodo, nebuvo turtingas, turėjo mažą gyventojų, tad jį 1585 m. pardavė kunigaikščiui Grigaliui Masalskiui.

Šio gi sūnus Aleksandras dar pridėjo naujų dovanų bažnyčiai. Anksčiau klebono buvusios žemės Virbališkiuose buvo pakeistos kitomis. Jos buvo arčiau prie Zapyškio ir buvo kur kas derlingesnės. Klebonui davė ir kitokių privilegijų. Tais turtais Zapyškio klebonai naudojosi tol, kol pakliuvo po Prūsų valdžią.

Aleksandras Masalskis Zapyškio turtus paliko savo dukrai, o ši įstojo į mergaičių bernardinų vienuolyną Kaune.

Tam vienuolynui ji ir užrašė Zapyškį.

1795 m., padalinus Lietuvą, kairioji Nemuno pusė atiteko Prūsijai. Ši ir pasisavino visus Zapyškio turtus.

Besizvalgydami po istorijos lapus, randame įdomių įvykių, surištų su Zapyškium. Pirmą kartą jo bažnyčią buvo konsekruota Zemaičių vyskupo Kazimiero Paco 1566 m., o antrą kartą vyskupo Jeronimo Kišenšteino 1698. Matyt, buvo padaryti stambūs perstatymai. Ir vėliau ji buvo remontuojama 1744, 1763, 1812 m., išėjus Napoleono kareiviams, kurie pridarė naujų nuostolių. Tada bažnyčia pertvarkyta ir pristatyta medinė dalis prie didžiųjų durų. Priestatą nugriovė tik 1921 m.

Stovėdama arti Nemuno, **ji buvo nuolatiniame potvynių pavojuje.** Beveik kas metą vanduo pasiekė jos pamatus. Dažnai per Velykas žmonės negalėjo įeiti vidun, pamaldas reikėjo laikyti kur nors privačiuose namuose. Kartais vanduo pasiekdavo ir vidų. Bažnyčios sienoje yra brūkšniai, kurie liudija, kiek kuriais metais pakildavo vanduo. Ypač didelis potvynis buvo 1846 metais, tada vanduo pakilo net 4 mastus. Tai ir vertė rūpintis nauja bažnyčia. Dar prieš I pas. karą kun. Kazimieras Valavičius pastatė naują bažnyčią miestelyje, bet rusai per karą besitraukdami ją sprogdino.

Zapyškio parapija užėmė didelį plotą. Jau 1817 m. iš jos sudaryta Višakio Rudos parapija, 1906 — Lekėčių parapija

dyje koliojo Razinkovą "bailiu", "ištižiusiu valdininku" ir tt. Kai Razinkov dėl to protestavo, tai partija nubaudė jį ir iki šiol neduoda aukštino. Po to Lomakin dar 12 kartų buvo Razinkovą išsiūkė pas save ir reikalavo priimti Golovanovą... Razinkovas "Tiesoje" skundžiasi, kad toks Lomakin elgesys esą "visai neteisingas".

Jeigu rusai Vilniuje taip elgiasi su rusais, galima įsivaizduoti, kaip jie elgiasi su lietuviais.

Rašo Linus.

ir po karo 1928 m. dalis kaimų prisidėjo prie Tabariškių bažnyčios.

Tarp senų įdomių dalykų, čia yra minėtinas didžiojo altoriaus V. Jėzus paveikslas.

Sakoma, kad ir jis atplaukęs iš kažkur Nemunu. Tai buvę 1655 metais, kada rusai, įsiveržę į kraštą, degino miestus, sodybas, naikino bet kokį turą. Norėdami išgelbėti paveikslą galėjo jį paleisti Nemunu. Atėję tuo laiku rusai jau jį rado Zapyškyje. Buvo išgabena į Kauną, bet paslaptingu būdu paveikslas vėl sugrįžęs.

Tas paveikslas buvęs garstus stebuklais, tačiau tie stebuklai nebuvo patvirtinti dvasinės vyriausybės. Jis buvo puošiamas kasdien daugėjančiais įžadais. Pagal 1677 m. vizitacijos aktą tų įžadų buvę net 165.

Kaip kalbama tame pačiame vizitacijos akte, Zapyškyje buvo laikomos pamaldos už Vytautą, įvedusį katalikų tikėjimą į Zemaičių žemę. Iš to paties vizitacijos akto yra žinia, kad tuo laiku

miestelyje buvo ir mokykla.

Kai klebonas eidavo į miestelį pas ligonį ir nešdavo Sventiausiąjį mokyklą ir žmonės giedodami jį lydėdavo.

Pradžioje Zapyškio parapija siekė ir į dešiniąjį Nemuno krantą. Vėliau ten buvo įkurtos naujos parapijos, nes per Nemuną susisiektas buvo sunkus. Įkūrus Seinuose vyskupiją, Zapyškyje buvo dekanato būveinė iki 1867 metų.

Valdant prūsams, jis buvo įjungtas į Dobrovilės valsčių. Vėliau įkūrus Lenkijos karalystę, ilgą laiką valdė Karolis Dombrovičius.

Nepriklausomais laikais Zapyškis buvo skurdus provincijos miestelis su 750 gyventojų.

Tai senos istorijos, senos Nemuno šalies pasakos, kurias nudirdė laikas, nuskandino gilioje praeityje. Bet jos gyvos, vėl iškyla ir kalba per savo paminklus apie senuosius laikus. Ir tie prisiminimai plaukia nūnai, lyg sieliai Nemune, plaukia ir širdį gildo...

Medinė monstracija.

Giesmė "Juozapai pamažu"

Kalėdinių giesmių daugiau- siai turime bendrų su lenkais: tie patys tekstai ir tos pačios melodijos su nežymiais nukrypimais. Naujų giesmių kuria- ma nedaug; jos negreit paplin- ta ir nepopuliarėja. Tačiau bū- tų klaidinga tvirtinti, kad mes kalėdinių giesmių neturime. Tik reikia pasidairyti liaudyje. Vysk. M. Valančiaus aprūpin- ta turtingomis kantičkomis, liaudis bematant sukūrė dau- gybę įvairiausių melodijų. Tur- tingas tautos folkloras buvo gausiai ir vykusiai panaudotas naujiems žodžiams, naujoms giesmėms.

IZIDORIUS VASYLIŪNAS
Lawrence, Mass.

Netruksta liaudinių ornamen- tų. Ši melodija yra labai graži. Kad ir pagrįsta liaudies dainų elementais, joje jaučiamas sa- votiškas giesminis charakteris, lengvas testinumas, rimtis. Jo- je nėra nė mažiausios sveti- mos įtakos. Ji gryno lietuviško pobūdžio.

Visai atsitiktinai teko susi- tikti Lawrence, Mass., su

lodijos labai giminingos ir su- daro netolimus variantus.

Ketvirtą giesmės melodiją perdavė Lawrence, Mass., gy- venanti

Valerija Kaupinienė iš Vilkiutinio kaimo, Liškia- vos valsčiaus, Alytaus apskr. Jos perduota melodija buvo giedama Liškiavos bažnyčioje. Tai visai skirtingas variantas, neturintis giminingumo su anks- čiau cituotais. Jame vyrauja liaudies dainos elementai. Skir-

duodamas rašytomis gaidomis. Tiksliai ji atkartoti galima tik išiklausus liaudies giesmininką. Ir šiai melodijai netrūksta re- liginės rimties.

Penktą melodiją padainavo taip pat lawrentiškę

Leonora Švenčionienė kilusi iš Zaslų par., Trakų apskr. Ši melodija pradėta gie- doti Zaslų bažnyčioje tautinių kovų sukuryje, kada reikėjo atkovoti teisę lietuvių kalbai ir giesmei. Tai buvo pačioje šio šimtmečio pradžioje. Anot liudininkės, lenkai tą giesmę giedodavo panašia melodija, nors kiek ir skirtingai. Kiekvieno

Ar yra kuri nors šių melodi- jų teisinga, o kitos neteisin- gos?

Tokį klausimą dažnai galima išgirsti. Jei jis tinka rašytinei muzikinei kūrybai, tai jokiū būdu jo negalime statyti liau- dies nerašyti kūrybai. Kas ga- li susekti liaudies melodijų autorių? Jis buvo nežinomas ir liks nežinomas. Antra vertus, jis nėra individualus. Vienas pasigavo kokį motyvą, kitas jį papildė, pajavairino, trečias vėl ką nors pridėjo, vėl kitas nu- girdes atkartojė, bet savaip, ką nors naujo įnešęs. Ir taip melodija eina iš lūpų į lūpas, iš vienos vietos į kitą, besikeis- dama, pagražinimais turtėda- ma, čia tobulėdama, čia vėl nu- skurdama, nelygu, kokias rankas pakliūdavo, ir taip be galo, kaip tekantis vanduo upėje. Liaudies giesmė tai gy- vas daiktas — gimsta, auga, plinta, ir vėl nyksta, miršta. O jų visų — daugybė! Kas besu- skaitys, suseks, užrašys? Kai kada sielojamasi, kad liaudies giesmė žūsta. Vienos žūsta, ki- tos atsiranda. Jos žūsta kartu su liaudimi. Kol yra liaudis, bus ir liaudies giesmių bei dainų. Kitas dalykas, kad liau- dies kūryboje, kaip ir rašyti- neje, su laiku keičiasi gieda- mos melodijos. Iš čia plaukia tautos šviesuomenės pareiga kiekvienos kartos liaudinę kū- rybą surinkti ir ją paskelbti, tuo būdu ją įamžinant ir pra- turtinant mūsų liaudies kultū- ros istoriją.

Taigi ir šios penkios melodi- jos yra lygiai visos teisingos. Mes galime rinktis, kuri mus daugiau patinka, galime ieško- ti stilistinio liaudies grynumo, vengti svetimybų įtakos, ie- koti estetinio grožio, meniškumo. Tada kiekvienas padarys pagal savo kultūringumo laips- nį.

Idomu, kad liaudis neriša teksto su melodija.

Labai dažnai rasime tai pa- čiai melodijai įvairius tekstus. Dažniau pasitaiko, kad tai pa- čiai giesmei turima įvairių melo- dijų. Ir tai ne tik variantų, kas būtų visai natūralu liau- dies giedojime, bet visiškai skirtingų melodijų. Turėjau progą užrašyti penkias melodi- jas vienai kantičkinei Kalėdų giesmei, kurią giedodavo mūsų žmonės įvairiose Lietuvos vie- tose. Jos tekstą sudaro devy- niolika posmų. Tai Nazarete vietos ieškojimo ir Kristaus gi- mimo intimus aprašymas, pil- nas poezijos ir religinių senten- cijų. Gaila, dėl anų laikų kal- bos dvasios ir daugybės slaviškų barbarizmų, nesiryžtame čia paduoti viso teksto, o tik jo mažą rinktinę dalį.

1. Juozapai pamažu, šlovink Jėzų gražų, Regi, jog negaliu eiti greitai šiom' keliu.
- 7 Geriaus čion eikime, laimę atrasime, Kampe kaniukšlės šitos, negausim vietos kitos.
10. Štai gaudžiai verkenti ir šaltį kentanti, Kruvina širdis mano, kur padėt neįmano.
11. O Juozapas savo Viešpačiui tarnavo, Paną šventą linksmino ir Jėzusa garbino.
14. Jėzau suvystytas, gulėk paguldytas, Šitai tose edžiose, pilnai šieno pridėtose.
16. Asilas ir jautis Viešpatį pajautė, Ateidami kvėpavo ant Sutvertmo savo.

Kas norėtų viso teksto, leng- vai ras senose kantičkose.

Šios giesmės pirmą varian- tą teko pagauti Kolumbijoje, Bogotoje, pas 78 m.

senutę Elžbietą Dzendze- liauskienę

iš Gaižėnų kaimo, Zapyškio parapijos, Garliavos valsč. Gies- mės melodija liaudinio charak- terio. Liekna, lengvo ritmo, trečiame motyve turi būdingą liaudinių asimetrinį išlaikymą.

dr. kun. J. Vaišnora, MIC,

kuris ta proga pasidalino savo turimu kantičkiniu lobynu ir pagiedodavo vienuolika melodijų, iš kurių dvi kalbamai giesmės. Dr. J. Vaišnora perduotos melo- dijos buvo giedamos Mari- jampolės mieste ir apylinkėse. Pirmoji yra senos gaidos. Joje jausti gregorianinio giedojimo įtaką. Ji sunkiai duodasi prita- riama, kas liudija jos seną kil- mę. Būdavo, kantorius išėina į pirmą suolą bažnyčioje ir už- traukia, o visas būrys giedo- rų pasigauna iš paskos, be akompaniamento: skamba gies- mės galingu unisonu. Bet pas- kutiniu metu mūsų liaudis pa- liko "turavoti", savitai pride- rinti antrą balsą. Šio bruožo neturėjo senovės lietuvių gie- dojimas. Tad ir ši "Juozapai pamažu" giesmės melodija Mari- jampolėje buvo pakeista kita, naujesne (Nr. 3). Nors ištik- rujų ir naujoji melodija dvel- kia gilia senove ir ryškios yra gregorianinės įtakos. Palygi- nus šią melodiją su Kalėdų vi- gilijos mišų Alleluja, ypač jo paskutiniojo motyvu, randa- me nuostabaus giminingumo. Todėl ši melodija atrodo tiek buvo nauja, kiek ji kieno nors buvo naujai į Marijampolę at- nešta. Abi marijampoliškės me-

tinga čia randame kiekvienos teksto eilutės pakartojimą. Gausu liaudies ornamentikos. Ypatinga fioritura yra antroje dalyje prie trečios gaidos. Tai grynai liaudinis stilistinis pa- gražinimas, kuris sunkiai per-

atveju tai jau gerai liaudies apdorotas variantas, kad ir ryškus jo naujumas. Šiai melo- dijai sunaudojama trys teksto eilutės, ir dar pridėdama "Gar- bė, garbė Dievui ant aukšty- bių", su pakartojimu.

METAI NUSIKALTIMO NEPASLEPIA

Nusikaltėlių išdavė televizija Prispaziino, kad Ordzsonikidze nužudytas

— 1936 metais. Ordzsonikidze, Sovietų, se- nas bolševikas, sunkiosios pra- monės komisaras, vieną dieną atėjęs į darbą, buvo sujaudin- tas: geriausi jo inžinieriai buvo dingę; juos suėmė Ježovo va- dovaujamas NKVD. Tai buvo garsieji ježovščinos metai, per kuriuos 7 milijonai pili- ečių nukeliavo į koncentracijos lagerius ar buvo nužudyti.

Televizija rodė pirmuosius 600 vokiečių karo belaisvių, grįžusių iš Rusijos. Hendrik van Dam, žydų tarybos Vokie- tijoje gen. sekretorius, staiga televizijos tinkle pamatė pažįstamą veidą ir susijaudino. Tai jis — tas pats — ir van Dam sugriežė dantim. Po ke- lių minučių skambina jam te- lefonas, ir sujaudintas balsas sūkia:

"Ar matei jį — tą kiaušę?"... Tai, ką jie pavadino kiauše, buvo ginekologas gydytojas Carl Clauberg, vienas iš SS va- dovų garsiajame "desimtame bloke" medicinos skyriuje Auschwitzo koncentracijos lage- ryje. Ten jis darė eksperimentus su žydaitėm, jas sterilizuo- damas ir daugelį nužudydamas.

Van Dam negalėjo nurimti, iki jis surinko daugiau kaip 30 Claubergo sterilizuotų moterų liudijimus, ir tada parašė skun- dą Kiečio valstybės gynėjui. Kai gydytojas negalėtų aiškin- tis buvęs priverstas ir tevykės įsakymą, van Dam surado ir buvusio saugumo viršininko Himlerio archyvuose dokumen- tų. Viename iš jų Clauberg ra- šė: "Mano metodas, padaryti moterį nevaisingą, veikia tobu- lai... užtenka tik injekcijos... netoli laikas, kad aš galėsiu sterilizuoti galbūt po kelis šimtus ar gal net tūkstantį žy- daičių per dieną".

Lapkričio mėn. vokiečių poli- cija sugrįžusi iš Rusijos gydy- toją Claubergą suėmė, ir jo laukia atsiskaitymas.

Kitokis nuotykis dėjosi So- vietuose. Tai buvo dar seniau

— 1936 metais. Ordzsonikidze, Sovietų, se- nas bolševikas, sunkiosios pra- monės komisaras, vieną dieną atėjęs į darbą, buvo sujaudin- tas: geriausi jo inžinieriai buvo dingę; juos suėmė Ježovo va- dovaujamas NKVD. Tai buvo garsieji ježovščinos metai, per kuriuos 7 milijonai pili- ečių nukeliavo į koncentracijos lagerius ar buvo nužudyti.

Ordzsonikidze skambina te- lefonu Stalinui, kurį jis vadin- davo jo vardu "Koba". "Koba — sakė Ordzsonikidze — ko- dėl tu leidi suimti mano vy- rus, manęs nepainformuoda- mas... Aš reikalauju, kad ši- tas autoritetizmas būtų baig- tas! Aš esu politbiuro narys! Aš sukelsiu visą pragarą. Koba, tai bus paskutinis darbas, anksčiau, negu aš mirsiu".

Nežinia, ar Ordzsonikidze sukėlė pragarą, bet žinia, kad tuojau po to jis tikrai mirė.

1937 vasario mėn. jis buvo iškilmingai palaidotas, daly- vaujant Stalinui, Molotovui, Vorosilovui. Buvo paskelbta,

kad jis miręs nuo širdies smū- gio, bet gandas ėjo, kad jis bu- vo nužudytas.

Siemet lapkričio mėn. Mask- vos valdžia paskelbė, kad Ord- zsonikidze tikrai buvo nužy- dytas... Gruzijos radijas prane- sė, kad esą nuteisti mirti ir nužudyti 6 nusikaltėliai, Beri- jos šalininkai. Jie esą vartoje melagingus kaltinimus prieš valdžią ir partijai ištikimus "garbingus kadrus". Tarp nu- kentėjusių suminėtas ir seniai pažįstamas vardas: Sergo Ord- zsonikidze. Esą teroristiniai veiksmai, kaip skelbė Gruzijos radijas, buvo pavartoti paskiau prieš jo šeimos narius ir arti- muosius draugus. Kodėl jie Ordzsonikidze žudė? Esą jie pa- dėję Berijai pašalinti tuos as- menis, kurie galėję iškelti Beri- jos darbus aikštėn...

Viena tiesa jau iškilo — kad Ordzsonikidze buvo nužudy- tas.

Nusikaltimas išplaukė aikš- tėn. Kas yra jo autorius, tuo tarpu nėra aišku. Sovietai da- bar visus šunis karia ant Beri- jos. Bet ilgainiui paaiškės ir tikrasis Ordzsonikidze žudikas.

J. AISTIS

Kūčios

O kaip balta dabar jina, tėvynė,
Po sniego apklotu užmigusi plati,
Lyg apsigobus žėrinčiais žvaigždynais
Nežemiška, šventa ir nuostabi naktis...

Kai kur išbėgus stypтели eglutė
Iki mėnulio veido šypsancio nakčia:
Sniegu ik žemės nulenktos šakutės,
Dangun viena viršūnė šauna vilyčia...

Gumšuoja miškas. Kur-ne-kur trobelė
Atakusi nykiai švitėjantiems lankais.
Šerkšnoj liepsnoja deimantų žvakės.

Tarytum plasdancios ant stalo žvakės,
Ar lyg vaikų maldoj nušvitę akys,
Sustojusių kūčių džiaugsmingai įžangai...

NAUJA PERSEKIOJIMO BANGA

Rusijos raudonieji ruošiasi naujam religiniam persekioji- mui. Iš Grozny radijo stoties buvo perskaitytas atsišauki- mas šūkiu: "Ne Dievas sutvėrė žmogų, bet žmogus sutvėrė Dievą." Iš Odesos buvo perspė- ti pietų ukrainiečiai: "Prieš ke- letą metų buvo pravaistas di- delis ateistinės propagandos darbas. Yra partijos pareiga kovos atlaidumo prieš religiją. Žurnale rašoma: "Tai yra ypatingai svarbu pabrėžti mok-

slinės ateistinės direkcijos rei- kalavimus propagand. darbu. Leninas yra nurodęs: — Mes privalome kovoti prieš religi- ją. — Tai yra materializmo ir marksizmo ABC. Bet marksiz- mas nėra materializmas. Mark- sizmas eina toliau, sakydamas, kad kiekvienas privalo žinoti kaip kovoti prieš religiją".

Iš visko atrodo, kad ruošia- masi naujai ir žiauriai perse- kiojimo bangai.

MAŽYTĖ "RUSIJA"

Nepriklausoma San Marino respublikėlė Italijoj vedama bolševizmo keliu. Jos valdyto- jas Primo Bugli pranešė Vy- riausiai Tarybai akcijos pro- gramą: per sekančius 5 metus respublika privalo būti visiškai subolševikinta.

Tel. APlegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS

BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles KIEKVIENA SEKMADIENI—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA BRADDOCK, PA.

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.

Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar siųskite vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — A. ir O. Ivaskai, 328 W. Broadway, ir Stasys Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORwood 7-1449; SOuth Boston 8-4618 ar 8-1940; KIRkland 7-8533.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

WBMS, 1090 kilocycles Boston 15, Mass.

Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

VEDEJAS — P. VIŠČINIS

31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.

Tel. Brockton 8-1159-R.

Klauskite LIETUVOS ATSIMINIMŲ radijo valandas

Šeštadieniais 4:30-5:30 val.p.p. Stotis WEVD 1330 kil. 97.9 MEG. (FM) Direktorius JOKUBAS J. STUKAS 1264 WHITE str. HILLSIDE, N.J. WAverly 6-3325

GLORIA IN EXCELSIS DEO

Indian Head NATIONAL BANK
NASHUA, NEW HAMPSHIRE

Visais draudimo reikalais kreiptis į draudimo atstovą

JUOŽĄ ANDRIUŠĮ

LICENSED INSURANCE BROKER

Baigęs tam mokslus ir išlaikęs valstybinius egzaminus. Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

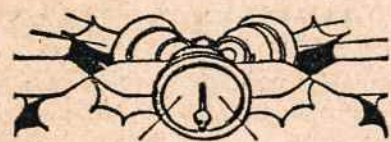
Kreiptis: siokiadieniais iki 8 val. vak., šeštadieniais iki 6 val. vak.

Juozas Andriušis

238 Leonard Street Brooklyn 11, N. Y. EVergreen 7-8247.

LINKSMŲ KALEDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!
**LAWRENCE CO-OPERATIVE
BANK**
21 LAWRENCE STREET
LAWRENCE, MASS.

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

ARLINGTON TRUST COMPANY

149 Main St. North Andover, Massachusetts
348 Jackson St. 9 Broadway 305 Essex St.
Lawrence, Mass.

Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

THE SAVINGS BANKS OF LAWRENCE

BROADWAY SAVING BANK
COMMUNITY SAVING BANK
ESSEX SAVING BANK
LAWRENCE SAVING BANK

Taikos ir ramybės Kalėdose ir Naujuose Metuose linki

ANTANAS VIKRIKAS [MĖSOS KRAUTUVĖ]

125 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

TO WISH YOU AND YOURS

A TRULY MERRY CHRISTMAS

and

MOST PROSPEROUS NEW YEAR!

★

SECURITY FEDERAL

Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF BROCKTON
40 LEGION PARKWAY • BROCKTON 65, MASSACHUSETTS

MĖGSTANTIEMS SUSIRINKIMUOSE KALBĖTI

Visuomeninei veiklai susirinkimai yra neišvengiami. Jie saukiami tam, kad būtų kas nors bendrai apsvaistytas ir nutarta. Prieš tai, žinoma, reikia išsišnekėti, išklausti įvairių nuomonių. Bet pasitaiko taip, kad kiti ateina į susirinkimus tikrai išsišnekėti ir pasiginčyti. Jiems visi susirinkimai bei posėdžiai yra beveik vienodi, dėl to dažniausiai jie vis tą patį kalba, tikta save parodydami: neskiria nei susirinkimo tikslo, nei draugiškos paskirties, nukrypsta nuo reikalo ir temos. Jei pirmininkas padaro pastabą ar atima žodį, tai dar užsigauna. Be to, jei ką siūlo ir pritaria nutarimui, tai prašyti, kad apsiimtų ir vykdyti, įeiti į komisiją, nesutinka, o jei apsiima — darbo neatlieka. Taip buvo seniau, taip yra ir dabar.

Kad taip buvo seniau, pasiskaitykime čia dedamus patarimus

“mėgstantiems susirinkimuose kalbėti”.

Sie patarimai buvo atspausdinti dar 1913 metais “Kauno kalendoriuje”, bet labai tinka mūsų laikams, nors praėjo jau daugiau kaip 40 metų. Patarimai tokie:

1. Susirinkime kalbėk tik tuomet, kuomet pats gerai supranti kalbamąjį dalyką ir jį suprantamai moki kitiems paaiškinti. Kitaip tuščiai kalbėsi ir tik laiką gaišinsi.

2. Kalbėk tik apie tai, kas svarstoma. Nepasakok nereikalingai pašalinčių dalykų, visai svetimų. Kad savo kalboje neklajotumėi, gerai išiklausyk, ką susirinkimo pirmininkas duoda svarstyti.

3. Jei nori savo nuomonę apginti nuo priekaištų, tai iš karto nepulk visos savo priešo

kalbos, bet pasirink tik tas jo mintis, kurias gerai supranti ir prieš kurias žinai ką nors naujo pasakyti, ir sakyk aiškiai, dailiai ir trumpai.

4. Nebekartok to, kas jau buvo kitų pasakyta ir paaiškinta. Jei buvai prašęs balso, tai nuo jo atsisakyk.

5. Savo kalbą pradėk tiesiai ir eik į turinį be jokių įžangų ir tuščio sukinėjimosi, kad kitiems brangaus laiko negaišintum. Didžiausia kalbėtojo dovana — tai trumpai ir aiškiai kalbėti.

6. Nesipūsk prieš susirinkusius, nesistenk pasirodyti, kad daug išmanai ir plačiai apie viską žinai. Venk minėti garsių tau žinomų rašytojų, veikalu, knygų ir t. t.

7. Neerzink skaitytojų savo asmeniškumu — aš dirbau, aš mačiau, aš žinau, aš skaičiau... Save visur iškišdamas liksi visų pajuoktas.

8. Viešuose susirinkimuose nekelk savo asmeniškų bylų ir nesupratimų su kitais, prisimindamas, jog susirinkime svarstoma ne tavo byla, bet vieši reikalai. Susirinkime nėra vietos barniam, piktžodžiam, koliojimuisi.

9. Savo kalbą susirinkime irgi baik trumpai be jokių priedų, pagraiznimų, papuošimų.

10. Veng kalbėti visur apie visą visuose susirinkimuose. Savo tokiu landumu įkyrėsi klausytojam, nustos jie tavęs klausyti, dažnai net iš tavęs pasityčios. Laiku mokėk atsiliepti, bet mokėk laiku ir nutilti.

Kaip atrodo tie patarimai? Rodos, kai kas dar ir šiandien nesupranta to, kas buvo jau aišku prieš 40 metų ir kas tuomet taip pat kliudydavo susirinkimus gerai, naudingai ir taikiai pradėti ir baigti.

DEŠIMT GYVENIMO TAISYKLIŲ

Amerikos prezidentas Jefferson viename laiške savo draugui užrašė gyvenimo taisykles, kurių jis pats stengėsi laikytis:

1. Neatidėk ryt dienai, ką gali padaryti šiandien.

2. Neprašyk kitų padaryti, ką gali pats pasidaryti.

3. Neišleisk pirma pinigų, negu juos turėsi.

4. Nepirki to, ko tau nereikia, nors tai ir būtų pigu.

5. Susirūpinimas mums daugiau žalos padaro negu alkis, šaltis.

6. Niekada dar niekas nesigailėjo, kad mažiau valgė ir mažiau kalbėjo.

7. Nėra mums sunku tai, ką darome su noru.

8. Daugiausiai kentėjimų kyla iš baimės nelaimių, kurios niekada mūsų neaplanke.

9. Visus dalykus imki iš švelnesnės pusės, visus žmones vertink iš gerosios pusės.

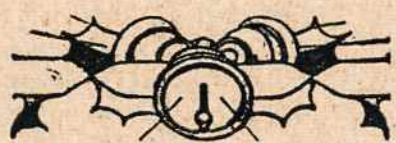
10. Jeigu esi susierzinęs, suskaityki iki dešimties pirm negu ką sakysi, o jei esi įpykęs — suskaityk iki šimto.

Linksmiausių Švenčių Visiems!

The
SECOND NATIONAL BANK
of NASHUA, N. H.

Member Federal Deposit Insurance Corp.

LINKSMŲ
SVENČIŲ!

SPEARE DRY GOODS CO.

THE X-MAS STORE

Gifts for All Members
of the Family

138—144 MAIN STREET NASHUA, N. H.

Jums linki

LINKSMIAUSIŲ ŠV. KALEDŲ

Visi šios draugiškos valdininkai, direktoriai ir tarnautojai,
ir kartu pareiškia nuoširdžiausios
šventiškos nuotaikos.

Mes tikimės, kad šventės atneš Jums to tikrojo dvasinio
džiaugsmo ir nuskaidrins gyvenimą, juk tai yra
Kalėdų prasmė...

Montello Federal Savings and Loan Association of Brockton

Walter E. Johnson
Prezidentas

Arvid E. Wetzell
Iždininkas

820 North Main Street
BROCKTON, MASS.

BROCKTON SAVINGS BANK

Two Convenient Locations

1 NORTH MAIN STREET 443 BELMONT STREET

Opposite the Fair Grounds

BROCKTON, MASS.

Linksmų Kalėdų ir

Laimingų Naujų Metų

EDGAR'S DEPT. STORE

195 MAIN STREET

BROCKTON, MASS.

Tel. — 1

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

H. K. WEBSTER CO.

HAY • GRAIN & FEEDS

24 WEST STREET

LAWRENCE, MASS.

Linksmų Kalėdų Švenčių!

BROCKTON 62, MASSACHUSETTS

FRIGIDAIRE

Made Only By

GENERAL MOTORS

Electric Ranges, Refrigerators, Water Heaters,
Washers and Ironers, Room Coolers, Water
Coolers and Ice Cube Makers,
Delco Automatic Heating Equipment.

P. E. FLETCHER CORP.

70 E. PEARL ST. Tel. 2-1991 NASHUA, N. H.

Linksmų Švenčių

BROCKTON EDISON COMPANY

Merry Christmas

WARM & SINCERE HOLIDAY HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
May the blessings of this Holy Season be Showered on you and yours forevermore.

MAYFAIR FARMS
Catering Service
WEST ORANGE, N. J.
ORange 7-1940.

Mr. Martin L. Harn & Assoc.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
HITCHIN POST INN.
Union, N. J.
MURdock 6-9836.
Weddings, Banquets
Dancing nightly

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
W. M. K. TAILORING INC.
490 Johnson Ave.
BoorKlyn, N. Y.
HY 7-2899.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
May the blessings of this HOLY SEASON be showered on you and yours forevermore.

SAINT SIMON STOCH HIGH SCHOOL
2195 Valentine Ave.
BRONX, N. Y.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
Acetylene & Welding
Equipment Co.
1065 Atlantic Ave.
BoorKlyn, N. Y.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
KATHIE YANOL
South 3rd Street & Union Ave.
BoorKlyn, N. Y.
EV 4-9168.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons.
CLEAR NURSING HOME
446 Merrick Road
Rockville Center, L. I., N. Y.
RO 6-9787.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons.
ROCCO'S PIZZERIA
and
RESTAURANT
94-19 Rockaway Blvd.
Ozone Park, L. I., N. Y.
Fine Italian Cuisine,
Choice Wines and Beer.
VI 3-9891.
Mr. Joseph Genesive & Ass.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
KIERAN & WICKERT MOTORS
340 Bay Street,
Tomkinsville Staten Island, N.Y.
SA 7-7619.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons.
PIAZZA RESTAURANT AND BAKERY
2894 Richmond Terrace
Mariners Harbor,
Staten Island, N. Y.
GI 2-9456.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons.
ABARNO'S SERVICE STATION
526 Tompkins Ave.
Rosebank, S. L. N. Y.
GI 7-9195.
Mr. Michael Abarno & Ass.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons.
May The Blessings of This Holy Season be Showered On You and Yours Forevermore
INWOOD FORD
216th St. & Bvy.
New York City
LO 9-1290.
Mr. Donald DeMar and Associates.

HOLIDAY GREETINGS
10 ALL OUR FRIENDS AND PATRONS
BEAUTY BAR
438 White Plains Road
Tuckahoe, N. Y.
WO 1-3390

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons
Fleetwood Radio Service
36 West Broad St.
Mt. Vernon, N. Y.
MO 8-7829
The Capaccio Brothers

MAY THIS HOLY SEASON BRING TO YOU AND YOURS GOOD HEALTH, GOOD FORTUNE AND DAILY PEACE OF MIND
WILLIAM DELLACCIO
Acme Beer Distributors
1333 Webster Ave.
Bronx, N. Y.
CY 3-4747.

WARM and SINCERE GREETINGS TO ALL OF FRIENDS AND PATRONS
May the blessings of this Holy Season be Showered on you and yours.

SCHOLLES BAKING INC.
532 Grand St.
Brooklyn, N. Y.
Mr. V. Lucas — EV 4-8802

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons,
May you and yours be Blessed with good health, good fortune and daily peace of mind.

THOMAS F. COLLINS INC.
228 West 10 St.
New York City
GLASS and MIRRORS
CH 2-8181.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons,
May this Holy Season be Blessed with good health, good fortune and daily peace of mind.

STATEN ISLAND NEWS CO. INC.
195 Broadway,
West Brighton,
Staten Island, N. Y.
Mr. B. McAloon — GI 2-0943.

OUR EARNEST PRAYER
Blessed Peace of Mind with Good Health, and Good Fortune
This Xmas Day and During All the Days that Follow,
This, we Pray for you, your Loved Ones and for All Mankind
JOSEPH V. McGRATH
9120-37 Ave.
Jackson Heights, L. I., N. Y.
FUNERAL DIRECTOR

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons,
WASHINGTON HEIGHTS FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION.
1399 St. Nicholas Ave.
New York City
Branches at
371 East 149 St.
and
275 West 231 St.
New York City.

SEASONS GREETINGS
FLATBUSH CONVALESCENT NURSING HOME
1474 Ocean Parkway,
Brooklyn, N. Y.
ES 5-5837.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons,
THE OPEN FIREPLACE
230 Blair Ave.
Bronx, N. Y.
TY 2-3752.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
May the blessings of this Holy Season be Showered on you and your forever more

ROLL'S POST HOUSE
For Prime Beef, Charcoal Broiled Steaks and Hamburgers
Keyport, N. J.
Route 35, Keyport 7-1900.
Banquet facilities. Closed Monday

MAY THE CHRISTMAS SPIRIT
Of Peace on Earth and Good Will Toward All, Prevail
Throughout The World.
SCHAEFFER FUNERAL HOME
533-539 Bay Street
Stapleton, S. I.
SA 7-0165
Mr. James Kieran, Prop.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons.
PARKWAY CASINO
112-98 Astoria Blvd.
East Elmhurst, L. I.
HA 9-8808.
and
Tuckahoe, N. Y.
WO 1-3620.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons.
SPORTSMEN LOUNGE
638 Saw Mill River Road
Yonkers, N. Y.
Famous for finest food,
Facilities for private parties,
Mr. Arthur Morgan & Ass.

HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons.
LAURINE MURPHY RESTAURANT
132 Middle Neck Road,
Great Neck, L. I., N. Y.
GR 2-4951.
and
1445 Northern Blvd.
Manhasset, L. I., N. Y.
MA 7-3020
Mr. James Murphy and Ass.
"Serving Good Food-All Ways"

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons
MOTHER CABRINI HIGH SCHOOL
701 Ft. Washington Ave.
New York 33
WA 3-3536.
For a life in the service of God write or phone.
Mother Ursula.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
STAR'S VIENNESE RESTAURANT
1256-3rd Ave.
New York City
RH 4-9378.
Mr. Walter Stark & Ass.

SEASONS GREETINGS
Good Health to all
HOTEL OXFORD
205 N 88 N. Y. City
AE 4-7700

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons,
BALCH PRICE & CO.
291 Livingston St.
New York City
TR 5-5900.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons,
YONKERS MOTORS CORP.
210 South Broadway,
Yonkers, N. Y.
Authorized Chevrolet Dealer
YO 3-7000.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
To all our friends and patrons.
HOLLOW TAXI SERVICE
364 Nepperhan Ave.
Yonkers, N. Y.
2-WAY RADIOS
YO 5-1771.
Mr. Michael Wasiczko, Prop.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
May the blessings of this HOLY SEASON be showered on you and yours forevermore
FIORI BROS INC.
40 La Salle St.
Staten Island, N. Y.
Your Heating Dealer
GI 2-5900.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
May the blessings of this HOLY SEASON be showered on you and yours forevermore.

Prof QONIPPO Raggi & Sons
235 Main Street Orange, N.J.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
BENSON RADIO
749 Palisade Ave.
Yonkers, N. Y. YO 5-4470
Television, Radio, Sales,
Service, Repairs.

HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
and your forevermore.
FLATBUSH CHEVROLET CORP.
2625 Bedford Ave.
BoorKlyn, N. Y.
Sales, Service, Parts.
BU 4-3200
Mr. Francis Mc Vey & Assoc.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
CULLEN BROTHERS
140-1st Ave.
New York City,
Jersey Park & Provisions.
AL 4-9238.

WARM & SINCERE GREETINGS
to all our friends.
THE UGLY DUCKLING RESTAURANT
82 West 3rd Street
New York City
Mrs. Irmalin Lind
Mr. Sam Sorenson
GR 5-0322.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to the our friends and patrons
MR. F. HICKEY CO., INC.
1301 Metropolitan Ave.
Brooklyn 6, N.Y. - EV 6-7410
Ready Mixed Colvece
Brandies in N. Y. C.
Bronx, Queens.

WARM & SINCERE GREETINGS
to all our friends and patrons
BOSTON FISH MARKET
1065 Castleton Ave.
Staten Island, N. Y.

SEASONS GREETINGS
to all our friends and patrons
CARDINAL REACTY CO., INK.
531 Nostrand Ave.
Brooklyn, N. Y.

MERRY CHRISTMAS HAPPY NEW YEAR
Good Samaritane Hospital
Suffern, N. Y.

SEASON'S GREETINGS
To Our Friends And Patrons
From The Officers And Employes

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
EMPIRE ROLLER DROME
200 Empire Blvd.
BROOKLYN, N. Y.
IN 2-1570.
Where "Good Skates" Get Together.
Mr. S. Durante & Associates.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
Eastern Parkway Arena
1435 Easter Parkway
BROOKLYN, N. Y.
ROLLER SKATING
PR 2-4200.
Mr. Thomas Esposito & Assoc.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
CHINA BOWL
152 W. 44 St. - New York City
JU 2-3358.
The best Chinese food-all ways
Mrs. Gertrude Chin
And Associates.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
BENKERT'S BAKERY
28 - 30 Steinway St.
Astoria, L. I., N. Y.
Wedding cakes to order
Mr. & Mrs. Sidney Weingarten
And Associates.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
CARYL TAXI SERVICE
629 South Broadway
YONKERS, N. Y.
Mr. Herman Malolini & Assoc.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
May you and yours be wedded to good health, good fortune, and daily peace of mind.
PARA BRIDAL CENTER
151 East Post Road
White Plains, N. Y.
WH 9-0228.
Mrs. Fara & Associates.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
SARATOGA OUVVIC VICHY SPRING
Water Distributors Inc.
471 East 142 St.
BRONX 54, N. Y.
MO 5-9446.
Mr. Frank Attansio & Assoc.

SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
BOBB'S SERVICE STATION
5 Brighton Ave.
STATION ISLAND, N. Y.
GI 7-9820.

HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
THELMA'S BEAUTY SALON
3972 Amboy Road
GREAT KILLS
Staten Island, N. Y.
HO 6-1937.
Mrs. Thelma Post & Assoc.

HOLIDAY GREETINGS
Hark in your heart to the message proclaimed by the Herald Angels of the First Christmas. The promise of Peace on Earth, Good Will Toward Men was the... and still remains... the one best hope of all mankind. May it guide and sustain you... now and always.
DANIEL A. REILLY
801 D Street
Belmar, N. J.
Funeral Directors Mutual 1-1587
KEansburg 6-0258.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
EDUARD RESTAURANT
Sunrise Highway Valley Stream
Long Island, N. Y.
"Food at its very best all ways"
Mr. George Weggener
Mr. Frank O'Connor
Valley Stream 5-9871.

WARM HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
TRIANGLE HOFBRAU RESTAURANT
Jamaica & Myrtle Ave at
118th Street
Richmond Hill, L. I., N. Y.
VI 9-1400.
Caterers to weddings and all social functions.

HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
JIMMY FEBB MUSIC STUDIO
831 Castleton Ave.
West Brighton Ave.
Staten Island, N. Y.
GI 2-6870.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
JACK LOCONSOLO & Co.
2660 Coney Island Ave.
BoorKlyn, N. Y.
Painting Contractors Specializing in Church Maintenance And Decoration.
DE 2-1111 - 2-1112 - 221113.

HOLIDAY GREETINGS
HEIDERS - MASPETH, L. I.
Accommodations for catering to 300 all occasions. Banquets, Parties, Weddings, Communion Breakfasts, Sunday Dinner.
\$2.35 1 P. M. to 8 P. M.
Queens Most Modern, Banquet Hall "Just Fine Food"
For information - JIM GRADY
And Reservations
JOHNNY HERDER
HA 9-6200 - 73-20 Grand Ave.
Free parking.

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
KIEFER CATERING SERVICE
126-17 Liberty Ave.
Richmond Hill, N. Y.
Catering for all occasions
Established 1890
MI 1-2275
Mr. Philip Beyer & Associates

WARM & SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
BLUE SWAN INN.
201 Passaic Ave.
Rochelle Park, N. J.
Bavarian - Brauhaus - Luncheons - Dinners - Banquets
Parties, Diamond 2-9684.

MAY THE BLESSINGS OF CHRISTMAS BE SHOWERED ON YOU AND YOURS THIS HOLY SEASON
Health, a fair measure of wealth and daily peace of mind
CUSHMANS SONS, INC.
Best Bakery Products for all occasions.
Stores - Everywhere.

SINCERE HOLIDAY GREETINGS TO ALL OUR FRIENDS AND PATRONS
KRUEGER BEER and ALE
WARM HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
NEILSEN SHOPPES
Confectioners
Stores In
Portchester, Scarsdale,
Bronxville, Old Greenwich,
Larchmont, Greenwich
and
White Plains.
All in Westchester County.

SEASONS GREETINGS
May the Joys of Xmas be Showered on you and yours this Holy Day and on every day of the NEW YEAR and all following years.
COLONIAL FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS.
1550 Richmond Rd.
Dongan Hills
Staten Island, N. Y.

Warm and Sincere Holiday Greetings
to all our friends and patrons.
PRINCESS CHINCHILLA CO.
159 - 23 Northern Blvd.
FLUSHING, L. I.
IN 1-7550

HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
B R A U H A U S
249 E. 86 St. New York City
LE 4-9840.
Mr. George Doerslein.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
NEW CANARY CAGE
112-40 Roosevelt Ave.
CORONA, L. I., N. Y.
HA 9-7920.
Mr. William Bederio & Ass.

A VERY MERY XMAS and A PROSPEROUS NEW YEARS
to all our friends and patrons
KARL EHMER P O R K S T O R E S
6202-10 Myrtle Ave.
GLENDALE, N. Y.
Other stores in: Flatbush, Ridgewood, Woodside, Queens Village, Valley Stream and the Bronx.
EV 6-5181.

MAY THE BLESSINGS OF XMAS BE SHOWERED ON YOU AND YOURS THIS HOLY SEASON
And May The New Years Bring With it Daily Peace of Mind.
MONTANO CARPET CO.
1425-1427 Myrtle Ave.
Brooklyn, N. Y.
Broadloom, Kentile, Rubber Tile, Vinyl Tile.
GL 6-4680 - 6-4861.
If its "Floored" by Montano its a sure knockout.

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
CAPPIELO CHEESE CO.
656-3rd Ave.
Brooklyn, N. Y.
SO 8-2347.

MAY THIS HOLIDAY SEASON SHOWER YOU AND YOURS WITH HEALTH, WEALTH AND PEACE OF MIND
ALLEY POND NURSERY
233 St. & Horace Harding Blvd.
Bayside, L. I., N. Y.
BA 5-8700.

GREETINGS DURING THIS HOLY SEASON
From the
IONA PREP SCHOOL
715 North Ave.
New Rochelle, N. Y.
2-0714.

WARM PERSON GREETINGS
During this Holy Season to all our friends and patrons
H. S. CHARDAYOYNE
609-64 Street
Brooklyn, N. Y.
H. S. Chardavoynne Dairy Co., Inc.

MAY THE JOYS OF XMAS be heaped on you and yours and may the NEW YEARS bring you—health, wealth, WESTCHESTER LIMOUSINE SERVICE
181 Myrtle Blvd.
Larchmont, N. Y.
TE 4-5800.
"Reliable Service, all ways"

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
MORAVIAN FLORIST
2286 Richmond Ave.
Staten Island, N. Y.
EL 1-4440.
Mr. George Kruchoffer and Associates.

SEASON'S GREETINGS
To our Friends and Depositors
From the Officers Employees

WILKES BARRE
Deposit and Saving Bank
WILKES BARRE ★ PENNSYLVANIA

The Home National Bank of Brockton
34 School St. - Brockton, Mass.

A MERRY XMAS and A HAPPY NEW YEARS
To Our Friends and Members

Hastings
on Hudson Federal Saving & Loan
560 Warburton Ave.
Hastings, New York

WARM and SINCERE HOLIDAY GREETINGS
to all our friends and patrons
EDUARD RESTAURANT
Sunrise Highway Valley Stream
Long Island, N. Y.
"Food at its very best all ways"
Mr. George Weggener
Mr. Frank O'Connor
Valley Stream 5-9871.

Kristaus gimimo šventės proga
SIUNCIU
NUOSIRDZIAUSIUS LINKEJIMUS
mano vad. liet. radijo klausytojams,
rėmėjams, bičiuliams ir štabo nariams.
Linkiu Jums Kalėdų džiaugsmo,
o brangiajai tėvų žemei
LIETUVAI
prisikelti vėl laisvai ir nepriklausomai.

Jokūbas J. Stukas

